

Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətləri

ABUZƏR XƏLƏFOV

Bibliqrafik məlumat kitabı

*Anadan olmasının 85, elmi-pedaqoji
fəaliyyətinin 65 illiyinə həsr edilir*
II HİSSƏ

(2011-2016-cı illər)

BAKI - 2016

KBT Я19:У+У733(2А)я19
UOT 016:02(479.24)-012

Tərtibçi-müəllif: **Solmaz Sadıqova,**
dosent

Redaktor: **Kərim Tahirov,**
professor,
Əməkdar mədəniyyət işçisi

Rəyçilər: **Knyaz Aslan,**
dosent
Elçin Əhmədov,
dosent

Sadıqova, S.A. Abuzər Xələfov: Bibliqrafik məlumat kitabı /Solmaz Sadıqova; red. K.Tahirov; rəy.: K.Aslan, E.Əhmədov.- Bakı, 2016.- Hissə II.- 248 s.

Bibliqrafik məlumat kitabı Əməkdar elm xadimi, Bakı Dövlət Universitetinin fəxri professoru, BMT yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının akademiki, Azərbaycanda kitabxanaşünaslıq elminin banisi, Bakı Dövlət Universiteti kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsi Kitabxanaşünaslıq kafedrasının müdiri, tarix elmləri doktoru, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun həyat və yaradıcılığı, elmi-pedaqoji və ictimai fəaliyyətinə həsr olunmuşdur.

Bibliqrafik məlumat kitabı Abuzər Xələfovun yaradıcılığı və kitabxanaşünaslıq elmi ilə maraqlanan mütəxəssislər, mədəniyyət işçiləri, kitabxanaçılar, müəllimlər və tələbələr üçün nəzərdə tutulmuşdur.

ISBN 978 9952 504 52 1

© Azərbaycan Milli Kitabxanası, 2016

Выдающиеся деятели Азербайджана

АБУЗАР ХАЛАФОВ

Библиографический справочник

*Посвящается 85-летию со дня рождения и
65-летию научно-педагогической деятельности*

ЧАСТЬ II

(2011-2016 гг.)

БАКУ - 2016

Автор-сост.: Солмаз Садыгова,
доцент

Редактор: Керим Таиров,
*профессор,
Заслуженный работник культуры*

Рецензенты: Князь Аслан,
доцент
Эльчин Ахмедов,
доцент

Садыгова, С.А. Абузар Халафов: Библиографический справочник /Солмаз Садыгова; ред. К.Таиров; рец.: К.Аслан, Э.Ахмедов.- Баку, 2016.- Часть II.- 248 с.

Библиографический справочник посвящен научно-педагогической и общественной жизни доктора исторических наук, профессора, Заслуженного работника культуры Азербайджанской Республики, Почетный профессор Бакинского Государственного Университета, академика Международной Академии Информатизации при ООН, основоположнику библиотековедения в Азербайджане Абузара Алы оглы Халафова.

Библиографический справочник предназначен для специалистов в области библиотечного дела, работников культуры, преподавателей и студентов соответствующих учебных заведений, а также для всех интересующихся творчеством Абузара Халафова.

ISBN 978 9952 504 52 1

©Азербайджанская Национальная Библиотека, 2016

Remarkable people of Azerbaijan

ABUZAR KHALAFOV

Bibliographic reference book

*Is dedicated to the 85th birthday and
65th of scientific-pedagogical activities*

PART II

(years 2011-2016)

Author-compiler: **Solmaz Sadigova,**
assoc. prof.

The editor: **Kerim Tahirov,**
professor,
Honored art worker

Reviewers: **Knyaz Aslan,**
assoc.prof.
Elchin Akhmedov,
assoc.prof.

Sadigova, S.A. Abuzar Khalafov: Bibliographic reference book /Solmaz Sadigova; editor K.Tahirov; rev.: K.Aslan, E.Akhmedov.- Baku, 2016.- Part II.- 248 page.

Bibliography is dedicated to scientific, educational and social life of the doctor of historical sciences, professor, Honored worker of culture of Azerbaijan, honoured professor of Baku State University, member of the International Academy of Information at the UN, the founder of the librarianship in Azerbaijan Abuzar Ali oglu Khalafov.

This bibliography is intended for professionals in the field of library science, cultural workers, teachers and students of the educational institution and all individuals interested in creative of Abuzar Khalafov.

ISBN 978 9952 504 52 1

BAKU - 2016

©Azerbaijan National Library, 2016

TƏRTİBÇİ-MÜƏLLİFDƏN

Biblioqrafik məlumat kitabı Bakı Dövlət Universitetinin fəxri professoru Azərbaycan Respublikasının Əməkdar elm xadimi, Əməkdar mədəniyyət işçisi, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının akademiki, Prezident təqaüdçüsü, “Şöhrət” ordenli, Azərbaycan Kitabxanaçılar Cəmiyyətinin prezidenti, Bakı Dövlət Universitetinin Kitabxanaşünaslıq kafedrasının müdiri, tarix elmləri doktoru, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun elmi-pedaqoji və ictimai fəaliyyətinin 2011-ci ilin iyul ayından 2016-cı ilin oktyabr ayınadək olan dövrünü əhatə edir.

Professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun anadan olmasının 85, elmi-pedaqoji fəaliyyətinin 65 illiyinə həsr olunmuş biblioqrafik məlumat kitabında göstərilən müddət ərzində nəşr olunmuş 47 adda dərslisi, dərslər vəsaiti, monoqrafiyası, metodik göstəriş və proqramları, elmi məqalələri, elmi-metodik və digər materialları toplanmışdır.

Kitabda həmçinin professor A.A.Xələfovun elmi rəhbəri olduğu fəlsəfə doktorluq dissertasiyaları, redaktə etdiyi işlər haqqında da materiallar öz əksini tapmışdır. Ümumiyyətlə, 227 mənbə müvafiq bölmələrdə öz əksini tapmışdır.

“Abuzər Xələfov: Biblioqrafik məlumat kitabı”nda alimin son 5 il ərzində elmi-pedaqoji və ictimai fəaliyyətini əhatə edən ədəbiyyat öz əksini tapmışdır. Burada professor A.A.Xələfovun pedaqoji və ictimai fəaliyyətinin qısa öçerki verilir, həyat və fəaliyyətinin xronologiyası izlənilir. A.A.Xələfovun elmi-pedaqoji fəaliyyətinə həsr olunmuş ədəbiyyat biblioqrafik məlumat kitabının xüsusi bölməsində verilmişdir.

Məzmun və xarakterinə görə bütün materiallar xronoloji qaydada verilmiş, daxildə isə əsər adlarının əlifba prinsipi əsas götürülmüşdür.

Biblioqrafik məlumat kitabından lazımı məlumatı almaq işini asanlaşdırmaq üçün köməkçi göstəricilər də tərtib edilmişdir.

Ümid edirik ki, biblioqrafik məlumat kitabı professor A.A.Xələfovun elmi-pedaqoji və ictimai fəaliyyəti ilə, həmçinin, kitabxanaşünaslıq elmi ilə maraqlananlar üçün mühüm mənbə olacaqdır.

ОТ АВТОРА-СОСТАВИТЕЛЯ

Библиографический справочник охватывает научно-педагогический и общественный деятельность Заслуженного деятеля науки, Заслуженного работника культуры, академика Международной Академии Информатизации при ООН, президентский стипендиат, кавалера ордена «Славы», Президент Азербайджанского Общества Библиотекарей, заведующего кафедрой Библиотековедение Бакинского Государственного Университета, доктора исторических наук, профессора Абузара Алы оглы Халафова в период с июля 2011 года по октябрь 2016 года.

Библиографический справочник посвящен 85-летию со дня рождения и 65-летию научно-педагогической деятельности профессора Абузар Алы оглы Халафова.

В библиографическом справочнике собраны 47 наименований учебников, учебных пособий, монографий, методических указаний и программ, научных статей, научно-методических и других материалов профессора Абузара Халафова.

В библиографическом справочнике отражены также материалы о отредактированных работах, кандидатских диссертациях руководителем которых был А.А.Халафов. В различных главах этого справочника нашли в целом свое отражение 227 источников.

«Абузар Халафов: Библиографический справочник» отражает литературу охватывающую научно-педагогическое и общественное деятельность ученого за последнее 5 лет.

Библиографический справочник содержит хронологи-

ческий перечень дат жизни и деятельности, краткий очерк научной, педагогической и общественной деятельности профессора Абузара Халафова, высказывания видных деятелей науки и культуры о нем.

В специальном разделе справочника выделена литература, посвященная научной педагогической и общественной деятельности и трудам А.А.Халафова. Все материалы в зависимости от содержания и характера систематизированы в хронологическом, в том числе и алфавитном порядке. Библиографический справочник снабжен вспомогательными указателями, облегчающими разыскания необходимых сведений.

Надеемся, что библиографический справочник будет основным источником тем, кто интересуется научно-педагогической и общественной деятельностью профессора А.А.Халафова, а также наукой о библиотековедении.

FROM AUTHOR-COMPILER

Bibliographic reference book includes activities on scientific-pedagogical and social sciences of Honored worker of Culture, academician of International Informatization Academy at the UN, the Presidential scholar, Chevalier of the order of «Glory», the President of Azerbaijan Society of Librarians, head of department of Library science of Baku State University, doctor of historical sciences, professor Khalafov Abuzar Ali oglu in a period from July, 2011 for October, 2016.

Bibliographic reference book is dedicated to 85th birthday and 65th anniversary of scientific-pedagogical activities of professor Abuzar Ali oglu Khalafov.

The reference book contains 47 titles of textbooks, monographs, methodological index and programs, scientific papers, scientific-methodical and other materials of professor Abuzar Khalafov.

The bibliographic reference book is also reflected materials about PhD dissertations which supervisor of them was A.A.Khalafov and the edited works by him. In the various chapters of the bibliography wholly reflected 227 sources.

It should be noted that «Abuzar Khalafov: Bibliographic reference book» reflects the literature covering scientific-pedagogical and public activities of the scientist for 5 years.

The reference book provides the chronological list of dates of life and activity, a brief account of the scientific, educational and social activities of professor Abuzar Khalafov, and the statements of prominent scientists and cultures about him.

In a special section of the reference book is selected the literature dedicated to scientific-pedagogical and public activity, to papers of A.A.Khalafov. All materials are based on the content and characters are systematized on chronological, including alphabetical order. Reference book is equipped with auxiliary indexes to facilitate finding the required information.

We hope that the reference book will be the main source for those interested in scientific, educational and social activities professor A.A.Khalafov, as well as the science of librarianship.

A.A.XƏLƏFOV HAQQINDA GÖRKƏMLİ ALİMLƏRİN VƏ UNİVERSİTET ƏMƏKDAŞLARININ FİKİRLƏRİ

Professor Abuzər Xələfov faydalı ömür yaşamış, respublikada kitabxanaşünaslıq elminin banisi olmuş, böyük bir kitabxanaşünaslıq məktəbi yaratmışdır.

Bütövlükdə 25 il Kitabxanaçılıq fakültəsinin dekanı vəzifəsində işləyən A.Xələfov özünün təşəbbüskarlıq fəaliyyəti, təşkilatçılıq bacarığı və idarəçilik metodları ilə böyük nüfuz qazanmış, yüksəkixtisaslı milli kitabxanaşünas-bibliograf kadrların hazırlanması istiqamətində səmərəli iş aparmışdır.

Professor Xələfovun fəal iştirakı ilə "Azərbaycan Respublikasında kitabxana-informasiya sahəsinin 2008-2013-cü illərdə inkişafı üzrə Dövlət Proqramı" hazırlanmışdır.

A.Xələfov yüksək səviyyəli alim, səriştəli pedaqoq-müəllim, təcrübəli rəhbər işçi, fəal ictimai xadimdir. Onun səmərəli elmi-tədqiqat fəaliyyəti həm Azərbaycanda, həm də xarici ölkələrdə geniş şöhrət qazanmışdır.

Əbülfəs QARAYEV,
*Azərbaycan Respublikasının
Mədəniyyət və Turizm naziri*

Bəşəriyyət tarixində elə şəxsiyyətlər olmuşdur ki, onların həyat və fəaliyyəti, qoyduğu izlər heç vaxt unudulmur, zaman keçdikcə daha parlaqlıqla özünü büruzə verir. Azərbaycan xalqı daim belə oğullarına güvənmiş, onların sözünün dəyərini, zəkasının dərinliyinə pənah aparmışdır.

Biz fəxr edə bilərik ki, Bakı Dövlət Universiteti kitabxanaşünaslıq kafedrasının müdiri, tarix elmləri doktoru, professor, BMT yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının akademiki, Azərbaycan Respublikasının Əməkdar mədəniyyət işçisi Abuzər Alı oğlu Xələfov da belə şəxsiyyətlərdəndir.

Azərbaycanda opera, dramaturgiya, mətbuatın öz baniləri olduğu kimi, cəsarətlə deyə bilərik ki, kitabxanaşünaslıq elminin də banisi məhz Abuzər Xələfov olmuşdur.

Abuzər müəllim universitetimizin əsas sütunlarından biri kimi bu gün də yorulmadan fəaliyyət göstərir. Onun fəaliyyət sferası o qədər genişdir ki, BDU-nun elmi, pedaqoji və ictimai həyatını Abuzər müəllimsiz təsəvvür etmək çətindir. Yaşının bu kamillik çağında topladığı təcrübəni, bildiklərini gənc nəsllə çatdırmaq üçün yorulmadan çalışır.

Abel MƏHƏRRƏMOV,
*Bakı Dövlət Universitetinin rektoru,
akademik, Əməkdar elm xadimi,
Rusiya Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü*

Mən Abuzər müəllimi universitetdə tələbə olduğum illərdən tanıyıram. O, bizim kursdan iki il əvvəl universiteti bitirmiş və gənc perspektivli kadr kimi kitabxanaşünaslıq kafedrasında müəllim vəzifəsində saxlanılmışdır. A.Xələfov müəllimlikdən professor və həmin kafedranın müdiri vəzifəsinə qədər yüksəlmişdir.

Abuzər müəllimin elmi və pedaqoji fəaliyyətinin başlamasından bu günə qədər onun həyatı mənim gözüüm önündə keçmişdir. Yarım əsrdən çoxdur ki, o, Universitetin Böyük Elmi Şurasının üzvüdür. Mən bütün vacib məsələlərin həllində Abuzər müəllimin prinsipial mövqeyinin şahidi olmuşam.

Professor A.Xələfov Azərbaycanda kitabxanaşünaslıq elminin banisi, milli kitabxanaşünaslıq elmi məktəbinin yaranması, ali kitabxanaçılıq-informasiya təhsilinin təşkilatçısı, görkəmli elm və mədəniyyət xadimi kimi ölkəmizdə və xaricdə yaxşı tanınan görkəmli ziyalılarımızdandır. Demək olar ki, respublikamızda fəaliyyət göstərən bütün kitabxanaşünas alimlər bu məktəbin – Abuzər Xələfov elmi məktəbinin yetişdirmələridir. O, ən qədim dövrlərdən zəmanəmizə qədər Azərbaycan kitabxana işinin tarixini və inkişaf istiqamətlərini hərtərəfli tədqiq etmiş, sanballı monoqrafiyaları ilə ölkəmizdə ilk dəfə olaraq bu sahənin bünövrəsini qoymuşdur.

Bəhram ƏSGƏROV,
Əməkdar elm xadimi, akademik

Birləşmiş Millətlər Təşkilatı yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının akademiki, Azərbaycan Kitabxanaçılar Cəmiyyətinin prezidenti, Bakı Dövlət Universitetinin kafedra müdiri, tarix elmləri doktoru, respublikanın Əməkdar elm xadimi, əməkdar mədəniyyət işçisi, Prezident təqaüdüçüsü, “Şöhrət” ordenli, professor Abuzər Xələfov Azərbaycanda milli kitabxanaşünaslıq elminin banisi, ölkəmizdə ali kitabxanaçılıq təhsilinin təşkilatçılarından biridir.

Azərbaycanda kitabxanaşünaslıq nəzəriyyəsinin elmi əsasını qoymuş Abuzər Xələfovun bir mütəxəssis, alim, şəxsiyyət kimi formalaşmasında Mir Cəlal Paşayev, Yusif Məmmədaliyev, Cəfər Xəndan, Məmməd Arif Dadaşzadə, Əliheydər Qarayev, Həmid Araslı kimi görkəmli alim-pedaqoqların böyük rolu olmuşdur. Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Prezidenti, akademik Yusif Məmmədaliyev gənc alim Abuzər Xələfova daim dəstək olur, ondan diqqət və qayğısını əsirgəməirdi.

Böyük alimlərin elmi ənənələrini davam etdirərək A.Xələfov kitabxanaşünaslıq-bibliografiya sahəsində xüsusi elmi məktəb yaratmış, kitabxana işinin tarixi, nəzəriyyəsi, metodologiyası ilə bağlı geniş tədqiqatlar aparan onlarla elmlər doktoru və elmlər namizədinin hazırlanmasında elmi rəhbər, elmi məsləhətçi və ya opponent kimi iştirak etmişdir.

Sevda MƏMMƏDƏLİYEVƏ,
Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm nazirinin müavini, AMEA-nın müxbir üzvü, fəlsəfə elmləri doktoru, professor

Mən Abuzər müəllimi 1960-cı illərdən tanıyıram. O zaman Abuzər Xələfov Bakı Dövlət Universitetində yenicə fəaliyyətə başlayan kitabxanaçılıq fakültəsinin dekanı təyin olunmuşdu. Əlbəttə, hər bir işin başlanğıcı çox çətin olur. Bu dövrdə universitetdə belə bir fakültənin yaradılması Azərbaycan kitabxanaşünaslığı və bibliografiyaşünaslığı tarixində yeni bir mərhələnin başlanğıcı idi. Bu baxımdan şöbədən fakültəyə çevrilmiş kitabxanaçılıq fakültəsinin formalaşması, yeni kadrların işə cəlb olunması xüsusi işgüzarlıq və təşkilatçılıq tələb edirdi. Bütün bu işlərin ağırlığı gənc dekan A.Xələfovun üzərinə düşürdü. Ona görə də o, var gücü ilə çalışır, başçılıq etdiyi fakültənin inkişafı naminə səy göstərirdi.

Respublikamızda kitabxana işi sahəsində ilk elmlər namizədi və doktoru olan Abuzər Xələfov 25 il BDU-nun kitabxanaçılıq fakültəsinə rəhbərlik etmiş, həmin fakültəni SSRİ miqyasında tanınan aparıcı tədris müəssisələrindən birinə çevirməyi bacarmışdı. Demək olar ki, Azərbaycanda kitabxanaşünaslığın bir elm kimi formalaşması, inkişafı və tərəqqisi məhz professor A.Xələfovun adı ilə bağlıdır. 60 ildən çoxdur ki, kitabxanaşü-

naslıq, bibliografyaşünaslıq və kitabşünaslıq ixtisasları üzrə kadr hazırlığı onun gərgin zəhməti və səmərəli fəaliyyəti sayəsində formalaşaraq bugünkü səviyyəyə gəlib çatmışdır. Ona görə də A.Xələfovü həmişə bu sahənin canlı salnaməsi hesab edirlər. Fakültənin elmi-tədqiqat, tədris, pedaqoji işi birbaşa onun təşkilatçılığı ilə formalaşmışdır.

Məsumə MƏLİKOVA,

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü, Əməkdar elm xadimi, hüquq elmləri doktoru, professor

Yağı tapdağı altında qalmış ulu Göyçəmiz yalnız saz-söz sənətinin beşiyi olmayıb, Azərbaycan elminə, incəsənətinə, mədəniyyətinə bəxş etdiyi görkəmli elm xadimləri, ziyalıları ilə də tanınıb. Belə ziyalılardan biri də Azərbaycan kitabxanaçılıq elmi məktəbinin banisi, Əməkdar elm xadimi, BMT yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının akademiki, tarix elmləri doktoru, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovdur.

Şəxsən tanıdığım, yüksək ziyalılığına, müdrikliyinə, təmkinli davranışına, sözün yerini bilməsinə – danışmaq lazım gələndə susmamasına, susmaq lazım gələndə danışmamasına, böyük natiqlik qabiliyyətinə məftun olduğum, ömrünün 85-ci ilinə qədəm qoyan görkəmli alim-pedaqoqun özünə şöhrət, elmi-mizə, təhsilimizə, mədəniyyətimizə fayda gətirən 65 illik səmərəli fəaliyyəti haqqında bu qısa yazıda nəyi xüsusi vurğulamaq, nəyi isə ikinci dərəcəli hesab etməkdə çox çətinlik çəkdim.

Ayrıca Abuzər müəllimin geniş dünyagörüşünü, yüksək təşkilatçılıq məharətini, uzaqgörənliyini qeyd etməliyəm. Mənim BDU-da əmək fəaliyyətinə başladığım 1971-ci ildən indiyə qədər müşahidə etdiyim, bütün rektorların strateji qərarlar qə-

bul edərkən Abuzər müəllimin məsləhətinə ehtiyac duymaları, onun müdrik fikirlərindən yararlanmaları faktı danılmazdır.

Bir ibrətamiz faktı da qeyd etmək istəyirəm ki, son dövrlərin informatlaşma tendensiyasını bəlkə gənclərdən də tez duyan, bunun zəruriliyini, faydasını hiss edənlərdən biri də məhz professor A.Xələfov idi. O, kitabxana işinin, kitabxanaşünaslıq elminin, təhsilinin yeni ideyalar, yeni texnologiyalar əsasında qurulmasının əsas təbliğatçısı, bu sahədə elmi əsaslı strateji xəttin hazırlanması məqsədilə BDU-da yaradılan “Kitabxanaların kompüterləşdirilməsi” elmi-tədqiqat laboratoriyasının təşəbbüskarı və rəhbəri oldu.

Mən əziz Abuzər müəllimi qarşıdan gələn 85 illik yubileyi münasibəti ilə ürəkdən təbrik edir, ona hələ çox-çox uzun illər sağlam ömür, yaradıcı və səmərəli fəaliyyətində yeni-yeni uğurlar arzulayıram.

Yusif Məmmədov,

Azərbaycan Respublikası Təhsil nazirinin müşaviri, AMEA-nın müxbir üzvü, Əməkdar elm xadimi, fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professor

1964-cü ilin yazında M.F.Axundov adına Dövlət Kitabxanasında “Azərbaycan kitabı dünən, bu gün və sabah” mövzusunda elmi-nəzəri konfransı keçirilirdi. Konfransda mən Abbas Səhhətin yeni şeirlər kitabı barədə “Yenə öz santurunu çaldı zaman” adlı bir məruzə ilə çıxış etməliydim. Bu mənim elmi konfranslardakı tələbəlik illərində ilk çıxışım idi. Növbə mənə çatanda çıxışımı edib gecikdiyim dərəcə çatmaq üçün tələsik zaldan çıxmaq istəyəndə işarə etdilər ki, “getmək olmaz, axıra qədər oturmaq lazımdır”. Mən də qayıdıb yerimdə otur-

dum. Axırda çıxışları dəyərləndirməyə, kiminə hədiyyə kitab, kiminə kinoteatrlara getməyə bilet hədiyyə etdilər. Mənim məruzəmi isə indi də xatirə kimi arxivimdə saxladığım birinci dərəcəli diploma layiq gördülər. Adım çəkildə qalxıb münisiflər heyətinin əyləşdiyi stola yaxınlaşmaq istəyirdim ki, bayaqdan bəri zalda hamının, xüsusən qızların diqqət mərkəzində olan ucaboylu, yaraşlıq, xüsusi zövqlə geyinmiş gülərüzlü bir insan olan sədri qarşımda gördüm. O, əlimi sıxaraq diplomu mənə təqdim etdi:

- Təbrik edirəm, harada oxuyursan? – deyə mehribanlıqla soruşdu.

Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki Bakı Dövlət Universiteti) ikinci kursunda oxuduğumu eşidəndə bir az sevinən, fərəhlənən kimi oldu:

- Nə yaxşı, universitetdə görüşərik, - deyə əlini qayğı ilə çiynimə qoyub elə əvvəlki mehribanlıqla sözünə davam etdi:

- Nə ehtiyacın, çətinliyin olsa, mənə müraciət etməyi unutma,- dedi.

Bu, o vaxt universitetdə yenidən təşkil edilmiş kitabxanaçılıq fakültəsinin dekanı Abuzər Xələfov idi.

Azad NƏBİYEV,
AMEA-nın müxbir üzvü, professor

Görkəmli kitabxanaşünas alim 60 ildən artıqdır ki, kitabxana işinin tarixi və nəzəriyyəsi problemləri ilə yanaşı, müntəzəm olaraq Azərbaycanda kitabxanaçılıq təhsilinin nəzəri və metodoloji əsasları məsələlərini hazırlayıb tətbiq etməklə də məşğuldur.

Ali təhsil sistemində tədris proseslərinin mahir bilicisi kimi tanınan professor A.Xələfov istər respublikamızda, istərsə

də Bakı Dövlət Universitetində ali təhsilin yenidən qurulması və optimallaşdırılması ilə bağlı mühüm məsələlərin həllində yaxından iştirak edir və bu sahəyə öz sanballı töhfəsini verir.

Professor A.Xələfov yüksək səviyyəli alim, səriştəli pedaqoq-müəllim, təcrübəli rəhbər işçi, fəal ictimai xadimdir.

Professor A.Xələfovun elmi yaradıcılığında Azərbaycanda kitab və kitabxana mədəniyyətinin təşəkkülü və inkişaf tarixinin tədqiq edilib ümumiləşdirilməsi mühüm yer tutur.

Əsmət MUXTAROVA,
*Türk xalqları tarixi kafedrasının müdiri,
tarix elmləri doktoru, professor*

Abuzər müəllim Azərbaycanımızın dilbər guşələrindən birində – Göyçə mahalında dünyaya göz açmışdır. O, uşaqlığı, yeniyetmə illərini burada keçirmiş və orta təhsil almışdır. Ailənin zəhmətkeş üzvlərindən biri kimi İkinci Dünya müharibəsinin o qanlı-qadalı illərində arxa cəbhə işlərində var qüvvəsini əsirgəməmişdir.

Orta məktəbi bitirdikdən sonra 1950-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki BDU) filologiya fakültəsinə daxil olmuş və təhsilini əla qiymətlərlə başa vurmuşdur. Gələcəyi olan kadr kimi BDU-nun Kitabxanaşünaslıq və bibliografiya kafedrasında müəllim vəzifəsinə təyin edilmişdir. Abuzər müəllimin elə bu ildən gərgin elmi-pedaqoji fəaliyyəti başlayır. Gənc ikən namizədlik və doktorluq dissertasiyası müdafiə edir. Az bir vaxtda Azərbaycanda və onun hüdudlarından kənarında kitabxanaşünaslıq sahəsində görkəmli alim və elm fədaisi kimi tanınır. Ölkəmizdə kitabxanaşünaslıq fakültəsinin təşkili də çox hörmətli yubilyarın adı ilə bağlıdır. Təsadüfi deyildir ki, böyük idarəçilik təcrübəsinə malik olan Abuzər müəllim 25 il özünün

yaratdığı kitabxanaşünaslıq fakültəsinin dekanı vəzifəsində işləmişdir.

Görkəmli alim və bacarıqlı təşkilatçı, respublikamızda elm-təhsil təəssübkeşi olan professor A.Xələfov müvafiq elm sahəsinin inkişafı naminə var gücünü əsirgəməmiş və böyük uğurlar əldə etmişdir.

Professor A.Xələfov ilk dəfə olaraq Azərbaycanın kitabxanaşünaslıq tarixini geniş planda tədqiq etmiş və bu sahədə yazdığı fundamental əsərlər müəllifə böyük şöhrət gətirmişdir. Xalqımızın çoxəsrlik kitabxana tarixinin işıqlandırılmasında Abuzər müəllimin müstəsna xidmətləri vardır.

Tofiq VƏLİYEV,
tarix elmləri doktoru, professor

Bütün ibtidai, ali və akademik təhsilə gedən yollar kitabdən başlayır, kitabla davam edir. Kitab və kitabxana adının zəngin məzmunu vardır. Bu adlarda mədəniyyət və elm tariximiz, nailiyyətimiz, düşüncə tərzimiz, bir millət olaraq kimliyimiz, ideallarımız və s. tərənnüm olunur.

Kitablardan, yazılı mənbələrdə tariximiz, keçdiyimiz yolun mürəkkəbliyi daha aydın, məzmunlu əks olunmaqla zəngin informasiya alırıq. Onlardan daha səmərəli istifadə etmək, kitablarda əks olunan bilikləri mənəvi, maddi sərvətlərə və dünyəvi nailiyyətlərə çevirmək üçün onları adi oxucu kimi yox, kitabın və kitabxanaçılığın biliciləri kimi oxumaq-öyrənmək lazım gəlir.

Abuzər Xələfov kitabxanaçılıq təhsilinin müasir konsepsiyasının əsasını formalaşdırmışdır. O, yaratmış olduğu geniş profilli “Kitabxanaçılıq informatikası”, “Kitabxanaçılıq kompüterləşdirilməsi”, “Kitabxanaçılıq pedaqogikası”, “Kitabxanaçılıq psixologiyası”, “Kitabxana iqtisadiyyatı”, “Kitabxana-

çı peşəsi” kimi istiqamətlərin yaranmasına dair qiymətli ideya və təkliflər vermişdir. Deyilənlər Abuzər müəllimin geniş dünya-görüşlü alimliyindən və yüksək səviyyəli təhsil işçisi olmasından xəbər verir. Məhz ona görə də professor təhsil islahatı dövründə bu sahədə çalışanların ön cərgəsində gedənlərdəndir.

Çoxlu sayda əsərlərin müəllifi, namizədlik və doktorluq dissertasiyalarının rəhbəri olması onun elmi məktəbindən, Əməkdar mədəniyyət işçisi, elm xadimi olmaqla “Şöhrət” ordeninə layiq görülməsi dünya şöhrətli olmasından xəbər verir.

Şövqi GÖYÇAYLI,

Ətraf mühitin mühafizə və təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə kafedrasının müdiri, Əməkdar elm xadimi, coğrafiya elmləri doktoru, professor

Hər dəfə Abuzər Xələfovü düşünəndə mənə elə gəlir ki, orta əsrlərdə, yaxud da gələcək əsrlərdə bu dünyaya gələyən yenə də elə həmin səliqə-səhmanı, müdrik danışığı, adamı dinləmək bəsrəti ilə fərqlənəcək, çevrəsindəkilərin də eyni mövqeyi qorumasına haqq qazandıracaqdı. Çünki böyük Şərq müdriklərinin zəka nurundan pay alan professor Abuzər Xələfovun kitablara əlmi ilə real həyat əlaqələrini vəhdətdə götürülməsi yalnız elmi və bilik səviyyəsi ilə sərhədlənmir. Bu həm də Abuzər müəllimin və onun kimi uşaqlıq və gənclik illəri İkinci Dünya müharibəsi dövrünə düşənlərin həyat təcrübəsindən qaynaqlanır. Azərbaycan ədəbiyyatı nümunələrindən “Saz” və “Tütək səsi” kimi əsərləri oxumaqla həmin gəncliyin iztirablarına aşına olmaq, onların kədər və sevincini duymaq, canında-qanında azadlıq, müstəqillik və yaşamaq eşqini görmək mümkündür. Belə bir tarixi gerçəkliyi görmüş insanın müasir Azər-

baycana necə bir sevgiyə bağlandığını qiymətləndirmək isə çətin deyil.

Orta məktəb illəri 1941-1945-ci illərə təsadüf edən Abuzər Xələfov, sonrakı bərpa və quruculuq illərində qarşısına çıxan çətinliklər, iqtisadi problemlər axarında yeganə bir yol seçdi – elm və təhsil əldə etmək, bu yolla müasirlərinə, həmvətənlərinə xidmət göstərmək.

Mən Abuzər müəllimlə çox da yaxınlıq etməmişəm, onunla səfərdə olmamışam, çay süfrəsində deyib-gülməmişəm. Amma, mənə elə gəlir ki, bu müdrik insanla uzun illərdir ki, tanışam. Bu, onun sadə, aydın məntiqi, qayğıkeş münasibəti, el ağsaqqalına xas olan ərkyana söhbəti, hər kəsi yerindən, duruşundan tanıması ilə bağlıdır, zənnindəyəm. Və bir də məni ona bağlayan ulu ozanımız Dədə Ələsgər yurdunun həqiqi mənada təəssübkeşi olması, saza, sözə, adət-ənənəyə, milli kimliyə böyük ehtiramla yanaşması, klassik irsə həqiqi varis olmasıdır.

Şamil VƏLİYEV,

Jurnalistika tarixi kafedrasının müdiri, filologiya elmləri doktoru, professor

Abuzər Xələfov... Bu ad Azərbaycanda hamıya bəllidir. Elm sahəsində yeni istiqamət göstərən şəxslərə, milli elmə ixtiralar gətirənlərə bütün dünyada olduğu kimi, Azərbaycanda da böyük hörmət var. Belə şəxslər çox da olmasa, az da deyil. Lakin xüsusi hörmət o şəxslərə göstərilir ki, onlar elmin yeni istiqamətini kəşf edib, həmin elmin zirvəsinə yüksəlirlər. Bu cür şəxslər çox azdır, onları, necə deyərlər, barmaqla saymaq olar. Mənim ələmdə Abuzər Xələfov məhz belə nadir şəxslərdəndir.

1950-1955-ci illərdə Abuzər Xələfov Azərbaycan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsinin tələbəsi olmuş, həmin

illərdə filologiya fakültəsinin görkəmli professorlarının müəhazirə və seminar dərslərindən çox şey götürmüşdür. Ədəbiyyatşünaslığa girişdən Mir Cəlalın, folklordan Məmməd Hüseyin Təhmasibin, qədim Azərbaycan ədəbiyyatından Mikayıl Rəfilinin, orta əsrlər ədəbiyyatından Həmid Araslının, XIX əsr ədəbiyyatından Feyzulla Qasımzadənin, XX əsr ədəbiyyatından Abbas Zamanovun, sovet ədəbiyyatından Cəfər Xəndanın, xarici ədəbiyyatdan Əli Sultanlının, rus ədəbiyyatından Məmməd Arifin, ədəbi tənqiddən Məmməd Cəfər Cəfərovun, estetikadan Cəfər Cəfərovun dərslərindən bəhrələnməmək olardımı? Bu görkəmli pedaqoq və alimlər gənc nəslin elmə yiyələnmələrində müstəsna rol oynamışlar.

Kim bilir, bəlkə onların parlaq mühazirələrinin, maraqlı seminar dərslərinin təsiri altında Abuzər Xələfovun nə vaxtsa kitabxanaşünaslıq elminin müstəqil olmasına və bu sahədə də adları çəkilən alimlər yetişməsinə arzulamağa vadar etdi?

Təsadüfi deyil ki, adları çəkilən görkəmli filoloq-alimlər də Abuzər Xələfovu digər tələbələrdən fərqləndirib, onun öz sıralarına qatılmağı üçün səylərini əsirgəmədilər.

Aqil HACIYEV,

Klassik Rus ədəbiyyatı kafedrasının müdiri, filologiya elmləri doktoru, “Şöhrət” ordenli, professor

Görkəmli elm xadimi, böyük şəxsiyyət və ziyalı Abuzər müəllim haqqında fikir söyləmək şərəfli olmaqla bərabər çox böyük məsuliyyət tələb edir.

Professor Abuzər Xələfovun adı çəkiləndə Azərbaycanda XX əsrin əllinci illərindən başlayaraq indiyə kimi elm və təhsilin formalaşması və inkişafı yada düşür. Çünki insanı şəxsiyyət

edən və inkişaf etmiş bir bəşər övladına çevirən onun aldığı təhsil və ona savad verən müəllimlərdir. Bunların əsasında isə onun oxuduğu və müaliə etdiyi kitablar durur. Bu isə sözün əsl mənasında Abuzər müəllim deməkdir. Qoy heç bir alimimiz, ziyalımız (əlbəttə hamımızın sevdiyi insanlar) inciməsin. Çünki Abuzər müəllimin bu sahədə müstəsna rolu vardır.

Biz kitab deyəndə onunla bağlı bütün sahələri düşünürük. Cəsarətlə demək olar ki, Abuzər müəllim nəinki Azərbaycanda, hətta Sovetlər İttifaqında kitabxanaşünaslıq elminin banisidir. Professor Abuzər Xələfov Milli kitabxanaşünaslıq elmi mərkəzini yaratmışdır. O, ali kitabxanaçılıq-informasiya təhsilinin əsasını qoymuşdur. Abuzər müəllim Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi və inkişaf istiqamətlərini hərtərəfli tədqiq etmiş böyük alimdir. Onun çoxsaylı tələbələri öz müəllim və rəhbərinin işlərini bacarıqla davam etdirirlər.

Əli ƏHMƏDOV,

Funksiyalar nəzəriyyəsi və funksional analiz kafedrasının müdiri, fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professor

Professor A.Xələfovun əsli-soyu Vətənimizin təkrarsız, dilbər guşələrindən biri olan Göyçə mahalındandır. Göyçə mahalı deyərkən, ilk növbədə, onun dəyərli, şan-şöhrətli şəxsiyyətləri – adları tarixin şanlı səhifələrinə həkk olunmuş vətən övladları yada düşür. Miskin Abdal, Aşıq Ali, Aşıq Ələsgər, Aşıq Nəcəf, Aşıq Əsəd, Qandal Nağı, Səmədağa, Mirzə Bəylər, Məşədi İsa, Hacı Nağı, Yunis Rzayev, Talib Musayev, Qəşəm Aslanov, Tapdıq Əmiraslanov və başqa hörmətə və ehtiramə layiq insanlar yada düşür. Professor Abuzər Xələfov da məhz

belə ünlü şəxsiyyətlərin varislərindəndir. Cil kəndindən çıxan ilk elmlər doktoru, professor, kitabxanaçılıq fakültəsinin ilk dekanı (1962-ci ildə şöbə fakültəyə çevrilərkən) olub.

Abuzər müəllim haqqında, onun elmdəki xidmətləri barəsində ilk məlumatları, xoş söhbətləri ana babam Sədənağacılı (sonradan bu kənd Güney adlandırıldı) Allahverdi Məmmədoğlundan eşitmişəm. O zaman mən Bakıda tələbə idim. Abuzər müəllim ilə bütün Göyçə mahalı fəxr edirdi, el-obanın arzu olunan sevimli bir eloğlusunu, möhtərəm qonağı idi. Göyçənin başqa sayılan kişiləri kimi, babam da həmişə yay aylarında Abuzər müəllim Vətənə gələndə vaxt tapıb onu evimizə qonaq çağırırdı. Professor Abuzər Xələfovdan əvvəl babam onun atası Ali kişi ilə, balabançı Əli kişi ilə (Abbas Mazanovun atası) çox yaxın idilər, dədə-baba dostluqları vardı. Atam Aşıq Oruc da Xələflilərlə çox yaxın münasibət saxlayırdı. Mən ali təhsilimi başa vurub Bakıda aspiranturada oxuyan dövrdə Abuzər müəllimlə tez-tez görüşüb hal-əhval tutmağa başladım. Çox vaxt atamla (o, dünyasını dəyişəndən sonra isə hərbi polkovnik qardaşım Nəbi ilə) maraqlanar, onu xəbər alardım. Abuzər müəllim mayası zəhmətdən yoğrulan, tanıdıqları insanlara qayğı və ehtiramla yanaşan yaxşılıq etməkdən yorulmayan, köməyə ehtiyacı olanlara canıdildən əl tutan və bu işlərdən zövq alan, gənclərə doğru yol, ağıllı məsləhətlər verən təmənnasız bir ağsaqqaldır.

Görkəmli alim A.Xələfova bütün müsəlmanların ən müqəddəs arzuları və vəzifələri olan Həcc, Məşhəd və Kərbəla ziyarətlərinə getmək də nəsib olmuşdur.

Abuzər sözü ərəbcə “mənəvi baxımdan sahib duran” anlamında, farsca isə “qızıl suyu” mənasında işlənir. Bizim fikrimizcə, Abuzər müəllimin adı onun işinə, fəaliyyətinə uyğun

bir məzmunu ifadə edir. O, bilik xəzinəsinə, elm xəzinəsinə, kitaba sahib duran bir şəxsiyyətdir.

İsmayıl MƏMMƏDOV,
Azərbaycan MEA-nın Nəsimi adına
Dilçilik İnstitutunun şöbə müdiri,
filologiya elmləri doktoru, professor

Abuzər Xələfovun güclü təşkilatçılıq qabiliyyəti var. Abuzər Xələfov bu fakültəyə müəllim kimi, hər adamın gəlməsinə imkan vermədi, onu qorudu və öz yeganəliyini təmin edə bildi. Ona görə bu fakültəyə bəzən Abuzər Xələfovun fakültəsi də deyirlər.

Abuzər Xələfov BDU-nun ictimai həyatında fəal iştirak edir. Universitet tədris-metodşurasının üzvü, Ağsaqqallar Şurasının sədridir. BDU Nəşriyyat Şurasının sədri kimi çox məsuliyyətli işin öhdəsindən layiqincə gəlir. Proqram və dərslərlərin, dərslər vəsaitlərinin rəyə göndərilməsi, müzakirəsi xeyli zəhmət və vaxt tələb edir. İndiyə kimi yüzlərlə belə əsərlər bu şuranın müzakirəsindən keçib, qrif alıb, çap olunubdur. Abuzər Xələfov Universitetin Böyük Elmi Şurasının üzvü kimi də çox fəaldır. Çıxışlar edir, təkliflər irəli sürür, müzakirə olunan məsələlər haqqında sözünü deyir.

Yusif SEYİDOV,
Əməkdar elm xadimi, filologiya elmləri
doktoru, professor, Prezident təqaüddçüsü

Professor Abuzər Ali oğlu Xələfovunu mən 1950-ci illərdən tanıyıram. Mənimlə Abuzər müəllimin həyat yolumuzda az-çox oxşarlıq var. Hər ikimiz 1931-ci ilin dekabr ayında, qarlı bir gündə dünyaya gəlmişik. Mən Kürdəmir rayonunun Dəyirmanlı kəndində, Abuzər Xələfov isə Qərbi Azərbaycanda, Göyçə ma-

halının Cil kəndində. Hər ikimiz orta təhsilimizi kənd məktəbində almış, ali təhsil üçün isə Bakı Dövlət Universitetinə üz tutmuşuq. Ömrümüzü bu möhtəşəm elm və tədris ocağında keçirmişik. Ən böyük xoşbəxtliyimiz də elə bu olub. Xoşbəxtlik ona görə ki, BDU son 10 ildə möcüzəvi inkişaf edərək dünya şöhrəti qazanıb. Həmişə nümunəvi qonşu olmuşuq. Həyat amalı-mızda eynilik var: elmdə yaratmaq və xalqa yaymaq. Deyilənləri nəzərə alıb Abuzər Xələfov adlı bu böyük insan haqqında 85 illik yubileyi münasibətilə bir neçə söz deməyə cəsarət edirəm.

Abuzər müəllim hələ gənc yaşlarında ali təhsil qanunlarını yaxşı bilirdi. Metodiki baxımdan çətinliyə düşən müxtəlif ixtisas sahibləri onun yanına qaçırdılar. Mən də Abuzər müəllimə çox müraciət etmişəm. O, cavan ikən tədrisdə ağsaqqallıq edirdi. Ötən 60 ildə mən Abuzər Xələfovunu həmişə və hər bir problemin həllində prinsipial görmüşəm. Ona görə yarım əsrdən çox bir müddətdə BDU-nun ağırlığını çiyinlərində saxlayan dayaqlardan biri kimi etiraf edilib, indi də elədir. "Hər bir qab gec-tez dolur, elm qabı isə heç vaxt dolmur" (Həzrət Əli).

QARA MUSTAFAYEV,
Onurğasızlar zoologiyası kafedrasının
müdiri, Əməkdar elm xadimi, biologiya
elmləri doktoru, professor, Prezident
təqaüddçüsü

Abuzər Xələfov son dərəcə çalışqan, təşəbbüskar və olduqca səmimi, obyektiv insandır. Mən onu 40 ildən çoxdur ki, tanıyıram. Universitet daxilində və kənarında da Abuzər müəllim həmişə məzmunlu, məntiqli çıxışları ilə fərqlənib.

Abuzər müəllim Azərbaycanda kitabxana işinin tarixini və inkişafını mükəmməl tədqiq edən və topladığı zəngin materialları monoqrafiya, dərslük və dərslər vəsaitləri şəklində oxucula-

ra çatdıran görkəmli alim-tədqiqatçı və pedaqoqdur. O, nəinki kitabxanaçılıq fakültəsində, həm də BDU-nun kitabxana fondunun zənginləşməsində, bu sahədə ixtisasçı kadrların hazırlanmasında, seçilməsində də çox mühüm işlər görmüşdür.

A.Xələfov kitabxana işinin təşkilində novator alim kimi müasir informasiya vasitələrini – kompüter texnikasını və İnternet sistemini kitabxana sahəsində uğurla tətbiq etmişdir. O, hər zaman kitabxanaçılıq fakültəsinin və kafedraların maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsində xüsusi xidmətlər göstərmiş və göstərir.

Abuzər müəllim kitabxanaşünas alim kimi kitabxana işinin tarixi və nəzəriyyəsi problemləri ilə yanaşı, həm də bu istiqamətdə metodoloji məsələlərin də mahir bilicisidir.

Geniş diapazonlu biliyə, zəngin təcrübəyə, güclü idraka malik olan A.Xələfov Azərbaycanda nəinki təkcə kitabxanaşünaslığın, həm də mədəniyyətşünaslığın da uğurlu inkişafında böyük rol oynamış və oynayır.

A.Xələfov indiyədək onlarla dissertasiya işinə rəhbərlik və opponentlik etmişdir. Uzun illərdir ki, prof. A.Xələfov BDU-nun Elmi Şurasının üzvü kimi səmərəli fəaliyyət göstərmiş və həmişə də özünün dəyərli məsləhət və tövsiyələri ilə başqalarına nümunə olmuşdur.

Neymət QASIMOV,

*Bitki fiziologiyası kafedrasının müdiri,
Əməkdar elm xadimi, ABŞ-ın İllinoys EA-nın həqiqi üzvü, biologiya elmləri doktoru, professor*

Abuzər Xələfovun portretini yaradarkən ən vacib dörd ştrixi – təbiətdə mövcud olan dörd ünsür qədər vəhdətləşmiş məqamı xatırlayıram: müəllim Abuzər Xələfov, alim Abuzər Xələfov, insan Abuzər Xələfov və vətəndaş Abuzər Xələfov.

Abuzər müəllimlə ilk tanışlığımız ötən əsrin 60-cı illərinə təsadüf edir. Universitetə təzəcə daxil olmuşduq, kitabxanaçılıq şöbəsi filologiya fakültəsinin tərkibindən çıxaraq fakültəyə çevrilmişdi. Lakin bu çevrilmə yalnız hər hansı bir göstərişin, əmrin məntiqi nəticəsi deyildi, bu, həm də kitabxana işi sahəsində kadr potensialının formalaşmasının, kitabxanaçılığın bir elm kimi ortaya çıxmasının və bu elmə öndərlik edə biləcək, onun inkişafı naminə əlindən gələni əsirgəməyəcək bir insanın – Abuzər Xələfovun məsələyə olduqca ciddi və ardıcıl yanaşmasının bəhrəsi idi.

Professor Abuzər Xələfovü tanıyanlar yaxşı bilir ki, o, daim elmi axtarışlardadır. O, daim tədqiq edir, daim yazır, öyrənir, öyrədir. Bu mənada Abuzər Xələfovun hər hansı elmi əsəri haqqında “sonuncudur” deyə danışmaq olmur. Çünki onlarla monoqrafiyanın, elmi əsərin, yüzlərcə elmi məqalənin müəllifi həmişə kitabxana ictimaiyyətini yeni əsərləri ilə sevindirir, təşkilatlandırır, maarifləndirir. Bu isə Onun, yüksək pedaqoji keyfiyyətlərindən xəbər verir. Abuzər müəllimin elmi və pedaqoji fəaliyyəti bütöv bir vəhdət təşkil edir. Onun həyat salnaməsində alimlik və müəllimlik hər zaman qoşa addımlamış, bir-birini tamamlamışdır.

Abuzər müəllim kimi ziyalılar millətin yoluna işıq tutan, insanlara elm, təhsil, mənəviyyət nuru çiləyən, onu aydın sabağa aparən insanlardır. Ziyalı isə Vətən və millət yolunda zəkasını, intellektini əsirgəməyən insan olub yaxşılardan yaxşısı, mənəviyyətə zəngin şəxsiyyətdir. Ziyalı millətə, dövlətə sdaqətli xidməti ilə, cəmiyyətə verdiklərinin sanbalı və miqyası ilə böyükdür. Abuzər Xələfov milli ziyalılıq meyarıdır, ustadır. 85 yaşın mübarək, ustad!..

Aybəniz ƏLİYEVƏ-KƏNGƏRLİ,

*AMEA M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutu,
Elmi işlər üzrə direktor müavini, filologiya elmləri doktoru*

Böyük Azərbaycan maarifçiləri xalqı həmişə elmə səsləyib, kitabı Azərbaycan ailəsinin böyük sərvəti sayıblar. Respublikanın adlı-sanlı, şöhrətli universitetində – Bakı Dövlət Universitetində bu böyük maarifçilik ənənələrini məhəbbətlə yaşadan və sevə-sevə inkişaf etdirən görkəmli ziyalılardan biri də professor Abuzər Xələfovdur.

Professor A.Xələfov Azərbaycanın allı-güllü, bərli-bərəkətli, füsunkar guşələrindən birində, Qərbi Azərbaycanda, Göyçə mahalının unudulmaz Cil kəndində boya-başa çatmış, Azərbaycan xalq fəlsəfəsinin hikmətləri, ülvi etnopsixoloji və etnopedaqoji köklərdən qaynaqlanan böyük aşıq Ələsgərin əzəmətli nəğmələri ilə tərbiyə olunmuşdur. Onun sosiallaşmasında Cil kənd yeddiillik məktəbinin və Toxluca kənd orta məktəbinin, eyni zamanda Böyük Vətən müharibəsi illərində kolxozda işləməsi mühüm rol oynamışdır.

Özünün təfəkkürü, istedadı, intellekti ilə seçilən bütöv şəxsiyyət, Azərbaycan kitabxanaçılıq elminin inkişafında, kitabxanaçılıq kadrlarının formalaşmasında yorulmadan çalışsan və böyük nailiyyətlər əldə etmiş professor Abuzər Xələfov müdriklilik yaşının zirvəsindədir. Mən, əziz tələbə yoldaşımı, dostumu, qardaşımı, həmkarımı 85 illik yubileyi münasibətilə səmimi qəlbədən təbrik edir, ona uzun ömür, cansağlığı, övladlarının və nəvələrinin xoşbəxt olmasını arzulayıram.

Əbdül ƏLİZADƏ,
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Ümumi psixologiya kafedrasının müdiri, psixologiya elmləri doktoru, professor, Prezident təqaüdçüsü

Abuzər Xələfov lap əvvəldən öz dünyasına, öz xarakterinə görə ixtisas seçib: kitabxanaşünaslıq. Virtual internet dünyasının indiki çağında, əlbəttə, kitab, kitabxana, kitabşünaslıq anlayışları cavan nəsil tərəfindən ironiya ilə qarşılanı bilər. Amma Abuzər Xələfovun hələ 1962-ci ildə yaratdığı kitabxanaçılıq fakültəsinin ötən əsrin 60-80-ci illərdəki fəaliyyətini göz önünə gətirin. Bütün dünyada “kitab bumu” kimi qiymətləndirilən o dövrdə kitab və kitabxana Allahın evi hesab olunan məscid qədər, kilsə qədər qiymətli idi. Bu qiymət, kitabı duyanların gözündə həmişə elə bu səviyyədə də qalacaq. Dünya klassiklərinin rus dilində nəfis şəkildə nəşr olunan, bu gün mənim də ev kitabxanamı bəzəyən yüzlərlə kitabı biz çox zaman kitab alverçilərindən on qat qiymətinə alırdıq. Belə bir zamanda Abuzər Xələfov Azərbaycanda kitab elminin, elmsünaslığının və kitabxanaçılığın ən səviyyəli, ustad alimi kimi qəbul olunurdu.

Abuzər müəllim 1962-ci ildən yaratdığı kitabxanaçılıq fakültəsinin müxtəlif vaxtlarda iyirmi beş il dekanı olmuş, 1963-cü ildən isə paralel olaraq Kitabxanaşünaslıq və bibliografiya kafedrasına müdir seçilmiş və indi də həmin kafedraya rəhbərlik etməkdədir. Abuzər Xələfov tarixçi-kitabxanaşünas alimdir. Onun Azərbaycanda kitabxanaçılıq tarixinin tədqiqi milli mədəni-kulturologiya tariximizin qürur doğuran səhifələrinin tədqiqidir.

Cahangir MƏMMƏDLİ,
Jurnalistika fakültəsinin Jurnalistikanın nəzəriyyəsi və təcrübəsi kafedrasının müdiri, filologiya elmləri doktoru, professor, Prezident təqaüdçüsü

Professor Abuzər Xələfovu hələ universitetdə tələbə olduğum illərdən tanıyıram. Tanıdığım ötən 30-40 il ərzində nümunəvi təşkilatçılığı, işgüzarlığı, özünə və əhatəyə qarşı son dərəcə tələbkarlığı ilə özünün sakit yerışı və davranışı ilə bənzəri olmayan bir şəxsiyyət kimi xatirimdə həkk olunmuşdur.

Sakit və təmkinli hərəkətləri ilə, məntiqə söykənən mühakimələri ilə, istənilən şəraitdə, çəkinmədən öz sözünü yerində deyən cəsarətli və mərd bir insandır.

Şəxsiyyət haqqında deyilən sözlər insanın həyat fəaliyyətinə, ömür dünyasına söykənməlidir. Onun ömür karvanı şəxsiyyətinin bütövlüyü, müdrikliyi insanı düşündürür və valeh edir.

Öncə Abuzər müəllim xeyirxah, ədalətli və sadə bir insandır. Ona üz tutan hər bir adamı qəbul edir, təmkinlə dinləyib, səmimiyyətlə məsləhət verir, düzgün yol göstərir. O, elmimizin və təhsilimizin sayılan, seçilən ağsaqqallarındandır, böyük pedaqoqdur. Sözü əsl mənasında ağır anlarımızın məsləhətçisidir, təskinlik verən, sevinc və kədəri bölmək qabiliyyətinə malik olan böyük bir ürəyin sahibidir.

Firudin SƏMƏNDƏROV,
Hüquq fakültəsinin Cinayət hüququ və kriminalistika kafedrasının müdiri, Əməkdar hüquqşünas, hüquq elmləri doktoru, professor

Tarixi köklərdən və ənənələrdən qaynaqlanan Azərbaycan kitabxanaçılıq məktəbinin topladığı tarixi təcrübənin yaşadılmasında, zənginləşdirilməsində və inkişafında milli elmi korifeylərimizdən olan Abuzər Alı oğlu Xələfovun elmi-praktiki yaradıcılığı yarım əsrlik tarixə malik olsa da, bütöv bir məktəbdir. İndiyədək bu məktəbi bitirənlərin sırasına Azərbaycan

yaşadıqca hələ neçə-neçə nəsillər qoşulacaq, kim bilir, hələ hansı zirvələr fəth ediləcəkdir...

Azərbaycanın elm və mədəniyyət məbədi olan Bakı Dövlət Universitetinin dünya şöhrətli alimlərindən olan Abuzər müəllimi yaxından tanımadan onun haqqında yazmaq, söz demək mümkünsüzdür. BDU-da birlikdə işlədiyimiz dövr ərzində mən onu təkcə elm və mədəniyyət fədaisi kimi yox, həm də yüksək intellekt sahibi olan qayğıkeş müəllim, ata və görkəmli təşkilatçı kimi tanımışam. Abuzər müəllim bu gün Dədə Qorqud böyüklüyünü, vüqarını və ağsaqqallığını yaşayan nəslin görkəmli nümayəndəsidir.

Ağalar ABBASBƏYLİ,
Beynəlxalq münasibətlər və iqtisadiyyat fakültəsinin Beynəlxalq münasibətlər kafedrasının müdiri, tarix elmləri doktoru, professor

Abuzər Xələfov mənim üçün bir insan, ziyalı və alim kimi etalondur. Heç şübhə etmirəm ki, mənim bu cümləmi eyni ilə yazmaq və demək istəyənlər onlardır. Düşünəndə ki, sənin fikirlərini təsdiq edənlər çox olacaq, yazmaq asanlaşır.

Həm onu xeyirxah insan, əsl ziyalı, yaxşı müəllim kimi tanıyır. Kiçik haşiyə çıxmaq istəyirəm: mən onunla tanış olanda lap gənc idim. Bizi BDU-nun (o vaxt ADU idi) kitabxanaçılıq fakültəsində müəllim-tələbə münasibətləri yaxınlaşdırmışdı. Doğrusu, müəllimin öz tələbəsinə, söhbət açdığım halda isə onun mənə belə səmimi, doğma münasibət göstərə biləcəyini əvvəllər ağıma gətirməmişdim.

Onda 1979-cu il idi və mən universitetin kitabxanaçılıq fakültəsində təhsil alırdım. Sonra elə oldu ki, ordu sıralarına

getdim və hərbi xidmətdən qayıtdıqdan sonra artıq hüquq fakültəsinə daxil oldum. Lakin bundan sonra əziz müəllimimlə münasibətlərimiz qırılmadı. Əksinə, biz bir az da yaxınlaşdıq və o, mənim üçün həm də özümdən böyük dostuma, yolgöstərənə, hər addımda nümunə götürəcəyim insana çevrildi.

İndi mən Abuzər müəllimi artıq 35 ildən çoxdur tanıyıram. Odur ki, onun keçdiyi həyat yoluna, elmdə və təhsildə qazandığı müvəffəqiyyətlərə yaxından bələdəm. Bu uzun illər ərzindəki hər görüşümüzə mən bu həssas, ən gözəl insani keyfiyyətləri özündə birləşdirən, mənən varlı şəxsiyyətin simasında bir dünya kəşf etmişəm.

İndi ömrünün müdriklik zirvəsində olan görkəmli alimə, əzizimiz Abuzər Xələfova sağlamlıq və gümrahlıqla dolu cansağlığı, uzun ömür arzulayırıq. Biz onun alim və pedaqoq qələmindən yeni-yeni əsərlər gözləyirik.

Aliş QASIMOV,

Hüquq fakültəsinin Mülki proses, əmək və ekologiya hüququ kafedrasının müdiri, hüquq elmləri doktoru, professor

Abuzər Xələfov altmış bir illik fəaliyyəti dövründə, hər bir ilin, onilliyin tələb və ehtiyaclarına uyğun inkişaf edən, xüsusilə müstəqil Azərbaycan dövlətinin prinsiplərini əldə rəhbər tutan fəal təşkilatçı, ali təhsilin, ümumən müasir tədris prosesinin mahir bilicilərindəndir. Onun “Kitabxanaçılıq informatikası”, “Kitabxanaların kompüterləşdirilməsi”, “Kitabxanaçılıq pedaqogikası”, “Kitabxanaçılıq psixologiyası”, “Kitabxana iqtisadiyyatı”, “Kitabxana peşəsi” sahələrinin hər birinin formalaşması və inkişafı üçün irəli sürdüyü səmərəli təkliflərin, tövsiyə və dəyərli məsləhət və mülahizələrin xüsusi rolu olmuşdur.

Abuzər Xələfov indi də fakültənin, ümumən Azərbaycanda kitabxanaçılıq işinin böyük dayağı kimi fəaliyyətini davam etdirir. Odur ki, ulu öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olan müasir, müstəqil Azərbaycan dövləti onu səmərəli xidmətlərinə görə “Şöhrət” ordeni, Prezidentin fərdi təqaüdçüsü və digər fəxri mükafatlara layiq görmüşdür. Biz inanırıq ki, Abuzər Xələfov səmərəli fəaliyyətini bundan sonra da davam etdirəcək, daha yeni uğurlar qazanacaqdır. Bu yolda əziz dostumuz Abuzər Xələfova cansağlığı, yeni-yeni uğurlar arzulayırıq.

Abdulla ABASOV,

Filologiya fakültəsinin Müasir Azərbaycan ədəbiyyatı kafedrasının professoru, filologiya elmləri doktoru

Abuzər müəllim çox ədalətli bir şəxsiyyətdir. İnsanlar üçün xoşbəxtliyin qapısını ədalət açır. Bəşəriyyətin ən çox ədalətə ehtiyacı var. Çox görmüşəm ki, Abuzər müəllim ədalətsiz bir içi görən kimsəyə öz kəsərli sözünü deməsin. Mən elmimizin ağsaqqalının dilindən çox eşitmişəm ki, “Ədalətsizliyi görüb susmağın özü ədalətsizliyin içərisində iştirak etmək deməkdir”.

BDU-nun Ağsaqqallar Şurasının sədri, dünya şöhrətli alim nəfsinə hakim bir şəxsiyyətdir, yəni əqil və əxlaq insan şəxsiyyətinin ən böyük var-dövlətidir. Çünki insan var-dövlətini qoruyur. İnsanı isə əql və əxlaq qoruyur.

Abuzər müəllimlə Həcc və Məşhəd ziyarətində olarkən bu şəxsiyyətdə gördüklərimi qələmə almaq üçün bir kitab yazmaq lazımdır. Məşhəd ziyarətində bir hadisə yadımdan çıxmır. Azərbaycandan 30 nəfər ziyarətə gedənlərin içərisində bir nəfər harda gəldi çıxış edirdi və ona heç söz də vermirdilər. Həmin adam duran kimi özünü tərifləməyə başlayırdı. Abuzər müəllim

axırda dözməyib böyük bir məclisdə durub dedi ki, bu alim bircə evlər idarəsinin müdiri işləmir, qalan bütün titulları vardır. Sonra da ona 30 nəfər ziyarətçinin yanında öz kəsərli sözlərini dedi.

Əyyub ƏZİZOV,

Kimya fakültəsinin Kimyanın tədrisi metodikası kafedrasının müdiri, kimya elmləri doktoru, professor

Mən Abuzər müəllimi həmişə son dərəcə obyektiv, özünə və ətrafdakılara qarşı tələbkar, eyni zamanda xeyirxah, əlindən gələn imkanları daxilində köməkliyini əsirgəməyən bir insan kimi görmüşəm. Özünün astagəl, təmkinli davranışı, məntiqli və dolğun düşüncələri, fikirləri ilə Abuzər müəllim onu dinləyən hər kəsdə özünə qarşı dərin rəğbət və hörmət hissi yaradır. Onunla həmsöhbət olanlar ilk anlardan hiss edirlər ki, Abuzər müəllim hər bir sözün, ifadənin və fikrin məntiqinə diqqət yetirən bir insandır.

Neçə illərdir ki, Abuzər müəllim Bakı Dövlət Universitetində Nəşriyyat Şurasına rəhbərlik edir. Şuranın bir üzvü kimi mən həmişə Abuzər müəllimin müzakirə olunan məsələlərə son dərəcə obyektiv, qərəzsiz və səriştəli münasibətinin şahidi olmuşam. Daxil olan çap materialları və sənədləri haqqında ən xırda təfərrüatları səbr və təmkinlə təqdim etməklə Abuzər müəllim, hətta həmin sahənin mütəxəssisi olmayan Şura üzvlərində lazım olan təsəvvürü yarada bilir.

Oqtay ƏKBƏROV,

Kimya fakültəsinin Yüksəkmolekullu birləşmələr kimyası kafedrasının müdiri, Əməkdar müəllim, kimya elmləri doktoru, professor

Prof. A.A.Xələfov böyük məsuliyyət hissi ilə çalışan, hər sözün mənasını qabaqcadan bilən adamdır. Görkəmli alimin xoşbəxtliyi ondadır ki, onun yazılı və şifahi nitqi son dərəcə zəngindir. Elmi məclislərdə, universitetdə keçirilən müxtəlif xarakterli tədbirlərdə çıxışlarına qulaq asmışam. O, həmişə diqqət mərkəzində olmağa çalışır, mövzuya uyğun elmi-nəzəri müddəaları faktik materiallarla çox gözəl əlaqələndirir, bu da dinləyicilərin marağına səbəb olur. Prof. A.Xələfov indi ahıl yaşında olsa da həmişə stol arxasındadır.

Prof. A.Xələfovun Kitabxanaşünaslıq kafedrasının müdiri vəzifəsini uğurla yerinə yetirməsi sayəsində respublikamızda kitabxana işi əsas elmi-tədqiqat mərkəzinə çevrilmişdir.

Görkəmli alim öz işində sadə olduğu qədər də son dərəcə ciddidir. Uzun illərdən bəri müşahidəm əsasında belə nəticəyə gəlmişəm ki, Abuzər müəllim hər prinsipial məsələdə asanlıqla güzəştə getməyi sevmir, qeyri-səmimi cavabdan xoşu gəlmir. Universitetdə dekan olduğu illərdə professor Əli Sultanlının Abuzər müəllimin haqqında tələbə ilə söhbətinin şahidi olmuşam, indiyədək onu unuda bilmirəm. Prof. Əli Sultanlı tələbədən soruşur:

- Abuzər Xələfovun fakültəsində oxuyursan?

- Bəli!

- O, çox ciddi adamdır ha!

Bəli, o, adamlarla münasibətində son dərəcə həlimdir, işində, tələbkarlıqda ciddidir. Prof. Abuzər Xələfov əsərlərində, elmi məclislərdəki məruzə və çıxışlarında Azərbaycan Respublikasında ali kitabxanaçılıq təhsilinin müasir konsepsiyasının əsasını formalaşdırmışdır.

Süleyman MƏMMƏDOV,

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Azərbaycan tarixi kafedrasının müdiri, Əməkdar elm xadimi, tarix elmləri doktoru, professor

İnsanın ləyaqəti, böyüklüyü onun ruhi-mənəvi əzəməti ilə ölçülür. Ruhən böyük olan insanların sərvətləri öz şəxsiyyətləri olur. Belə insanlar yalnız ailəsinə, nəslinə, elinə-obasına deyil, bütöv Vətən övladlarına örnək olur. Belə örnək insanlardan biri Bakı Dövlət Universiteti Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin Kitabxanaşünaslıq kafedrasının müdiri, Azərbaycan Respublikasının Əməkdar elm xadimi, Azərbaycan Respublikasının Əməkdar mədəniyyət işçisi, BMT yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının akademiki, Prezident təqaüdçüsü, “Şöhrət” ordenli, tarix elmləri doktoru, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovdur. Onun adı Azərbaycan elm tarixinə, kitabxanaşünaslıq elminin banisi, milli kitabxanaşünaslıq elmi məktəbinin yaradıcısı, ali kitabxanaçılıq-informasiya təhsilinin təşkilatçısı, görkəmli elm, təhsil və mədəniyyət xadimi kimi yazılıb. O, Azərbaycan kitabxanaçılıq elmini xarici ölkələrdə ləyaqətlə təmsil edən ziyalılarımızdan biridir. Xalqa ən çox fayda verən şəxs insanların ən yaxşısı sayılır.

Abuzər Xələfov şəxsiyyəti, yaradıcılığı və elmi-pedaqoji fəaliyyəti ilə xalqına daha çox fayda verən insanlardan biridir. Onun həyatının mənası zəhmətdir. Soyadının və adının qarşısına yazılan titullar, aldığı müxtəlif dövlət mükafatları, fəxri fərmanlar, orden və medallar onun yuxusuz gecələrinin, narahat gündüzlərinin, səbrlə yazıb-yaratmağının, arayıb-axtarmağının, sözünü yerində və vaxtında deməyinin nəticəsidir. İnsan kərpic kimidir, bişdikcə möhkəmlənir. Həyatın çətinlikləri, elm yolunun daşlı-kəsəkli yolları onu daha da möhkəmləndirib, qısa bir müddətdə şöhrətin uca zirvəsinə yüksəldib.

Abuzər müəllim mənim uşaqlıqdan idealım olub. Bizim kənddə elm yolunda ilk ciğir açan, açdığı ciğiri sonrakı illərdə geniş və saqraq yola çevirən məhz Abuzər müəllim olmuşdur. Onun bu nümunəsinin və fədakarlığının nəticəsidir ki, doğma

kəndimizdən onlarla elmlər namizədi və doktoru Azərbaycan elminin müxtəlif sahələrini ləyaqətlə təmsil edir.

Fərrux RÜSTƏMOV,

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Pedaqoji fakültəsinin dekanı, Beynəlxalq Pedaqoji Akademiyanın həqiqi üzvü, Pedaqoji və Sosial Elmlər Akademiyasının akademiki, pedaqoji elmlər doktoru, professor

Professor Abuzər Alı oğlu Xələfov orijinal təfəkkürə, özünəməxsus təlim-tərbiyə üslubuna, sadə ifadə və deyim tərzinə, mənə və təsvir yükünə malik yaradıcı alim, şəxsiyyəti etibarlı ilə kamil, fəlsəfi mühakimə və düşüncəyə, aydın duyuma, yüksək nitq mədəniyyətinə malik zəkali ömür sahibi, böyük pedaqoq, gözəl ailə başçısı, zəhmətkeş alimdir.

Əmək və müharibə veteranı olan professor A.Xələfovun vətən və cəmiyyət qarşısındakı, elm, mədəniyyət və təhsilin inkişafındakı dövlət orqanlarının və bir sıra ictimai təşkilatların xüsusi mükafatları, medalları və fəxri fərmanları ilə dəyərləndirilmişdir. Belə ki, 1969-cu ildə kadr hazırlığı sahəsində xidmətlərinə görə “Azərbaycan Respublikasının Əməkdar mədəniyyət işçisi” fəxri adına, 2001-ci ildə isə kitabxanaşünaslıq elminin inkişafında böyük xidmətlərinə görə “Əməkdar elm xadimi” fəxri adına layiq görülmüş ilk kitabxanaşünas alimdir. Görkəmli alim A.Xələfov 2000-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyevin Fərmanı ilə Bakı Dövlət Universitetinin 80 illiyi münasibətilə elm və təhsil sahələrindəki xidmətlərinə görə “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilmişdir.

Abuzər müəllim yaratmaq, mübarizə aparmaq üçün doğulan insanlardandır... Ulu Zərdüş alimləri həyatın yol göstə

riciləri adlandırır. Bu fikir sanki professor Abuzər Xələfov haqqında deyilib.

Əli ALLAHVERDİYEV,
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin İqtisadi nəzəriyyə kafedrasının müdiri, iqtisad elmləri doktoru, professor

Miqyaslı alim olmaqla yanaşı Abuzər müəllim Azərbaycan ali təhsil sistemində xüsusi yeri və nüfuzu olan ustad pedaqoqlarımızdan, söz sahibi olan müdrik ağsaqqallarımızdan biridir. Bütün şüurlu həyatını Bakı Dövlət Universitetinin inkişafına həsr etmiş professor Abuzər Xələfovun ən böyük əsəri Universitetin Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsidir. Fakültənin yaranması, onun elmi-pedaqoji kadr korpusunun formalaşması, 1962-ci ildən 25 il müddətində onun başında duran Abuzər müəllimin gərgin və yorulmaz əməyinin nəticəsidir. Abuzər müəllimin rəhbərliyi altında sovetlər birliyi dönməndə kitabxanaçılıq fakültəsinin adı Moskva, Sankt-Peterburq, Kiyevdə fəaliyyət göstərən fakültələrlə birgə çəkirdi. Bütün bunlar həm də Abuzər müəllimin böyük təhsil təşkilatçısı olmasını təsdiq edir.

Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyi illərində ölkədə aparılan təhsil islahatlarının düzgün istiqamətlənməsində Abuzər müəllimin də xüsusi payı olduğunu qeyd etmək istədim. "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanununun hazırlanması, müzakirəsi və qəbul olunması sahəsində professor Abuzər Xələfovun fəaliyyətini ayrıca qiymətləndirmək lazımdır.

İlham MUSTAFAYEV,
Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi Ali və orta ixtisas təhsili şöbəsinin müdiri, fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professor

İnsanın üzərinə düşən, boynunun borcu olan missiyaların hamısını mükəmməl şəkildə yerinə yetirən, özünün şərəfli adını daima ucalarda tutmağı bacaran, reputasiyasına zərrə qədər kölgə düşürməyən Abuzər müəllim örnək bir şəxsiyyətdir. Həyatda şərəfli ömür sürmək, hamının – həm kiçiyin, həm də böyüyün hörmətini qazanmaq, ömrün bütün mərhələlərində öz-özünün qarşısında hesabat verərkən həm razı qalmaq, həm də vicdanın üzünə dik baxa bilmək. Bütün bunlarla yanaşı elmin ən yüksək mərtəbəsinə qədər ucalmaq. Söz, hörmət, ehtiram sahibi olmaq. Öz yaradıcısı, tanrısı önündə, inancı qarşısında da mömin bir insan – müsəlman kimi Allahın rızasını qazanmaq. Bütün bunları həyata keçirə bilmək üçün bəzən bir ömür kifayət etmir.

Bakı Dövlət Universitetinin ən gözəl simalarından biri olan akademik, ən sevdiyi və pərəstiş etdiyi müəllimlərinin səviyyəsinədək yüksəlməyi və hər kəsə nəsib olmayan bir işi reallaşdırmağı bacardı. İndi bu nüfuzlu elm ocağında onun da adı öz sahəsinin banisi kimi çəkilir.

Kərim TAHİROV,
M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanasının direktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi, professor

Azərbaycan elminin və təhsilinin inkişafı milli dövlətçiliyimizin təməl prinsiplərindən biridir.

Bu gün dünyada sivilizasiyalı cəmiyyət uğrunda gedən mübarizədə kimin daha güclü olması təhsilin və elmin səviyyəsi ilə ölçülür. Elm elə bir sahədir ki, böyük istedadla, xüsusi qabiliyyətə və dərin təfəkkürə malik olmadan burada uğur qazanmaq qeyri-mümkündür.

Elm fədakarlıq, mübarizlik, dönməzlik, inadkarlıq və qətiyyət tələb edən bir sahədir. Bütün bu keyfiyyətlərin hamısı Azərbaycanda kitabxanaşünaslıq elminin banisi, milli kitabxanaşünaslıq elmi məktəbinin yaradıcısı, görkəmli elm, mədəniyyət xadimi Abuzər Xələfovda cəmlənmişdir. O, nəinki ölkəmizdə, xaricdə də tanınan və Azərbaycanın adını yüksəklərə qaldıran bir ziyalıdır.

Lətifə MƏMMƏDOVA,
Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və
Turizm Nazirliyinin Kitabxana sektorunun
müdiri, tarix üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

**PROFESSOR ABUZƏR XƏLƏFOVUN
HƏYAT VƏ FƏALİYYƏTİNİN
ƏSAS TARİXLƏRİ**

Abuzər Alı oğlu Xələfov 1931-ci il dekabr ayının 25-də Qərbi Azərbaycanın Göyçə mahalının Cil kəndində anadan olmuşdur.

- 1938** - Krasnoselo rayonunun Cil kənd yeddiillik məktəbində təhsil almağa başlamışdır.
- 1945** - ÜİLKĞİ sıralarına qəbul edilmişdir;
- Krasnoselo rayonunun Cil kənd yeddiillik məktəbini bitirmişdir.
- 1945-1946** - Krasnoselo rayonunun Cil kəndindəki Əli Bayramov adına kolxozda işləmişdir.
- 1946** - SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyətinin fərmanı ilə “Böyük Vətən müharibəsində (1941-1945-ci illər) rəşadətli əməyə görə” medalı ilə təltif edilmişdir.
- 1947** - Krasnoselo rayonunun Toxluca kənd onillik məktəbinin 8-ci sinfində oxumağa başlamışdır.
- 1950** - Krasnoselo rayonunun Toxluca kənd onillik məktəbini bitirmişdir;
- Bakı Dövlət Universiteti filologiya fakültəsinin kitabxanaçılıq şöbəsinə qəbul edilmişdir.
- 1955** - Sov. İKP sıralarına qəbul edilmişdir;
- Bakı Dövlət Universitetini bitirmişdir;

- 1957** - Bakı Dövlət Universitetinin kitabxanaşünaslıq və bibliografiya kafedrasında müəllim saxlanılmışdır.
- 1958** - Bakı Dövlət Universitetinin şərqşünaslıq fakültəsi partiya bürosunun katibi seçilmişdir.
- 1960** - “Kitabxana fondunun təşkilinin bəzi məsələləri” adlı ilk kitabı çapdan çıxmışdır;
- 1961** - Kitabxanaşünaslıq və bibliografiya kafedrasının baş müəllimi vəzifəsinə seçilmişdir.
- 1961-1981** - “Azərbaycanda kitabxana işinin tarixindən (1870-1920)” adlı kitabı nəşr olunmuşdur.
- 1961-1981** - “Azərbaycanda kitabxana işinin tarixindən (1920-1932-ci illər)” mövzusunda dissertasiya müdafiə edib tarix elmləri namizədi elmi dərəcəsinə almışdır.
- 1961-1981** - Bakı Dövlət Universiteti partiya komitəsinin üzvü olmuşdur.
- 1962-1969** Bakı Dövlət Universitetinin Doktorluq dissertasiyaları müdafiəsi üzrə Elmi şurasının üzvü olmuşdur.
- 1962-1970** - Bakı Dövlət Universiteti kitabxanaçılıq fakültəsinin dekanı vəzifəsində işləmişdir.
- 1962-ci ildən bu günə kimi** - Bakı Dövlət Universitetinin Böyük Elmi Şurasının üzvüdür.
- 1963-cü ildən bu günə kimi** - Bakı Dövlət Universiteti kitabxanaşünaslıq kafedrasının müdiri vəzifəsində çalışır.
- 1964** - Ali Attestasiya Komissiyası (AAK) tərəfindən Kitabxanaşünaslıq kafedrası üzrə dosent elmi adı təsdiq edilmişdir.

- 1964-1984** - Azərbaycan SSR Mədəniyyət Nazirliyi yanında İdarələrarası Kitabxana Şurasının sədri olmuşdur.
- 1965-1980** - SSRİ Mədəniyyət Nazirliyi yanında İdarələrarası Kitabxana Şurasının üzvü olmuşdur.
- 1966-cı ildən bu günə kimi** - Azərbaycan Sovet Ensiklopediyasının elmi məsləhətçisidir.
- 1969** - Azərbaycan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin fərmanı ilə “Azərbaycan SSR Əməkdar mədəniyyət işçisi” fəxri adına layiq görülmüşdür.
- 1970** - SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyətinin fərmanı ilə Vladimir İliç Leninin anadan olmasının 100 illiyinin qeyd edilməsi ilə əlaqədar “Şərəfli əməyə görə” medalı ilə təltif edilmişdir.
- 1970-1979** - Bakı Dövlət Universiteti Elmi əsərlərinin “Kitabxanaşünaslıq və bibliografiya” seriyasının redaktoru olmuşdur.
- 1970-1985** - “Kitablar aləmində” jurnalının redaksiya heyətinin üzvü olmuşdur.
- Bakı Dövlət Universitetinin Tarix fakültəsi yanında Doktorluq müdafiəsi üzrə Elmi şuranın üzvü olmuşdur.
- 1971** - Ümumittifaq “Bilik” Cəmiyyətinin fəxri fərmanına layiq görülmüşdür.
- 1972-ci ildən bu günə kimi** - Azərbaycan SSR Ali və Orta İxtisas Təhsili Nazirliyi (indiki Təhsil Nazirliyi) Elmi-Metodik Şurasının “Kitabxanaşünaslıq və bibliografiya” bölməsinin sədridir.
- 1973-1988** - “Mədəni-maarif işi” jurnalının redaksiya heyətinin üzvü olmuşdur.

- 1974** - "Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi (1933-1958)" adlı kitabı çap olunmuşdur;
- Azərbaycan SSR Ali və Orta İxtisas Təhsili Nazirliyi Maarif, Ali Məktəb və Elmi İdarə İşçiləri Həmkarlar İttifaqının Respublika Komitəsi tərəfindən "1973-cü il sosializm yarışının qalibi" nişanı ilə mükafatlandırılmışdır.
- 1975** - Tarix elmləri doktoru elmi dərəcəsi almaq üçün "Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi (1933-1958-ci illər)" mövzusunda dissertasiya müdafiə etmişdir.
- 1975-1979** - Bakı Dövlət Universiteti üzrə nəzarət təşkilati-metodik komissiyasının sədri olmuşdur.
- 1975-ci ildən bu günə kimi** - Azərbaycan Kitabsevərlər Cəmiyyəti idarə heyətinin üzvüdür.
- 1976** - SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyətinin fərmanı ilə "Böyük Vətən müharibəsində (1941-1945-ci illər) qələbənin 30 illiyi" yubiley medalı ilə təltif edilmişdir.
- 1977** - SSRİ Ali və Orta İxtisas Təhsili Nazirliyi və Maarif İşçiləri Ali məktəb və elmi müəssisələr üzrə Həmkarlar İttifaqı Mərkəzi Komitəsi tərəfindən "1976-cı il sosializm yarışının qalibi" nişanı ilə təltif edilmişdir;
- Azərbaycan SSR Ali və Orta İxtisas Təhsili Nazirliyi, Maarif, Ali məktəb və Elmi İdarə İşçiləri Həmkarlar İttifaqının Respublika Komitəsi tərəfindən "1976-cı il sosializm yarışının qalibi" nişanı ilə təltif edilmişdir.
- 1978** - ÜİLKĞİ Mərkəzi Komitəsi tərəfindən fəxri fərmanla təltif edilmişdir;

- Ali Attestasiya Komissiyası (AAK) tərəfindən kitabxanaşünaslıq kafedrası üzrə professor elmi adı təsdiq edilmişdir.
- 1979** - SSRİ Ali və Orta İxtisas Təhsili Nazirliyi tərəfindən "İşdə əla müvəffəqiyyətlərinə görə" döş nişanına layiq görülmüşdür;
- SSRİ Kitabsevərlər Cəmiyyətinin II qurultayının nümayəndəsi olmuşdur.
- 1979-1981** - Bakı Dövlət Universiteti Partiya Komitəsinin ideoloji işlər üzrə katib müavini olmuşdur.
- 1979-1985** - Bakı şəhəri Oktyabr (indiki Yasamal) rayon üç çağırış Xalq Deputatları Sovetinin deputatı olmuşdur.
- 1980** - Azərbaycan SSR Ali və Orta İxtisas Təhsili Nazirliyinin keçirdiyi Respublika Müşavirəsinin iştirakçısı olmuşdur;
- Lenin ordenli Ümumittifaq "Bilik" Cəmiyyətinin təşəkkürnaməsinə layiq görülmüşdür.
- 1980-1987** - V.I.Lenin adına Lenin ordenli SSRİ Dövlət Kitabxanası yanında kitabxanaşünaslıq, bibliografiya və kitabşünaslıq elmləri üzrə doktorluq müdafiəsi ixtisaslaşdırılmış elmi şurasının üzvü olmuşdur.
- 1980-1987** - SSRİ Ali və Orta İxtisas Təhsili Nazirliyi ali təhsil üzrə tədris-metodik idarəsi yanında "Kitabxanaşünaslıq və bibliografiya təhsili üzrə" Elmi-metodik şurasının üzvü olmuşdur.
- 1980-1994** - Bakı Dövlət Universiteti Kitabxanaçılıq fakültəsinin dekanı olmuşdur.

- 1981** - Azərbaycan SSR Ali və Orta İxtisas Təhsili Nazirliyinin fəxri fərmanı ilə təltif edilmişdir.
- 1981** - Maarif, Ali Məktəb və Elmi İdarə İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsinin fəxri fərmanı ilə təltif edilmişdir;
- Azərbaycan SSR Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən fəxri fərmanla təltif edilmişdir.
- 1982** - Ümumittifaq Könüllü Kitabsevərlər Cəmiyyətinin fəxri fərmanı ilə təltif edilmişdir.
- 1982-1987** - Azərbaycan SSR Kitabsevərlər Cəmiyyətinin “Kitab” Xalq universitetinin rektoru olmuşdur.
- 1984** - SSRİ Mədəniyyət Nazirliyi və Mədəniyyət İşçiləri Həmkarlar İttifaqının Rəyasət Heyəti tərəfindən “N.K.Krupskaya” medalı ilə təltif edilmişdir;
- Azərbaycan SSR Təhsil Nazirliyi və Maarif İşçiləri Ali Məktəb və Elmi Müəssisələr üzrə Həmkarlar İttifaqı Mərkəzi Komitəsi tərəfindən “1983-cü il sosializm yarışının qalibi” nişanı ilə təltif edilmişdir.
- 1985** - SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyətinin fərmanı ilə “Böyük Vətən müharibəsində (1941-1945-ci illər) qələbənin 40 illiyi” yubiley medalı ilə təltif edilmişdir.
- 1987** - Ümumittifaq “Bilik” Cəmiyyəti tərəfindən “Fəal işinə görə” nişanı ilə təltif edilmişdir;
- “Azərbaycanda kitabxanaçılıq təhsilinin inkişafı” adlı monoqrafiyası çap olunmuşdur.
- 1989** - SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyətinin Fərmanı ilə “Əmək veteranı” medalı ilə təltif edilmişdir.

- 1991** - Azərbaycan Respublikası Xalq Təhsili Nazirliyinin fəxri fərmanı ilə təltif edilmişdir.
- 1992-1993** - “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununu hazırlayan ekspert komissiyasının üzvü olmuşdur.
- 1995** - Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1995-ci il tarixli Fərmanı ilə “1941-1945-ci illər Böyük Vətən müharibəsində qələbənin 50 illiyi” yubiley medalı ilə təltif olunmuşdur.
- 1995-ci il ildən bu günə kimi** - Bakı Dövlət Universiteti Veteranlar Şurasının sədr müavini.
- 1998** - Bakı Dövlət Universiteti Nəşriyyat Şurasının sədri təyin olunmuşdur;
- Səudiyyə Ərəbistanının Məkkə şəhərində Həcc ziyarətində olmuşdur;
- “Azərbaycanda ali kitabxanaçılıq təhsili” adlı monoqrafiyası çapdan çıxmışdır;
- “Kitabxana işi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun layihəsini hazırlayan işçi qrupunun sədri olmuşdur.
- 1999** - Azərbaycan Respublikası Müəllimlər Qurultayının nümayəndəsi olmuşdur;
- Azərbaycan Kitabxanaçılar Cəmiyyətinin prezidenti seçilmişdir;
- Rəhbərliyi ilə kitabxanaçılıq fakültəsi nəzdində “Kitabxana proseslərinin kompüterləşdirilməsi” adlı elmi-tədqiqat laboratoriyası açılmışdır;
- İran İslam Respublikasında Məşhəd şəhərində ziyarətdə olmuşdur;

**1999-cu ildən
bu günə kimi
2000**

- Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi kollegiyasının qərarı ilə fəxri fərmana layiq görülmüşdür.
- Respublika Təhsil Şurasının üzvüdür.

2001

- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı ilə “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilmişdir;
- 15 fevral tarixində Birləşmiş Millətlər Təşkilatı yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının müxbir üzvü seçilmişdir;
- 1941-1945-ci illər Böyük Vətən müharibəsində qələbənin 55 illiyi şərəfinə “1941-1945-ci illər müharibəsi veteranı” nişanı ilə təltif edilmişdir.

- Birləşmiş Millətlər Təşkilatı yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının həqiqi üzvü (akademiki) seçilmişdir;
- Kərbəla ziyarətində olmuşdur;
- Birləşmiş Millətlər Təşkilatı yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının və Rusiya Yazıçılar İttifaqının “Xeyriyyəçilik və maarifçilik” medalı ilə təltif edilmişdir;
- Azərbaycanda ilk dəfə olaraq “Kitabxanaşünaslığa giriş” adlı dərsliyi çapdan çıxmışdır;
- Azərbaycan Respublikasının “Əməkdar elm xadimi” fəxri adına layiq görülmüşdür.

2002

- İsgəndəriyyə kitabxanasının təntənəli açılış mərasimində iştirak etmişdir;
- Azərbaycanlı alim ABİ-nin mükafatına layiq görülmüşdür;

2003

- “Kitabxanaşünaslığa giriş” dərsliyinə görə “Təhsil” cəmiyyətinin təsis etdiyi “Təhsil sahələri üzrə nailiyyətlərə görə” mükafatına layiq görülmüşdür.

- Ümummilli liderimizin 80 illik yubileyinə həsr olunmuş “Heydər Əliyev: Bibliografik məlumat kitabı” Azərbaycan, rus və ingilis dillərində çap olunmuşdur;

- “Kitabxanaşünaslığa giriş” dərsliyinin 3-cü hissəsi çapdan çıxmışdır;

- Amerika Bioqrafiya İnstitutunun hər il nəşr etdiyi “Xüsusi fərqlənən liderliyin beynəlxalq göstəricisi” adlı bibliografik soraq-məlumat kitabının 2003-cü il üçün çıxmış XI buraxılışına professor A.Xələfovun da adı daxil edilmişdir.

2004

- “Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi” adlı dərsliyin birinci hissəsi nəşr olunmuşdur;

- Amerikada “İlin adamı – 2004” seçilmişdir.

2005

- Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi, Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən 2004-2005-ci tədris ilinin nəticələrinə görə Bakı Dövlət Universiteti üzrə “İlin müəllimi” fəxri adı ilə təltif edilmişdir.

2006

- “Heydər Əliyev və Azərbaycanda kitabxana işi” adlı kitabı çap olunmuşdur;

- M.F.Axundov adına Milli Kitabxanada “Heydər Əliyev və Azərbaycanda kitabxana işi” kitabının təqdimat mərasimi keçirilmişdir;

- Elm və təhsil sahəsindəki əvəzsiz xidmətlərinə görə Heydər Əliyev Fondunun təsis etdiyi “Mədəniyyətin dostları” təqaüdünə layiq görülmüşdür;
  - Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin əmri ilə A.Xələfov “Qabaqcıl təhsil işçisi” döş nişanı ilə təltif edilmişdir;
  - Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, M.F.Axundov adına Milli Kitabxanada 75 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir keçirilmişdir. “Abuzər Xələfov: Bibliografik məlumat kitabı”nın təqdimatı və “Abuzər Xələfov – 75” adlı kitab sərgisinin açılışı olmuşdur. Təntənəli yubiley mərasimi Azərbaycan Dövlət Mahnı Teatrında başa çatmışdır.
- 2007** - “Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi” dərslisinin ikinci hissəsi çapdan çıxmışdır.
- 2009** - Azərbaycan KİVİHİ qərarı ilə “Qızıl qələm” diplomuna layiq görülmüşdür;
- “İlin nüfuzlu ziyalı” Fəxri diplomuna layiq görülmüşdür.
- 2010** - Amerika Bioqrafiya İnstitutu tərəfindən “İlin adamı” elan edilmiş və “Qızıl medal”la mükafatlandırılmışdır;
- “Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi” dərslisinin III hissəsi çapdan çıxmışdır;
  - Təsisçisi və baş redaktoru olduğu “Kitabxanaşünaslıq və informasiya” adlı elmi-nəzəri və praktiki jurnal nəşr olunmuşdur.

- 2011**
- Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi (21.04.2011, əmr № 623), Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi (29.04.2011, əmr № 211) və Bakı Dövlət Universitetinin rektorluğu (18.05.2011, əmr № R-41) ayrı-ayrılıqda professor A.A.Xələfovun 80 illik yubileyinin qeyd olunması haqqında əmr vermişdir. Həmin əmrlərdə geniş tədbirlər planı öz əksini tapmışdır;
  - AMEA Mərkəzi Elmi Kitabxanasında “Kitabxanaşünaslıq, bibliografiyaşünaslıq və kitabşünaslıq üzrə elmi tədqiqat işlərinin ümumrespublika müsabiqəsi”nin yekunları ilə bağlı keçirilən tədbirdə, kitabxanaşünaslıq üzrə ən yaxşı elmi-tədqiqat işinə görə diplomla təltif olunmuşdur;
  - “Kitabxana və cəmiyyət” kitabı çapdan çıxmışdır;
  - “Məqalələr toplusu (1990-2011-ci illər)” kitabı çap olunmuşdur.
- 2012**
- Gənclərin hərbi vətənpərvərlik tərbiyəsində və rayonun ictimai həyatında fəal iştirakına görə Azərbaycan Respublikası Müharibə, Əmək, Silahlı Qüvvələr və Hüquq mühafizə orqanları veteranları şurasının Yasamal rayon təşkilatı tərəfindən fəxri fərmanla təltif edilmişdir.
- 2013**
- “M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası – 90 il elm və mədəniyyətin xidmətində” adlı kitabı çap olunmuşdur;

- Azərbaycanca elmin və təhsilin inkişafındakı xidmətlərinə görə və anadan olmasının 82-ci ildönümü münasibətilə “Aşiq Şəmşir” Mədəniyyət ocağı İctimai Birliyi tərəfindən “Diplom”la təltif edilmişdir.
- 2013** - Anadan olmasının 82 illik yubileyi münasibətilə, BDU HİK tərəfindən fəxri fərmanla təltif edilmişdir.
- 2014** - “Söz, kitab, mütaliə, kitabxana və kitabxanaçı haqqında müdrik fikirlər” adlı kitabı “Mütərcim” nəşriyyatında çapdan çıxmışdır;
- “Kitabxanaşünaslığın tarixi və metodologiyası” dərsliyi çap olunmuşdur.
- 2016** - Bakı Dövlət Universiteti Elmi Şurasının 9 mart 2016-cı il tarixli iclasının qərarı ilə “Bakı Dövlət Universitetinin fəxri professoru” adına layiq görülmüşdür.

ОСНОВНЫЕ ДАТЫ ЖИЗНИ И ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРОФЕССОРА АБУЗАРА ХАЛАФОВА

Халафов Абузар Алы оглы родился 25 декабря 1931 г. в селе Джиль Западного Азербайджана.

- 1938** - Поступил в семилетнюю школу с. Джиль Красн сельского района.
- 1945** - Вступил в ряды ВЛКСМ;
- Окончил семилетнюю школу с. Джиль Красносельского района.
- 1945-1946** - Работал в колхозе им. Али-Байрамова с. Джиль Красносельского района.
- 1946** - Указом Президиума Верховного Совета СССР награжден медалью «За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.».
- 1947** - Поступил в 8 класс десятилетней школы с. Тохлуджа Красносельского района.
- 1950** - Окончил десятилетнюю школу с. Тохлуджа Красносельского района;
- Поступил на библиотечное отделение филологического факультета Бакинского Государственного Университета.
- 1955** - Принят в члены КПСС.
- Окончил Бакинский Государственный Университет.
- Оставлен преподавателем кафедры библиотековедения и библиографии Бакин-

- ского Государственного Университета.
- 1957** - Избран секретарем партийного бюро факультета востоковедения Бакинского Государственного Университета.
- 1958** - Издана первая книга «Некоторые вопросы организации библиотечных фондов».
- Избран старшим преподавателем кафедры библиотековедения и библиографии.
- 1960** - Издана книга «История библиотечного дела в Азербайджане: (1870-1920)».
- 1961** - Защитил диссертацию на соискание ученой степени кандидата исторических наук на тему «Из истории библиотечного дела в Азербайджане 1920-1932 гг.».
- 1961-1981** - Член партийного комитета Бакинского Государственного Университета.
- 1962-1969** - Член Ученого Совета по защите докторских диссертаций Бакинского Государственного Университета.
- 1962-1970** - Избран деканом библиотечного факультета Бакинского Государственного Университета.
- 1962г. по сей день** - Член Большого Ученого Совета Бакинского Государственного Университета.
- 1963г. по сей день** - Заведующий кафедрой библиотековедения Бакинского Государственного Университета.
- 1964** - Утвержден Высшей Аттестационной Комиссией (ВАК) в ученом звании доцента.

- 1964-1984** - Председатель Межведомственного библиотечного Совета при Министерстве Культуры Азербайджанской ССР.
- 1965-1980** - Член межведомственного библиотечного совета при Министерстве культуры СССР.
- 1966г. по сей день** - Научный консультант Азербайджанской Советской Энциклопедии.
- 1969** - Указом Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР присвоено Почетное звание «Заслуженного работника культуры Азербайджанской ССР».
- 1970-1979** - Редактор научных трудов серии «Библиотековедение и библиография» Бакинского Государственного Университета.
- 1970-1985** - Член редакционной коллегии журнала «Китаблар алеминде»;
- Член Ученого Совета по защите докторских диссертаций при историческом факультете Бакинского Государственного Университета.
- 1970** - Указом Президиума Верховного Совета СССР награжден медалью «За доблестный труд в ознаменовании 100-летия со дня рождения Владимира Ильича Ленина».
- 1971** - Награжден благодарственной грамотой Всесоюзного Общества «Знание».
- 1972г. по сей день** - Председатель научно-методического Совета Министерства Высшего и Среднего Специального Образования Азербайджан-

- ской ССР (нынешний Министерство Образования) секции «Библиотековедение и библиография».
- 1973-1988** - Член редколлегии журнала «Медени-маариф иши».
- 1974** - Издана монография «История библиотечного дела в Азербайджане (1933-1958)»;
- Награжден значком «Победитель социалистического соревнования 1973 года» Министерства Высшего и Среднего Специального Образования Азербайджанской ССР, Республиканского Комитета Профсоюза работников просвещения высшей школы и научных учреждений.
- 1975-1979** - Председатель организационно-методической комиссии по контролю Бакинского Государственного Университета.
- 1975** - Защитил диссертацию на соискание ученой степени доктора исторических наук на тему «История библиотечного дела в Азербайджане (1933-1958 гг.)».
- 1975г. по сей день** - Член правления Общества Книголюбов Азербайджанской ССР.
- 1976** - Указом Президиума Верховного Совета СССР награжден юбилейной медалью «30 лет победы в Великой Отечественной войне (1941-1945 гг.)»
- 1977** - Награжден значком «Победитель социалистического соревнования 1976 г.»

- Министерство Высшего и Среднего Специального Образования СССР, ЦК профсоюза работников просвещения высшей школы и научных учреждений.
- Награжден значком «Победитель социалистического соревнования 1976 г.» Министерство Высшего и Среднего Специального Образования Азербайджанской ССР, Республиканского Комитета профсоюза работников просвещения высшей школы и научных учреждений.
- 1978** - Награжден грамотой ЦК ВЛКСМ;
- Высшей Аттестационной Комиссией СССР утвержден в звании профессора по кафедре библиотековедения.
- 1979** - Награжден нагрудным значком «За отличные успехи в работе» Министерства Высшего и Среднего Специального Образования СССР.
- Делегат II съезда Общества Книголюбов СССР.
- 1979-1981** - Заместитель секретаря партийного комитета по идеологической работе Бакинского Государственного Университета.
- 1979-1985** - Депутат третьего созыва Совета народных депутатов Октябрьского (нынешний Ясамальский) района г. Баку.
- 1980** - Участник республиканской конференции проведенной Министерством Высшего и Специального Образования Азербайджанской ССР;

- 1980-1987** - Награжден благодарственной грамотой Ордена Ленина Всесоюзного Общества «Знание».
- Член научно-методического совета по библиотечно-библиографическому образованию при учебно-методическом управлении по высшему образованию Министерства Высшего и Среднего Специального образования СССР;
- Член Специализированного докторского Ученого Совета при государственной библиотеке СССР Ордена Ленина им. В.И.Ленина по специальности «Библиотековедение, библиография и книговедение».
- 1980-1994** - Декан Библиотечного факультета Бакинского Государственного Университета.
- 1981** - Награжден Почетной грамотой Министерства Высшего и Среднего Специального Образования Азербайджанской ССР.
- 1981** - Награжден Почетной грамотой республиканского комитета профсоюза работников просвещения, высшей школы и научных учреждений.
- 1981** - Награжден Почетной грамотой Министерства Культуры Азербайджанской ССР.
- 1982** - Награжден Почетной грамотой Всесоюзного общества книголюбов.
- 1982-1987** - Ректор народного университета «Книга» общества книголюбов Азербайджанской ССР.

- 1984** - Постановлением коллегии Министерство Культуры СССР и Президиума ЦК профсоюза работников культуры награжден медалью «Н.К.Крупская»;
- Награжден значком «Победитель социалистического соревнования 1983г.» Министерства Высшего и Среднего Специального Образования Азербайджанской ССР, Республиканского Комитета профсоюза работников просвещения высшей школы и научных учреждений.
- 1985** - Указом Президиума Верховного Совета СССР награжден юбилейной медалью «40 лет в Великой Отечественной войне (1941-1945 гг.)».
- 1987** - Награжден значком «За активную работу» Всесоюзным Обществом «Знание»;
- Издана монография «Развитие библиотечного образования в Азербайджане».
- 1989** - Указом Президиума Верховного Совета СССР награжден медалью «Ветеран труда».
- 1991** - Награжден Почетной грамотой Министерства Народного Образования Азербайджанской Республики.
- 1992-1993** - Член экспертной комиссии по подготовке «Закона об Образовании Азербайджанской Республики»;
- 1995** - Заместитель председателя Совета ветеранов Бакинского Государственного Университета;

- 1998**
- Указом Президента Азербайджанской Республики в мае 1995 г. награжден юбилейной медалью «50 лет в Великой Отечественной войне (1941-1945 гг.)».
  - Председатель Издательского Совета Бакинского Государственного Университета;
  - Совершил полонничество в Мекку;
  - Издана монография «Высшее библиотечное образование в Азербайджане»;
  - Председатель рабочей группы на подготовке проекта «Закон о библиотечном деле» Азербайджанской Республики.
- 1999**
- Делегат съезда преподавателей Азербайджанской Республики;
  - Избран президентом Общества Библиотекарей Азербайджана;
  - Под руководством проф. А.А.Халафова при библиотечном факультете БГУ создана лаборатория «Компьютеризация библиотечных процессов»;
  - Совершил полонничество в Исламскую Республику Иран в г. Мешхед;
  - Постановлением коллегии Министерства Образования Азербайджанской Республики награжден Почетной грамотой.
- 1999г. по сей день**
- Член Республиканского Совета образования.
- 2000**
- Указом Президента Азербайджанской Республики награжден орденом «Славы».
  - Избран членкорром Международной

- Академии Информатизации при ООН.
- 2001**
- Награжден значком «Ветеран войны 1941-1945 гг.» в связи 55-летия победы Великой Отечественной Войны.
  - За заслуги в развитии науки библиотековедения в Азербайджане присвоено почетное звание «Заслуженный деятель науки».
  - Совершил полонничество в Кербалаи;
  - Избран действительным членом Международной Академии Информатизации при ООН;
  - Награжден медалью «Благотворительность и просвещение» Международной Академией Информатизации при ООН и Союза писателей России;
  - Издал впервые в республике учебник «Введение в библиотековедение».
- 2002**
- Принимал участие в юбилейной церемонии Александрийской Библиотеки;
  - Азербайджанский ученый был удостоен вознаграждению АБИ;
  - Был удостоен вознаграждению «За успехи по областям образования» за учебник «Введение в библиотековедение», учрежденная обществом «Техсил».
- 2003**
- Вышла из печати 3-й часть учебника «Введение в библиотековедения»;
  - Вышла из печати книга «Гейдар Алиев: Библиографический справочник» на Азербайджанском, русском и английском языке, который был посвящен к 80 летнему

- юбилею общенационального лидера;
- Имя профессора была включена в XI выпуск библиографического справочника «Международный показатель особо отличающегося лидерства» Американского Биографического Института.
- 2004**
- Вышел из печати первая часть книги «История библиотечного дела в Азербайджане»;
  - Был избран в Америке «Человеком года - 2004».
- 2005**
- Был награжден почетным именем «Учитель года» Министерством Образования Азербайджанской Республики, Бакинским Государственным Университетом.
- 2006**
- Была опубликована книга, «Гейдар Алиев и библиотечное дело в Азербайджане»;
  - В Национальной библиотеке имени М.Ф.Ахундова состоялась презентация книги профессора Абузара Халафова «Гейдар Алиев и библиотечное дело в Азербайджане».
  - Был удостоен стипендии «Друзья культуры» учрежденный Фондом Гейдара Алиева за незаменимые услуги в области науки и образования.
  - Указом Министерства Образования Азербайджанской Республики был награжден на грудным значком «Передовой работник образования».

- Министерство Культуры и Туризма Азербайджанской Республики провело мероприятие посвященное 75 летию в Национальной Библиотеке имени М.Ф.Ахундова. Состоялось открытие выставки книг «Абузар Халафов–75» и презентация книги «Абузар Халафов: библиографический справочник». Юбилейная церемония завершилась в в Азербайджанском Государственном Театре Песни.
- 2007**
- Вышла из печати вторая часть учебника «История библиотечного дела в Азербайджане».
- 2009**
- Профессиональный Союз Работников СМИ Азербайджана удостоил ученого дипломом «Золотое перо».
  - Был удостоен почетного диплома «Авторитетный интеллигент года».
- 2010**
- Американский Институт Биографии объявил профессора «Человеком года» и наградил его «Золотой медалью»;
  - Вышла из печати III часть учебника «История библиотечного дела в Азербайджане».
  - Начался выпуск научно-теоретического и практического журнала «Библиотекосведение и информация» которого, создал профессор Абузар Халафов и является главным редактором.
- 2011**
- Министерство Образования Азербайджанской Республики (21.04.2011, приказ

- №623), Министерство Культуры и Туризма Азербайджанской Республики (29.04.2011, приказ №211) и ректорат Бакинского Государственного Университета (18.05.20101, приказ №Р-41), по отдельности дали приказ о проведении 80-летнего юбилея профессора А.А.Халафова;
- В Центральной Библиотеке Национальной Академии Наук Азербайджана состоялось мероприятие связи с результатами «Общереспубликанского конкурса научно исследовательских работ по библиотековедению, библиографоведению и книговедению». Профессор А.А.Халафов был вознагражден дипломом за самую хорошую научно-исследовательскую работу;
  - Вышла из печати книга «Библиотека и общество»
  - Была опубликована книга «Сборник статей (1990-2011 гг.)».
- 2012**
- Организация Ясамальского района Совета ветеранов Войны, Труда, Вооружённых сил и Правоохранительных органов Азербайджанской Республики вознаградила председателя первой организации ветеранов БГУ Халафова Абузара Алы оглы за активное участие в воспитании молодёжи в военно-патриотическом духе и в общественной жизни района.
- 2013**
- Была опубликована книга «Азербайджанская Национальная Библиотека имени

М.Ф.Ахундова – 90 лет на службе науки и культуры»;

- Общественное объединение «Культурный очаг Ашуг Шамшир» наградил профессора дипломом за заслуги в развитии науки и образования в Азербайджане и связи его 82-летия.
  - Председатель Совета аксакалов, член системы управления Комитета Профсоюза БГУ проф. Абузар Халафов был вознагражден почетно грамотой за активную позицию в общественной жизни университета и факультета, за заслуги в воспитании юного поколения и связи с 82-летием.
- 2014**
- Вышла из печати книга «Мудрые мысли о слове, книге, чтении, библиотеки и библиотекаре» в издательстве «Мутарджим».
  - Была издана книга «История и методология библиотековедения»
- 2016**
- В соответствии с решением собрания Ученого Совета Бакинского Государственного Университета был удостоен имени «Почетный профессор Бакинского Государственного Университета».

**BASIC DATES OF LIFE AND ACTIVITY OF
PROFESSOR ABUZAR KHALAFOV**

Abuzar Khalafov Ali oglu was born on December 25, 1931 in the village of Jil in Western Azerbaijan.

- 1938** - Enrolled in seven-year school of the village Jil Krasnoselsky district.
- 1945** - He joined the ULYCL.
- He graduated from the seven-year school of the village Jil in Krasnoselsky district.
- 1945-1946** - Worked on the farm named after Ali-Bayramov of the village Jil in Krasnoselsky district.
- 1946** - Awarded the medal «For Valiant Labor in the Great Patriotic War of 1941-1945» on Decree of the Presidium of the Supreme Soviet of the USSR.
- 1947** - Enrolled in 8th form of ten years school in the village Tokhluja of Krasnoselsky district.
- 1950** - He graduated from the ten years school of the village Tokhluja of Krasnoselsky district;
- Entered the library branch of philological faculty of Baku State University.
- 1955** - Became a member of the Communist Party;
- He graduated from Baku State University;
- Retained as a teacher of Library science and bibliography of the Baku State University.

- 1957** - Elected secretary of the party bureau of the faculty of Oriental studies of the Baku State University.
- 1958** - Was published first book, «Some problems of organization of library collections».
- Elected senior lecturer at the department of library science and bibliography.
- 1960** - Was published book «From history of library work in Azerbaijan (1870-1920)».
- 1961** - Defended his thesis for the degree of candidate of historical sciences on «From the history of library work in Azerbaijan in 1920-1932yy».
- 1961-1981** - Member of the Party Committee of Baku State University.
- 1962-1989** - Member of the Scientific Council for doctoral theses at Baku State University.
- 1962-1970** - Elected Dean of Library Faculty of Baku State University.
- 1962 y. to the present day** - Member of the Academic Council of the greater Baku State University.
- 1963y. to the present day** - Head of the Department of Library Science, to the present day Baku State University.
- 1964** - Approved by the Higher Attestation Commission (HAC) in academic rank of assistant professor.
- 1964-1984** - Chairman of the Interdepartmental Council on library under Ministry of Culture of the Azerbaijan SSR.

- 1965-1980** - Member of Interdepartmental Council on library under the Ministry of Culture of the USSR.
- 1966y. to the present day** - Scientific consultant of the Azerbaijan Soviet Encyclopedia.
- 1969** - With Decree of the Presidium of the Supreme Soviet of Azerbaijan SSR was awarded the honorary title «Honored Worker of Culture of Azerbaijan SSR».
- 1970-1985** - Member of the editorial board of journal «Kitablar aleminde».
- 1970-1979** - Editor of proceedings series «Library science and bibliography» of Baku State University.
- 1970** - Awarded the medal «For Valiant Labor in commemoration of the 100th anniversary of the birth of Vladimir Ilyich Lenin» on Decree of the Presidium of the Supreme Soviet of the USSR.
- 1970-1985** Member of the Scientific Council for defence of doctoral dissertations under History faculty of Baku State University.
- 1971y.** He was awarded diploma of the All-union Society «Knowledge».
- 1972y. to the present day** - Chairman of the Scientific and Methodological Council of the Ministry of Higher and Secondary Special Education of the Azerbaijan SSR (current Ministry of Education) section of «Library science and bibliography».
- 1973-1988** - Member of the editorial board of «Medeni-maarif ishi».

- 1974** - Was published the monograph «The History of library work in Azerbaijan (1933-1958)».
- Awarded the badge «Winner of Socialist Competition 1973» of the Ministry of Higher and Secondary Special Education of the Azerbaijan SSR, the Republican Committee of Trade Union of Education Workers of higher education and research institutions.
- 1975-1979** - Chairman of the organizational-methodical commission for the control of the Baku State University.
- 1975** - Defended his thesis for the degree of doctor of historical sciences on «The history of library work in Azerbaijan (1933-1958 yy.)».
- 1975y. to the present day** - Board member of the Society of Book Lovers Azerbaijan.
- 1976** - Decree of the Presidium of the Supreme Soviet of the USSR awarded the Jubilee Medal «30 Years of Victory in Great Patriotic War (1941-1945)».
- 1977** - Awarded the badge «Winner of Socialist Competition 1976» The Ministry of Higher and Secondary Special Education of the USSR, the Central Trade Union of Education Workers of higher education and research institutions;
- He was awarded the badge «Winner of Socialist Competition 1976» The Ministry of Higher and Secondary Special Education of the Azerbaijan SSR, the Republican Committee of Trade Union of Education Workers of higher education and scientific institution.

- 1978** - He was Awarded Diploma of the the Komsomol ULYCL.
- 1979-1981** - Deputy Secretary of Party Committee of the ideological work of the Baku State University.
- 1979-1985** - The deputy of the third convocation of the Council of People's Deputies of the October (current Yasamal) city of Baku.
- 1980** - Participant of the Republican conference held by the Ministry of Higher and Special Education of the Azerbaijan SSR;
- Awarded Diploma of the Order of Lenin All-Union Society «Knowledge».
- 1980-1987** - Member of the Scientific and Methodical Council on Library and bibliographical education in student's Higher Education Ministry of Higher and Secondary Special Education of the USSR;
- Member of the Specialized Scientific Council at the doctor's public library, the Soviet Union Order of Lenin to them. Lenin's specialty «Library Science, Bibliography and Bibliology».
- 1980-1994** - Dean of Library Faculty of Baku State University.
- 1981** - He was awarded the diploma of the Ministry of Higher and Secondary Special Education of the Azerbaijan SSR;
- He was awarded the diploma of the Republican Committee of trade union educators, higher education and research institutions;

- He was awarded the diploma of the Republican Committee of trade union educators, higher education and scientific institutions;
- He was awarded the honorary diploma of the Ministry of Culture of the Azerbaijan SSR.
- 1982** - He was awarded the diploma of All-Union Society of bibliophiles.
- 1982-1987** - Rector of National University «Book» society of bibliophiles Azerbaijan SSR.
- 1984** - With resolution of the Board of the Ministry of Culture of the USSR and the Presidium of the Central Trade Union of Culture workers awarded the medal «N.K.Krupskaya».
- He was awarded the badge «Winner of Socialist Competition 1983» of the Ministry of Higher and Secondary Special Education of the Azerbaijan SSR, the Republican Committee of Trade Union of Education Workers of higher education and research institutions.
- 1985** - With decree of the Presidium of the Supreme Soviet of the USSR awarded the Jubilee Medal «40 Years of the Great Patriotic War (1941-1945)».
- 1987** - Awarded the badge «For active work», All-union Society «Knowledge».
- Was published the monograph «The development of library education in Azerbaijan».
- 1989** - Decree of the Presidium of the Supreme Soviet of the USSR awarded the medal «Veteran of Labour».

- 1991** - Awarded the diploma of the Ministry of National Education of Azerbaijan Republic.
- 1992-1993** - Member expert committee to prepare the «Law on Education of the Republic of Azerbaijan».
- 1995y. to the present day** - Deputy Chairman of the Veterans Council of Baku State University.
- 1998y. to the present day** - With Presidential Decree in May 1995 was awarded the Jubilee Medal «50 Years of the Great Patriotic War (1941-1945yy)».
- 1998** - He made a pilgrimage to Mecca.
- Was published the monograph «Higher library education in Azerbaijan».
- Chairman of the Working Group on the draft «Law on Library work» Republic of Azerbaijan.
- 1999** - The delegate of the Congress of teachers of the Azerbaijan Republic;
- Elected president of the Society of Librarians of Azerbaijan;
- Under the guidance of him at the library faculty of BSU a laboratory «Computerization of library processes»;
- He made a pilgrimage to the Islamic Republic of Iran;
- With resolution of the Board of the Ministry of October 4 Education of Azerbaijan Republic awarded a Diploma.
- 1999y. to the present day** - A member of the National Council of Education.

- 2000** - With Presidential Decree was awarded the order of «Glory»;
- Elected a corresponding member of the International Academy of Information at the UN;
Was awarded with icon «Veteran of War (1941-1945.)» due to the 55th anniversary of the victory of GPW.
- 2001** - He made a pilgrimage to Karbalayi;
- Elected a member of the International Academy of Informatization of the UN;
- Awarded the medal «Philanthropy and Education» by the International Academy of Informatization of the UN and the Russian Writers Union;
- He published the first textbook in the country, «Introduction to Library science»;
- Presidential Decree on conferring the honorary title «Honored worker of science» to A.A.Khalafov: For merits in development of science of library science in Azerbaijan, to bestow on honorary title «Honored worker of science» to Abuzar Ali oglu Khalafov. Heydar Aliyev. - President of Azerbaijan Republic. Baku. - 24 December. – 2001.
- 2002** - Professor Abuzar Khalafov took part in an anniversary ceremony of the Alexandrian Library.
- 2002** - Azerbaijani scientist was awarded a prize by ABI;

- 2003** Professor A.A.Khalafov was awarded a prize «For success on the field of education» for the textbook «Introduction to Library science» established by community «Tahsil».
- Was published third level of the textbook «Introduction to Library science»;
  - Was published «Heydar Aliyev: Bibliographic reference book» in Azerbaijani, Russian and English, which was dedicated to the 80th anniversary of national leader;
  - Name of professor A.Khalafov was included into XI edition of the bibliographic reference «International index much different leadership», which was released in 2003, which in the last 10 years devoted to each year by the American Biographical Institute.
- 2004**
- Published the first part of the book «History of libraries in Azerbaijan»;
  - Professor A.A.Khalafov was elected in America, «Man of the Year – 2004».
- 2005**
- Was published the second part of the book «History of libraries in Azerbaijan».
- 2006**
- Khalafov Abuzar Ali oqli was awarded the honorary name of «Teacher of the Year» by the Ministry of Education of Azerbaijan Republic, Baku State University for results of the 2004-2005 academic year at the Baku State University;
  - Published a book called «Heydar Aliyev and library science in Azerbaijan»;
  - In National Library name after

- M.F.Akhundov was held presentation of the book professor Abuzar Khalafov «Heydar Aliyev and library science in Azerbaijan».
- Professor A. Khalafov has been awarded the scholar «Friends of culture» established by Heydar Aliyev Foundation for essential services in the field of science and education;
  - Professor A.Khalafov was awarded with breast badge «Best Educator» on Decree of the Ministry of Education of Azerbaijan Republic;
  - Ministry of Culture and Tourism of Azerbaijan Republic held an ceremony devoted to the 75th anniversary of outstanding scientist, Honored scientific worker, head of the department Library science of Baku State University professor Abuzar Khalafov in National Library name after M.F.Akhundov. Hosted opening an exhibition of books «Abuzar Khalafov 75» and the book «Abuzar Khalafov: bibliography». Anniversary ceremony concluded at 18:00 Azerbaijan State Music Theatre.
- 2007**
- Was published the second part of the textbook «History of library work in Azerbaijan».
- 2009**
- Taking into account the great merits of professor Abuzar Khalafov Occupational union Members of the Media in Azerbaijan has honored scientist with Diploma «Golden Pen»;

- 2010**
- was awarded the Honorary Diploma «Authoritative intellectual of the year»;
  - American Institute of Bio Declares professor Abuzar Khalafov «Man of the Year» and awarded him a «Gold medal»;
  - Was published the III part of the textbook «History of library work in Azerbaijan».
  - Started publishing of the scientific and theoretical and practical journal «Librarianship and information» which created a professor Abuzar Khalafov and is editor-in-chief.
- 2011**
- Ministry of Education of Azerbaijan Republic (04.21.2011, order number 623), the Ministry of Culture and Tourism of Azerbaijan Republic (29.04.2011, order number 211) and rector of Baku State University (18.05.2011 order number R-41), separately gave the order to holding the 80th anniversary of professor A.A.Khalafov. The orders reflected a broad plan of action;
  - was rewarded with a diploma for the most good research work;
  - Published the book “Library and society”;
  - A book “Collection of articles (1990-2011)” (464 p.) was published by the Publishing house of Baku University.
- 2012**
- The Organization of Yasamal district of the Advice of veterans of War, Labour, Armed forces and Law enforcement authorities of Azerbaijan Republic rewarded the chairman of the first organization of veterans of BSU

- Khalafov Abuzar Ali oglu for active participation in education of young people in a military-patriotic spirit and in public life of district.
- 2013**
- Published a book “Azerbaijan National Library named after M.F.Akhundoff 90 years on service of science and culture”;
  - The Public association “Cultural hearth of Ashiq Shamshir” rewarded Professor Abuzar Khalafov with a diploma for merits in development of science and education in Azerbaijan and connection of his 82 year;
  - The chairman of Council of aksakals, member of control system of the Committee of Trade Union of BSU prof. Abuzar Khalafov was rewarded honoured by a deed for active position in public life of university and faculty, for merits in growing of young generation and connection with a 82 year.
- 2014**
- Published a book “Wise ideas about a word, book, reading, libraries and librarian” in publishing house “Mutarjim” .
  - A book “History and methodology of library science” was published.
- 2016**
- In accordance with the decision of collection of Scientific Advice of Baku State University of March, 9, 2016, professor Abuzar Ali oglu Khalafov was awarded with the name “The Honoured professor of Baku State University”.

ABUZƏR ALI OĞLU XƏLƏFOV**(Elmi, pedaqoji və ictimai fəaliyyəti haqqında очерк)**

BMT yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının həqiqi üzvü, Əməkdar elm xadimi, Azərbaycan Respublikasının Əməkdar mədəniyyət işçisi, Bakı Dövlət Universiteti kitabxanaşünaslıq kafedrasının müdiri, «Şöhrət» ordenli, tarix elmləri doktoru, professor Abuzər Alı oğlu Xələfov Azərbaycan milli kitabxanaşünaslıq elminin banisidir. Respublikamızda kitabxanaçılıq, bibliografiya elmlərinin və ali kitabxanaçılıq təhsilinin yaranması və formalaşması onun adı ilə bağlıdır.

Abuzər Alı oğlu Xələfov 25 dekabr 1931-ci ildə Qərbi Azərbaycanda – ulu Göyçə mahalının Krasnoselo rayonunun Cil kəndində kəndli ailəsində anadan olmuşdur. O, natamam orta təhsilini burada almış, Böyük Vətən müharibəsi illərində doğma kənddəki kolxozda işləyə-işləyə təhsilini davam etdirmişdir.

1950-ci ildə həmin rayonun Toxluca kənd orta məktəbini bitirən Abuzər Xələfov Bakı Dövlət Universitetinin Filologiya fakültəsinin kitabxanaçılıq şöbəsinə daxil olur.

Hələ tələbəlik illərində özünün qeyri-adi elmi qabiliyyəti ilə başqalarından fərqlənən bu gənc tələbə elmi konfranslarda maraqlı məruzələrlə çıxış edir, dəfələrlə fəxri fərmanlarla təltif olunur.

Əla oxuması və ictimai fəallığı ilə diqqəti cəlb etdiyinə görə A.A.Xələfov ali təhsilini başa çatdıran kimi Bakı Dövlət Universitetində müəllim vəzifəsində saxlanılır. 1955-1978-ci illərdə müəllim, baş müəllim, dosent vəzifələrində çalışır.

A.A.Xələfov həmin illəri həyatının mühüm dövrü adlandırır. Belə ki, gənc mütəxəssis məhz o dövrdə tədqiqatçı alim kimi özünün ustalığını artırır, elm və tədris prosesinə rəhbərlik

vərdişlərinə yiyələnir, bir sözlə, hərtərəfli təkmilləşir. A.Xələfovun xoşbəxtliyi onda idi ki, bu illərdə o, Yusif Məmmədliyev, Əliheydər Qarayev, Şəfaət Mehdiyev, Faiq Bağırzadə, Məmməd Arif Dadaşzadə, Cəfər Xəndan, Feyzulla Qasımzadə, Məmməd Cəfər Cəfərov, Həmid Araslı, Əli Sultanlı, Mir Cəlal Paşayev, Məmmədhüseyn Təhmasib, Əliheydər Qəhrəmanov, Mehdiqan Vəkilov, Abbas Zamanov, Pənah Xəlilov, Zülfəli İbrahimov və başqaları kimi görkəmli alim-pedaqoqlar dəstəsi ilə əhatə olunmuşdu və onların təsiri ilə formalaşmış yetkinləşirdi. Bu tanınmış şəxsiyyətlərdən hər biri gənc mütəxəssislərə kömək göstərməyə hər an hazır olan geniş dünyagörüşlü, yüksək səviyyəli, qayğıkeş insan idi.

A.A.Xələfovun işgüzar və səmərəli fəaliyyəti nəticəsində 1962-ci ildə BDU-nun kitabxanaçılıq şöbəsi müstəqil fakültəyə çevrilir və o, yeni yaradılmış fakültənin ilk dekanı seçilərək 25 il bu vəzifədə çalışır. 1963-cü ildə eyni zamanda kitabxanaşünaslıq kafedrasının müdiri seçilən A.A.Xələfov bu günə kimi fasiləsiz olaraq həmin vəzifəni uğurla yerinə yetirir.

Abuzər Xələfov 1961-ci ildə Azərbaycanda kitabxana işi üzrə ilk namizədlik, 1975-ci ildə isə ilk doktorluq dissertasiyaları müdafiə edir, professor elmi adı alır.

Sevindirici haldır ki, A.A.Xələfov Sovetlər Birliyi ərazisində kitabxana işi üzrə doktorluq dissertasiyası müdafiə etmiş və tarix elmləri doktoru elmi dərəcəsi almış ilk alimdir. Onun elmi rəhbəri isə Azərbaycan EA-nın müxbir üzvü, tanınmış alim, qayğıkeş insan Zülfəli İbrahimov olmuşdur.

Azərbaycanda kitabxana işi sahəsində ilk sanballı elmi-tədqiqatlar aparmış, ilk dəfə namizədlik və doktorluq dissertasiyaları müdafiə etmiş Abuzər Xələfov bununla da həmişəlik ölkəmizdə kitabxanaşünaslıq elminin banisi statusunu qazanmışdır.

Azərbaycanda kitabxanaşünaslıq elminin banisi

Professor A.A.Xələfov elmi-tədqiqat işinə hələ tələbə ikən maraq göstərmiş, tələbə elmi dərnəklərində, seminarlarda fəal iştirak etmiş, kitabxana işinin tarixi və nəzəriyyəsi ilə bağlı məruzələr və məlumatlar hazırlamışdır.

İlk araşdırmalarını müəllim işlədiyi zaman davam etdirən gənc mütəxəssis öz elm yolunun başlanğıcında Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi probleminin elmi tədqiqatını qarşısına məqsəd qoyur. Bu zaman o, belə bir şəxsiz konsepsiyaya söykənir ki, tarixi keçmişə müraciət etmədən kitabxana işinin müasir problemlərinin elmi cəhətdən düzgün dərk edilməsi mümkün deyildir. Kitabxana işi tarixinin tədqiqatçısı kimi A.Xələfov 1950-ci illərin sonlarında ilk elmi-tədqiqat məqalələri ilə mətbuatda çıxış edir. Onun bu araşdırmaları XIX əsrin sonu - XX əsrin əvvəllərində, 20-30-cu illərdə Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi, habelə kitabxanaların qabaqcıl iş təcrübəsi və müasir problemləri və s. kimi mövzulara həsr olunmuşdu. Bununla yanaşı o, mədəniyyət, kitabxanaçılıq və kitabçılıq işlərinə dair nəşr olunmuş yeni kitablar haqqında resenziyalar və icmal məqalələri yazaraq dərc etdirir.

Gənc tədqiqatçının 1960-cı illərin əvvəllərində nəşr etdiyi “Azərbaycanda kitabxana işinin tarixindən (1870-1920)” və “Sovet Azərbaycanında kitabxana işinin tarixindən (1920-1932)” monoqrafiyaları elmi ictimaiyyətin böyük rəğbətini qazanır. Sonuncu monoqrafiya müəllifin namizədlik dissertasiyasının əsasını təşkil edir.

A.A.Xələfovun elmi üslubundakı arxiv sənədlərinə sistemli müraciət, fasiləsiz axtarış, yeni fakt və sənədlərin elmi dövriyyəyə daxil edilməsi və s. kimi fərqləndirici cəhətlər məhz bu araşdırmalarda formalaşmağa başlayır. Onun elmi-tədqiqat işlərinin çoxu məhz təkzibolunmaz arxiv-sənəd bazasına əsaslanması ilə seçilir. A.Xələfov hələ 1960-cı illərdə kitabxana işinin tarixinə dair yazıb nəşr etdirdiyi kitablarında bu işin başlanğıcını qoymuşdu. Bu tədqiqatlarla da o, əvvəllər mahiyyətə heç kim tərəfindən öyrənilməmiş mühüm bir problemin - Azərbaycanda kitabxana işinin inkişafı tarixi problemini ilkin olaraq araşdırmaq yolunu tutdu.

Sovet hakimiyyəti illərində mövcud olan ideoloji konsepsiyalara qeyri-standart yanaşması, yaradıcı münasibət bəsləməsi, tənqidi təhlil verməsi A.Xələfova həmin dövrdə kommunist ehkamlarına uyğun olaraq cəhalət və avamlıq ocağı adlandırılan məscidlərin kitabxana işinin inkişafında, xalqın maariflənməsində rolu və əhəmiyyəti haqqında orijinal fikirlər söyləmək üçün imkan yaradır.

İlk Azərbaycan Demokratik Respublikasının guya mürtəce rejim olması haqqında sovet dövründə uydurulan çeynənmiş fikirlərin əksinə ustalıqla çıxan A.Xələfov nəinki ADR dövründə kitabxana işinin inkişafını təsdiqləyən bir sıra faktları üzə çıxarmış, hətta adının çəkilməsi belə qadağan olunan Məmməd Əmin Rəsulzadənin xalqın maariflənməsində kitabxanaların rolu və əhəmiyyəti ilə bağlı söylədiyi fikirlərdən sitatlar gətirmiş, 1919-cu ildə Azərbaycan kitabxanalarının kitabla təchiz olunmasında Türkiyənin köməyi barədə faktları misal göstərmiş, həmçinin XX əsrin əvvəllərində Azərbaycanda kitabxana işinin vəziyyətinə dair yanlış təsəvvür yaradan rus statistikasına tənqidi təhlil vermişdir və s. Bütün bunlar isə gənc tədqiqatçı-

dan təkcə elmi prinsipiallıq deyil, eyni zamanda saf vətəndaşlıq qeyrəti tələb edirdi.

Kitabxanaların sosial təbiətinin aşkarlanması, cəmiyyətin sosial institutları kimi ictimai rol və funksiyalarının açılması, müxtəlif tarixi mərhələlərdə kitabxana prosesləri qanunauyğunluqlarının cəmiyyətin mənəvi, iqtisadi və siyasi şəraiti ilə, mədəniyyət və maarifçilik səviyyəsi ilə sıx əlaqədə aydınlaşdırılması və ümumiləşdirilməsi, maarifin, elmin, xalqın intellektual imkanlarının inkişafında kitabxana işinin mahiyyətinin geniş şəkildə göstərilməsi və əsaslandırılması A.Xələfovun Azərbaycanda kitabxana işinin tarixinə dair ilk tədqiqatlarının xarakterik cəhətlərindəndir.

A.A.Xələfovun tədqiqatları nəticəsində 1960-cı illərdə respublikamızda kitabxana işi tarixinin və nəzəriyyəsinin problemləri üzrə elmi nəticələr və müddəalar formalaşır ki, bunlar da Azərbaycan kitabxanalarının nümunəsində müasir kitabxanaların mahiyyətini, məqsədini və iş metodlarını açıb göstərir. O dövrdə günün tələblərinə uyğun olaraq respublikada kitabxana işinin iqtisadi, təsərrüfat və ideoloji vəzifələrin həlli istiqamətinə yönəldilməsi məsələsinin işlənilməsi tədqiqatçının fəaliyyətində xüsusi elmi-əməli əhəmiyyət kəsb edir.

1970-ci illərdə A.Xələfov tarixi prosesləri dərinlən təhlil edərək müasir dövrün aktual problemlərini üzə çıxarır. Bu dövrdə onun əsərlərində humanitar elm kimi kitabxanaşünaslığın ümum-nəzəri və metodoloji problemlərinin işlənilməsi, kitabxanaların sosial funksiyalarının inkişafının araşdırılması, əhalinin mütaliə mədəniyyətinin formalaşmasında bu funksiyaların rolunun və yerinin müəyyənəşdirilməsi məsələləri böyük yer tutur.

Həmin mərhələdə o, Azərbaycan Sovet Ensiklopediyasının ayrı-ayrı cildləri üçün kitabxana-bibliografiya və kitabçılıq işinin tarixi və nəzəri problemləri, Azərbaycanın böyük kitabxanalarının tarixi haqqında məqalələr seriyası yazır.

1974-cü ildə Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatında A.Xələfovun “Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi (1933-1958)” adlı sanballı əsəri çapdan çıxır. Monoqrafiyada 1930-50-ci illərdə respublikamızda hərtərəfli inkişaf etmiş kitabxana şəbəkələrinin formalaşması prosesinin geniş mənzərəsi yaradılmışdır. Oduqca əlamətdardır ki, müəllif Azərbaycanda kitabxana quruculuğunun inkişaf dinamikasını ümumiləşdirərək, həmin mərhələdə Azərbaycanın sosial-iqtisadi və mənəvi həyatının bütün cəhətlərini qarşılıqlı əlaqədə göstərir. Kitabxana işinin inkişafı bütün mərhələlərdə Azərbaycan tarixi və mədəniyyəti ilə sıx əlaqədə, cəmiyyətin siyasi, iqtisadi və mədəni həyatının ayrı-ayrı sahələrində baş verən proseslər fonunda əks etdirilir.

Tədqiqatda Azərbaycanda kitabxana işinin inkişafının elmi əsasları və təcrübi metodları açıb göstərilir, kitabxana quruculuğu sahəsində dövlət siyasəti təhlil edilir.

Tədqiq olunan dövrdə respublikanın şəhərlərində və kənd rayonlarında müxtəlif tipli kitabxanalarda (kütləvi, elmi, texniki, ali məktəb, həmkarlar ittifaqı və s.) əhaliyə xidmətin forma və metodları da əsərdə özünün ətraflı təhlilini tapır.

Kitabxana işinin dövlət planlaşdırılması, kitabxana şəbəkələrinin yerləşdirilməsi, kitabxanaların maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, kitabxana fəaliyyətinin metodik təminat sisteminin yaradılması və təkmilləşdirilməsi, kitabxanaçılıq təhsili və s. kimi məsələlərin sistemli şəkildə işıqlandırılması həmin mərhələdə Azərbaycan Respublikasında kitabxana işinin inkişafının geniş mənzərəsini yaradır.

Əsərdə xeyli arxiv sənədlərinin və dövrü mətbuat materiallarının elmi dövriyyəyə daxil edilməsi əsasında respublika kitabxanalarının Böyük Vətən müharibəsi dövründəki fəaliyyəti hərtərəfli tədqiq olunur. Müəllif müharibə illərində kitabxanaların tarixini öyrənərkən onların «Hər şey cəbhə üçün, hər şey qələbə üçün!» tarixi şüarının həyata keçirilməsində iştirakına xüsusi yer ayırır, bu istiqamətdə kitabxanaların fəaliyyətini müfəssəl təhlil edir. Qeyd edək ki, həmin faktlar Azərbaycana erməni təcavüzünün davam etdiyi indiki şəraitdə xüsusi aktuallığa malikdir.

Monoqrafiyada elmi dövriyyəyə, demək olar, ilk dəfə daxil edilən çoxlu sayda faktlar əsasında inandırıcı şəkildə göstərilir ki, Azərbaycanda xüsusilə Böyük Vətən müharibəsindən sonrakı illərdə kitabxana işinin təkmilləşdirilməsi onun məzmununun keyfiyyətə xeyli dəyişməsinə və daha da dərinləşməsinə, kitabxana işinin respublikanın sosial-iqtisadi vəzifələri ilə sıx bağlanmasına, cəmiyyətdə kitabxanaların rolunun və əhəmiyyətinin hiss olunacaq dərəcədə artmasına, beləliklə, kitabxana işinin xalqın mədəni inkişafında həlledici amillərdən birinə çevrilməsinə gətirib çıxarmışdır.

Artıq qeyd etdiyimiz kimi, həmin monoqrafiya Abuzər Xələfovun 1975-ci ildə uğurla müdafiə etdiyi doktorluq dissertasiyasının özülünə çevrilmişdir.

Abuzər Xələfovun 15 illik tədqiqatının nəticələrini ümumiləşdirən bu doktorluq dissertasiyası həm Sovetlər Birliyinin kitabxana ictimaiyyətinin, həm də mədəniyyətşünaslıq sahəsi mütəxəssislərinin diqqətini yalnız maraqlı və qiymətli elmi faktların zənginliyi ilə deyil, eyni zamanda, elmi nəticələrin yeniliyi, orijinallığı və ümumiləşdirilməsi səviyyəsi ilə cəlb etmişdir. Təsədüfi deyil ki, A.Xələfovun tədqiqatını görkəmli

alimlərdən Azərbaycan EA-nın vitse-prezidenti, akademik M.A.Dadaşzadə, akademiyanın müxbir üzvü, professor A.M.Aslanov, tarix elmləri doktoru, professor Z.İbrahimov, filologiya elmləri doktoru, professor F.F.Qasımzadə, tarix elmləri doktoru, professor A.M.Atakişiyev, tarix elmləri doktoru, professor M.Y.Vəkilov, tarix elmləri doktoru, professor N.A.Paşayev, həmçinin, Sovet İttifaqının tanınmış kitabxanaşünasları, kitabxana işi tarixçiləri və nəzəriyyəçiləri yüksək qiymətləndirmişlər. Belə ki, Moskva Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti kitabxanaşünaslıq kafedrasının müdiri, pedaqoji elmlər doktoru, professor, Rusiya Federasiyasının Əməkdar elm xadimi K.İ.Abramov belə hesab edirdi ki, A.Xələfovun elmi tədqiqatı araşdırılma səviyyəsinə görə son illərdə müttəfiq respublikalarda yerinə yetirilmiş ən yaxşı orijinal işlərdən biridir. SSRİ EA Rəyasət Heyəti Kitabxana Şurasının, Moskva Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti kitabxanaşünaslıq kafedrasının rəylərində qeyd edilirdi ki, müttəfiq respublikalarda kitabxana işinin inkişafının tarixi, nəzəri və təcrübi problemlərinin işlənilməsi üçün bu tədqiqat böyük əhəmiyyətə malikdir.

Sonrakı illərdə Abuzər Xələfov Azərbaycanda kitabxana işinin inkişaf tarixi və müasir problemləri sahəsində tədqiqatlarının xronoloji çərçivəsini daha da genişləndirir və dərinləşdirir.

A.Xələfov həmin dövrdə respublikamızda 1970-ci illərin ikinci yarısında kütləvi kitabxanaların mərkəzləşdirilməsi sahəsində qazanılmış təcrübəni ümumiləşdirmək üçün genişmiqyaslı işlər görür.

A.Xələfov Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyinin kitabxana sistemlərinin mərkəzləşdirilməsi haqqında zəngin materialları sistemləşdirərək və ümumiləşdirərək, mərkəzləşdirmə nəticə-

sində baş verən mühüm prosesləri müəyyənləşdirir, mərkəzləşdirilmiş kitabxana sistemlərinin xüsusiyyətlərini sistemli şəkildə təhlil edir, bir sıra çatışmazlıqları göstərir və MKS-lərin təşkili və idarə olunması metodlarının təkmilləşdirilməsi vacibliyini sübuta yetirir.

O, xüsusi qayğıkeşliklə qeyd edir ki, kitabxanaların mərkəzləşdirilməsi prosesində bir sıra irəliləyişlərə baxmayaraq, MKS-lərin fəaliyyətinin metodik təminatı, kitab təchizatı sistemi, mühüm kitabxana-bibliografiya proseslərinin mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, oxuculara informasiya xidməti, kitabxanaların yüksək ixtisaslı kadrlarla təminatı, maddi-texniki bazanın möhkəmləndirilməsi sahələrində uğurlu nəticələr qazanılmadı.

Alim 80-ci illərin əvvəllərində respublikanın rəsmi mətbuat orqanlarında və Bakı Dövlət Universitetinin elmi əsərlərində dərc etdiyi məqalələrdə müasir problemlərin dərin təhlili əsasında yaxın zamanlarda və uzaq perspektivdə respublikada kitabxana işinin bir sıra inkişaf istiqamətlərini təklif edir.

1980-ci illərdə A.Xələfovun elmi araşdırmalarının mühüm xarakterik cəhətlərindən biri də onun Azərbaycanda kitabxanaların yaranmasının tarixi köklərinə, ayrı-ayrı mərhələlərdə kitabxanaların tarixi təcrübəsinə müntəzəm müraciət etməsi və bu zaman kitabxanaların inkişafını Azərbaycan xalqının mənəvi mədəniyyətinin inkişafı ilə sıx əlaqədə öyrənməsi, varislik məsələsini diqqətdə saxlamasıdır.

Həmin tədqiqatların nəticəsi olaraq 1986-cı ildə alim "Azərbaycanda kitabxana işinin tarixindən" adlı kitab nəşr etdirir. O, burada ilk dəfə olaraq qədim dövrlərdə və orta əsrlərdə Azərbaycanda kitabxanaların yaranmasının tarixi köklərini

araşdırır, Qədim Albaniya dövründən başlamış XVIII əsrdə kitabçılıq və kitabxanaçılıq işinin inkişaf yolunu izləyir.

Müəllif tədqiq etdiyi dövrdə kitabxana işinin vəziyyəti haqqında əhatəli elmi məlumat vermək məqsədi ilə qədim tarixi mənbələri və müasir ədəbiyyatı araşdırıb öyrənərkən xeyli zəhmət çəkmiş, Nizami dövrünə, Qazan xanın və Şah İsmayıl Xətəinin hakimiyyəti illərinə xüsusi diqqət yetirmişdir. Kitabda saray, din, şəxsi kitabxanalarla bağlı əvvəllər geniş oxucu kütləsinə məlum olmayan bir sıra qiymətli faktlar yığcam şəkildə ilk dəfə elmi dövriyyəyə daxil edilmiş, Azərbaycan mədəniyyət və elm dühalarının kitab, kitabxana və mütaliə haqqında baxışları aşkara çıxarılmış və sistemləşdirilmişdir.

"Azərbaycanda kitabxana işinin tarixindən" əsəri xalqımızın mənəvi mədəniyyət tarixi sahəsindəki mövcud boşluğu doldurmaq baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir.

1985-ci ildə Sovet İttifaqında ilk dəfə nəşr edilmiş sanballı "Kitabxana işçisinin məlumat kitabı", həqiqətən, kitabxana işçilərinin masaüstü kitabına çevrildi ki, bu nəşrin müəlliflərindən biri də Abuzər Xələfov idi. Kitabda toplanmış və ümumiləşdirilmiş materiallar kitabxana işçilərini kitabxana-bibliografiya və informasiya işinin bütün əsas anlayışları ilə tanış edir, çap əsərlərindən ictimai istifadənin təşkilində kitabxanaların sosial funksiyalarını açıb göstərir. Burada həmçinin kitab fondlarının formalaşmasının, ədəbiyyatın kataloqlaşdırılmasının, kitabxanaların soraq-bibliografiya fəaliyyətinin, müxtəlif oxucu qruplarına və xalq təsərrüfatı sahələrinə kitabxana xidmətinin təşkilinin müasir vəziyyəti və prinsipləri xarakterizə olunur, böyük kitabxanaların fəaliyyəti nəzərdən keçirilir.

Məlumat kitabında kitabxana işinin proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması metodlarının, mərkəzləşdirilmiş kitabxana sis-

temlərində vahid kitab fondlarının komplektləşdirilməsi ilə, soraq-bibliografiya aparatı ilə, metodik işin və kitabxana işinin idarə olunması ilə bağlı olan kompleks işlərin təcrübədə aşılması məsələlərinə geniş yer ayrılmışdır.

Kitabxanalarda oxucularla işin müasir mütərəqqi üsullarından istifadə edilməsinə, bu işin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə kitabda xüsusi fikir verilmişdir. Kitab eyni zamanda əməyin elmi təşkili metodlarını, kitabxana proseslərinin mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması haqqında müasir bilikləri, dövlət standartlarının kitabxanaların əməli fəaliyyətinə tətbiqini kitabxanaçılara aşılayır.

1990-cı illərdə kitabxana işinin tarixi, nəzəriyyəsi və metodikası sahəsində A.Xələfovun elmi-tədqiqat fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyi və suverenliyi şəraitində keyfiyyətcə yeni tarixi biçimdə meydana çıxır.

Abuzər Xələfov bu illərdə özünün çoxsahəli elmi və pedaqoji fəaliyyətini Azərbaycanda hüquqi, demokratik cəmiyyət quruculuğu şəraitində siyasi plüralizmin, informasiya azadlığının, milli və ümumbəşəri dəyərlərin ilkinliyinin nəzərə alınması əsasında kitabxana xidmətinin təşkilinin metodik problemləri ilə, şəxsiyyətin və bütövlükdə cəmiyyətin intellektual və mənəvi inkişafında kitabxanaların rolu ilə sıx şəkildə bağlayır.

Alimin “Müasir şəraitdə kitabxana işinin nəzəri və təcrübi metodoloji əsasları haqqında”, “Müasir dövrdə kitabxanaların sosial funksiyaları” və başqa konseptual məqalələrində cəmiyyətdə baş verən sosial-iqtisadi və mədəni proseslərin elmi şəkildə dərk edilməsi əsasında Azərbaycanda kitabxana işinin nəzəriyyə və təcrübəsinin inkişaf konsepsiyası hazırlanmışdır ki, bu da yeni cəmiyyətin reallıqlarını özündə hərtərəfli əks etdirir.

Sovet hakimiyyəti dövründə ölkədə kitabxana işinin inkişafının bir sıra cəhətlərini tənqid edən, bunların informasiya təminatında oxucuların hüquq və azadlıqlarının məhdudlaşdırılması, kitabxanaların fəaliyyətində birtərəfli partiya və ideoloji istiqamət götürülməsi, kitabxana işinin idarə edilməsində inzibati-amirlik metodlarından istifadə olunması ilə bağlı olduğunu vurğulayan müəllif, bununla yanaşı, ötən illərdə qazanılmış uğurların nəzərə alınmasına etinasızlıq göstərilməsi barədə də xəbərdarlıq edir. Alimin fikrincə, tarixə məhəl qoymamaq, onu qiymətdən salmaq, gələcəkdə onun ən dəyərli və faydalı cəhətlərini götürməmək ən bağışlanılmaz səhv olar.

Yeni tarixi şəraitdə Azərbaycanda kitabxana işinin nəzəriyyə və təcrübəsinin inkişaf strategiyasını müəyyənləşdirərkən A.Xələfov kitabxana işinin təşkilinin və idarə edilməsinin bütün sisteminin demokratikləşdirilməsini, kitabxanaların ideoloji ehkamlardan azad edilməsini, oxucuların informasiya almasında hüquq və azadlıqlarının təmin olunmasını ilk plana çıxarır. O qeyd edir ki, Azərbaycanda kitabxana işi kompüterləşdirmə yoluna çıxmalı, başqa sözlə, hesablama texnikası, telekommunikasiya, şəbəkə texnologiyası, dünya informasiya və intellektual məkanı ilə birləşmə prosesləri kompleks şəkildə, ümumi miqyasda kitabxanalarda tətbiq olunmalıdır.

A.Xələfovun 1996-cı ildə nəşr edilmiş “Kitabxanaşünaslığa giriş”, “Kitabxana işinin tarixi kursuna giriş” adlı kitabları da yeni tarixi reallıqlar ovqatında yazılmışdır. Müəllif bu əsərlərdə yeni prinsiplər mövqeyindən çıxış edərək dünya kitabxanaşünaslığının nailiyyətlərini, ümumbəşəri dəyərləri və milli dirçəliş ideyalarını nəzərə alaraq, kitabxanaların müasir problemlərini, informasiyalaşmış cəmiyyətdə kitabxanaların sosial funksiyalarını aydınlaşdırmağa, kitabxana işi tarixinin öyrə-

nilməsi, kitabxanaşünaslığın başqa elmlərlə qarşılıqlı əlaqəsinə yeni yanaşma metodlarını və prinsiplərini göstərməyə, kitabxanaların tipologiyasını verməyə, humanitar elm kimi kitabxanaşünaslığın əsas ümumnəzəri və metodoloji problemlərini müəyyənləşdirməyə nail olmuşdur.

Yeni əsrin əvvəllərində “Kitabxanaşünaslığın nəzəri əsasları” və “Kitabxana haqqında təlim” adlı 2 hissədən ibarət “Kitabxanaşünaslığa giriş” dərsliyinin çapdan çıxması A.Xələfovun elmi fəaliyyətinin zirvəsi sayıla bilər. Bu nəşr Azərbaycanda kitabxanaçılıq təhsili tarixində kitabxanaşünaslığa dair meydana çıxmış ilk dərslikdir.

Həmin kitab əhatə etdiyi problemlərə, mənbə və sənəd bazasına, materialların həcminə və təhlil üsullarına görə sanballı bir nəşrdir.

Dərsliyin ən mühüm üstünlüklərindən biri də məzmunca çox mürəkkəb olan materialların dəqiq təşkili, sistemləşdirilməsi və ifadəsidir.

Yeni tədqiqat əsəri olan bu dərslik əvvəllər A.Xələfovun, xarici ölkələrin, o cümlədən, Rusiyanın və ABŞ-ın görkəmli mədəniyyət və kitabxana işi nəzəriyyəçilərinin kitabxanaşünaslığın və kitabxana işinin nəzəri əsasları haqqında irəli sürdükləri nəticələri və müddəaları ümumiləşdirir.

Dərsliyin məzmunu və mahiyyəti burada araşdırılan problemlərin əhəmiyyəti ilə şərtlənir ki, bu da dünyada müasir kitabxana-informasiya proseslərinin nəzəriyyə və təcrübəsi üçün olduqca vacibdir. Kitabda kitabxanaşünaslıq fikrinin inkişaf tarixinin aktual məsələləri, dünya informasiya məkanında kitabxanaların elmi, informasiya və sosial-mədəni missiyası da tədqiq edilmişdir.

Dünya kitabxanaşünaslığının nailiyyətlərinə əsaslanan dolğun materiallar hissələrin, fəsillərin və paraqrafların dəqiq bölgüsü ilə, elmi müddəaların ifadəsinin məntiqiliyi və yığcamlığı ilə seçilir.

Kitabxanaşünaslığı kitabxana-informasiya proseslərinin və sosial kommunikasiyaların qanunauyğunluqları haqqında elm kimi şərh edən müəllif onun inkişafının tarixi və nəzəri cəhətlərini hərtərəfli açıqlayır. Bu baxımdan ilk dəfə işlənmiş “Tari-xəqədəki kitabxanaşünaslıq (bizim eradan əvvəl II minilliyin ortalarından XVIII əsrə qədər) fikrinin meydana gəlməsi və inkişafı”, “XIX əsrdə kitabxanaşünaslığın inkişafı”, “XX əsrdə kitabxanaşünaslığın inkişafı”, “Azərbaycanda kitabxanaşünaslıq fikrinin təşəkkülü və inkişafı (ən qədim dövrlərdən XX əsrin əvvəllərinə qədər)”, “Azərbaycanda kitabxanaşünaslığın inkişafı (1920-2000-ci illər)” bölmələri xüsusilə qiymətlidir.

Kitabxanaşünaslığın sistemli təhlili həm kitabxanaşünaslığın özünün daxilində, həm də onun başqa elmlərlə qarşılıqlı əlaqəsində bir sıra münasibətləri aşkara çıxarmağa müəllifə imkan vermişdir. Bu cür yanaşma dərslikdə “Müasir kitabxanaşünaslığın mahiyyəti, obyekt və predmeti”, “Kitabxanaşünaslığın funksiyaları”, “Kitabxanaşünaslığın metodologiyası”, “Kitabxanaşünaslığın elmi metodikası”, “Kitabxanaşünaslıq tədqiqatlarının təşkili” və başqa mövzular üzrə bölmələrə daha çox xasdır.

Kitabxanaşünaslığın başqa elmlərlə qarşılıqlı əlaqəsinin və qarşılıqlı təsirinin sistemli xüsusiyyətlərini aydınlaşdırması müəllifin xüsusi xidməti kimi qiymətləndirilə bilər. Sovet kitabxanaşünaslığında lazımı səviyyədə işlənilməmiş bu problemi A.Xələfov “Kitabxanaşünaslıq və fəlsəfə”, “Kitabxanaşünaslıq və sosiologiya”, “Kitabxanaşünaslıq və iqtisadiyyat”, “Kitabxanaşünaslıq və riyaziyyat”, “Kitabxanaşünaslıq və informatika”,

“Kitabxanaşünaslıq və pedaqogika”, “Kitabxanaşünaslıq və psixologiya” adlı yeni bölmələrdə hərtərəfli araşdırmışdır.

A.Xələfov kitabxanaşünaslığın nəzəri əsaslarını cəmiyyətdə kitabxanaçılıq fəaliyyəti ilə məntiqi şəkildə birləşdirməyə nail olmuşdur. Nəzəriyyənin təcrübədən ayrı düşməsinə aradan qaldırmaq məqsədilə dərslərdə “Kitabxana haqqında təlim” bölməsi də verilmişdir ki, burada sənəd, oxucu, kitabxanaçı və maddi-texniki baza kimi mühüm kitabxana üsullarının quruluş xüsusiyyətlərinin sistemli təhlili nəzəri müddəalar baxımından özünün əksini tapmışdır.

Dərslərdə müasir cəmiyyətdə kitabxanaların sosial funksiyalarına həsr olunmuş xüsusi fəsil də diqqəti cəlb edir.

A.Xələfov bu fəsildə uzun illər sovet kitabxanaşünaslığında üstünlük qazanmış ideoloji, mədəni-maarif və informasiya müəssisələri olan kitabxanaların sosial funksiyaları haqqında konsepsiyaları əhəmiyyətli dərəcədə işləyib tamamlamış və zənginləşdirmişdir.

Müəllif kitabxanaların sosial funksiyalarının keyfiyyətə yeni sistemini əsaslandırır. Buraya elm, informasiya, mədəniyyət, təhsil və tərbiyə funksiyaları daxildir. İctimai inkişafın qanunauyğunluqlarını nəzərə almaqla kitabxanaların sosial funksiyalarının bu xüsusiyyətlərini yaradıcı şəkildə işləyən A.Xələfov kitabxanaşünaslıq nəzəriyyəsinə mühüm töhfə vermişdir.

Dərslərdəki müasir cəmiyyətdə kitabxana sistemlərinin tipoloji bölgülərinə həsr olunmuş fəsil üzərində də ayrıca dayanmağa dəyər. Burada müəllif tipik və özünəməxsus əlamətlərin aşkara çıxarılması əsasında kitabxanaların təsnifləşdirilməsini verir və bu zaman onların tipoloji əhəmiyyətindən asılı olaraq vəzifələrini, funksiyalarını, əlaqələrini, oxuculara xidmətin təşkili səviyyələrini uzlaşdırır.

Kitabın kitabxanaçılıq peşəsinin problemlərini işıqlandıran son fəsil də maraqla oxunur. Bu fəsildə kitabxana işçisinin nümunəvi modeli yaradılmış, bugünkü kitabxanaçılığa aid olan biliklər kompleksi və tələbatlar sistemi müəyyənləşdirilmişdir. Bütün bunlar elmi-texniki tərəqqi, sosial-iqtisadi inkişaf və cəmiyyətin informasiyalaşdırılması şəraitində kitabxanaların fəaliyyətinin səmərələşdirilməsi zəruriliyi ilə şərtləndirilir.

Abuzər Xələfovun kitabxanaşünaslıq, kitabxana işinin tarixi və nəzəriyyəsi sahəsində çoxcəhətli elmi-tədqiqatçılıq fəaliyyətini yığcam şəkildə bu cür ümumiləşdirmək olar. Qeyd etmək lazımdır ki, indiyə qədər onun qələmindən kitabşünaslığın və kitabxanaşünaslığın ən müxtəlif problemlərinə dair 301 elmi əsər, o cümlədən, monoqrafiya, kitab, dərslər, dərslər vəsaiti və məqalələr çıxmışdır. Onun bu əsərləri XX əsrin ikinci yarısında kitabxana işçiləri nəsillərini tərbiyə edib yetişdirmişdir.

Professor Abuzər Xələfovun elmi əsərlərindən belə bir fikir qızıl xətlə keçir: «Hər hansı bir ölkənin, hər hansı bir xalqın tarixi inkişafında mühüm rol kitabxanalara məxsusdur. Kitabxana bütün dövrlərdə tərəqqiyə can atır, öz mahiyyətinə görə cəmiyyətin inkişafında əsas amil və mənbə kimi çıxış edir. Yalnız intellektuallığı və vətənpərvərliyi çatışmayan adamlar kitabxana işinin əhəmiyyətini qiymətləndirməyə bilərlər».

Abuzər Xələfovun elmi məktəbi

Elmi-pedaqoji kadrların hazırlanması sahəsində professor Abuzər Xələfovun xidmətləri əvəzsizdir.

Bu gün Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi və nəzəri problemləri üzrə bütöv bir elmi məktəb formalaşaraq uğurla fəaliyyət göstərir ki, onun da bünövrəsini A.Xələfov qoymuşdur. Bu məktəb ayrı-ayrı tarixi mərhələlərdə Azərbaycanda kütləvi, elmi, texniki, partiya, həmkarlar ittifaqı, uşaq, məktəb, tibb, kənd təsərrüfatı kitabxanalarının tarixinə, kitabxana işinin nəzəriyyə və təcrübəsinə həsr olunmuş sanballı elmi-tədqiqatları ilə tanınır. Respublikamızda kitabxana işinin aparıcı tarixçi və nəzəriyyəçiləri, dosentlər, elmlər namizədləri T.Quliyev, E.Bədəlov, M.Həsənov, A.Abbasova, X.İsmayılov, A.Əliyev, Z.Baxşəliyev, E.Əhmədov, M.Məmmədov, Ş.İslamova, K.Aslan, K.Tahirov, P.Kazimi və başqaları məhz bu elmi məktəbin yetişdirmələridir.

A.Xələfovun rəhbərliyi ilə son illərdə 22 aspirant və tədqiqatçı namizədlik dissertasiyası müdafiə etmişdir. 90-cı illərdə A.Xələfovun rəhbərliyi ilə «1923-1988-ci illərdə Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətində kitabxana işinin inkişafı» mövzusunda maraqlı dissertasiya işi (müəllif Ə.Nəcəfov) hazırlanmışdır ki, bu tədqiqatda Muxtar Vilayətin mədəni həyat tərzinin və əhaliyə kitabxana xidmətinin guya aşağı səviyyədə olması haqqında erməni separatçılarının Azərbaycanın ünvanına yağdırdıqları yalan iftiralər əsaslı dəlillərlə rədd edilir. Çoxsaylı arxiv sənədləri və rəsmi statistika əsərdə əsl mənzərə yaradılır. Bu işə vilayətin kitabxana şəbəkəsinin inkişafına, burada məskunlaşmış erməni əhalisinin kitabxana kitabı və kitabxana xidmətinin müxtəlif formaları ilə təmin olunmasına Azərbaycanda

xüsusi qayğı göstərildiyini, habelə vilayətdə kitabxana işi üzrə əsas göstəricilərin bütövlükdə istər Azərbaycan, istərsə də Ermənistan respublikaları üzrə müvafiq göstəricilərdən yüksək olduğunu sübuta yetirir.

1970-80-ci illərdə A.Xələfov təkcə Bakıda deyil, həmçinin Sovetlər Birliyinin Moskva, Sankt-Peterburq, Tbilisi, Daşkənd, Kiyev, Samara və başqa şəhərlərində mədəniyyət, kitabxanaçılıq və kitabçılıq işinin tarixi və nəzəriyyəsi üzrə yerinə yetirilmiş bir sıra namizədlik və doktorluq dissertasiyalarının rəsmi opponenti kimi çıxış etmiş, bir neçə doktorantın məsləhətçisi olmuşdur.

A.Xələfov 1970-80-ci illərdə Moskva şəhərində fəaliyyət göstərən kitabxanaşünaslıq, bibliografiyaşünaslıq və kitabşünaslıq sahələrində doktorluq dissertasiyalarının müdafiəsi üzrə Sovet İttifaqında yeganə İxtisaslaşdırılmış Şuranın üzvü seçilmişdir. O, eyni zamanda 80-ci illərdə ölkənin görkəmli kitabxanaşünas alimi, Əməkdar elm xadimi, pedaqoji elmlər doktoru, professor K.İ.Abramovun yazdığı SSRİ-də kitabxana işinin tarixinə dair ən sanballı monoqrafiyanın rəsmi rəyçisi olmuşdur.

Professor A.Xələfov respublikamızda təkcə kitabxanaşünas alim, kitabxanaşünaslıq elmi məktəbinin nəzəriyyəçisi və yaradıcısı kimi tanınmır, eyni zamanda, mədəniyyət tarixi problemləri də onun elmi maraq və tədqiqatçılıq dairəsinə daxildir. Təsədüfi deyil ki, o, Azərbaycanda mədəniyyət tarixi və mədəni quruculuq məsələlərinə həsr olunmuş xeyli namizədlik və doktorluq dissertasiyasının opponenti kimi də fəaliyyət göstərmişdir.

A.Xələfov uzun illərdir ki, “Bakı Universitetinin Xəbərləri” elmi məcmuəsinin redaksiya heyətinin üzvüdür.

Professor A.Xələfov 1970-1980-ci illərdə BDU Elmi Xəbərlərinin “Kitabxanaşünaslıq və bibliografiya” seriyasının ya-

radıcısı və əvəzsiz redaktoru olmuşdur. Öz məzmununa və mahiyyətinə görə ümumittifaq əhəmiyyətli nəzəri mətbu orqan olan bu seriyanın səhifələrində Sovet İttifaqının bir çox tanınmış kitabxana işi mütəxəssislərinin elmi axtarıqlarının nəticələri dərc edilirdi. Mövcud olduğu 10 il ərzində elmi əsərlərdə kitabxanaşünaslığın, bibliografiyaşünaslığın, kitabşünaslığın və informatikanın tarixinə və nəzəri problemlərinə dair 200-ə yaxın elmi məqalə işıq üzü görmüşdür.

1980-ci ildən seriya kitabxana işinin tarixinin və nəzəriyyəsinin ən aktual problemlərinə həsr olunmuş mövzu məcmuələri şəklində davam etdirilmişdir ki, onlar da A.Xələfovun redaktorluğu ilə çıxmışdır. Həmin məcmuələrdən bəzilərinin adlarını qeyd etmək yerinə düşər: “Azərbaycanda kitabxana işinin mərkəzləşdirilməsi məsələləri”, “Elmi işçilərə kitabxana-bibliografiya xidmətinin təşkili”, “Azərbaycanda kitabxanaçı kadrların hazırlanması”, “Azərbaycanda kənd əhalisinə kitabxana xidmətinin təşkili”, “Müasir mərhələdə Azərbaycanda kitabxana işi məsələləri” və s.

Professor A.Xələfovun yaratdığı elmi məktəb hazırda 1963-cü ildən bəri onun başçılıq etdiyi kitabxanaşünaslıq kafedrasının əsas elmi istiqamətini müəyyənləşdirir. Ölkəmizdə bu kafedranın kitabxanaşünaslığın elmi mərkəzinə çevrilməsi də məhz bununla izah olunur.

55 il ərzində kitabxanaşünaslıq kafedrası kitabxana işinin tarixi, nəzəriyyəsi və metodikasının aktual məsələlərinə dair iri həcmli işlər yerinə yetirmişdir ki, bunlar da Azərbaycanda yeni ictimai-siyasi vəziyyət işığında, suveren və azad dövlət quruculuğu şəraitində kitabxana işi problemlərinin müasir baxımdan çözülməsi, cəmiyyətin sosial, iqtisadi və mənəvi həyatının ümumi sistemində kitabxana-informasiya proseslərinin yüksək

peşəkarlıqla ümumiləşdirilməsi, dərinlən və hərtərəfli şəkildə araşdırılması səviyyəsi ilə seçilir.

Kitabxanaşünaslıq kafedrasının elmi seminarları həmişə yüksək elmi səviyyədə keçirilir ki, burada da kitabxana işi nəzəriyyə və təcrübəsinin ən ağırlı məsələləri müzakirə olunur. Yalnız son illərdə keçirilən seminarlarda bu mövzular dinlənilmiş və müzakirə edilmişdir: “Bazar iqtisadiyyatı və kitabxanalar”, “Müasir şəraitdə əhaliyə kitabxana xidmətinin demokratikləşdirilməsi”, “İnternet və kitabxanalar”, “Kitabxana proseslərinin kompüterləşdirilməsi problemləri” və s.

Kitabxanaşünaslıq kafedrasında müntəzəm olaraq kitabxana işinin ən aktual məsələlərinə dair elmi konfranslar və müşavirələr də keçirilir. Bu elmi yığıncaqlarda professor A.Xələfov dəfələrlə məruzə və məlumatlarla çıxış etmişdir.

Professor Abuzər Xələfov magistrlərin və bakalavrların elmi işlərinə də xüsusi diqqət yetirir. Bakalavrların buraxılış işləri, magistrlərin dissertasiyaları, bir sözlə, tələbələrin respublika və universitet miqyaslı elmi konfranslardakı məruzələri və çıxışları həmişə mütəxəssislərin yüksək qiymətini alır. A.Xələfovun rəhbərlik etdiyi tələbələrin elmi məruzələri dəfələrlə diplomlara və fəxri fərmanlara layiq görülmüşdür.

Ali kitabxanaçılıq təhsilinin nəzəriyyəçisi və təşkilatçısı

Professor Abuzər Xələfovun elmi-pedaqoji fəaliyyətində kitabxanaçı kadrların hazırlanmasının mühüm problemlərinin tədqiqi böyük yer tutur ki, bu da Azərbaycan Respublikasında ali kitabxanaçılıq təhsilinin müasir konsepsiyasının əsasını təşkil edir.

Kitabxana işinin tarixi və nəzəriyyəsi problemləri ilə yanaşı, professor A.Xələfov 65 ildən artıqdır ki, müntəzəm olaraq Azərbaycanda kitabxanaçılıq təhsilinin nəzəri və metodoloji cəhətlərini işləyib hazırlayır. Onun çoxsaylı monoqrafiya, məqalə, məruzə və çıxışlarında bu məsələ ilə bağlı kitabxanaçılıq-bibliografiya təhsilinin dərinəndən əsaslandırılmış konsepsiyası formalaşmışdır ki, bu da respublikamızda kitabxana işinin nəzəriyyə və təcrübəsinin müasir tələblərinə cavab verir.

Çoxillik pedaqoji fəaliyyəti, fakültə dekanı və kafedra müdiri kimi tədris prosesinə rəhbərlik işi A.Xələfovun Azərbaycanda səriştəli tədris-tərbiyə işi təşkilatçısı olaraq formalaşmasına imkan yaratmışdır. O, BDU-nun kitabxanaçılıq fakültəsinin dekanı vəzifəsində işlədiyi müddətdə elm və tədris sahəsində ciddi kəmiyyət və keyfiyyət dəyişiklikləri baş vermişdir. Həmin 25 il ərzində fakültəyə tələbə qəbulunun sayı ildən-ilə artmış, qiyabi və axşam şöbələri, rus bölməsi açılmışdır.

Məhz həmin dövrdə fakültənin nəzdində bibliografiyaşünaslıq, kitabxana fondu və kataloqların təşkili, kitabşünaslıq və nəşriyyat işi kafedraları, kitabxana işinin təşkili və idarə edilməsi, kitabxana fondu və kataloqları, bibliografik informasiya-axtarış sistemləri tədris laboratoriyaları yenidən təşkil edilmişdir.

Fakültənin məzunları Sovetlər Birliyinin müxtəlif şəhərlərində bu gün də uğurla fəaliyyət göstərirlər.

Professor A.Xələfov ali məktəbdə tədris prosesinin mahir bilicisi kimi tanınır. Təsadüfi deyil ki, respublikamızda, Bakı Dövlət Universitetində ali təhsilin yenidən qurulması və optimallaşdırılması ilə bağlı bütün məsələlər məhz onun yaxından iştirakı sayəsində öz həllini tapır.

Respublika Təhsil Şurasının, ali təhsil üzrə vahid şuranın rəyasət heyətinin üzvü, habelə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin kitabxanaçılıq-bibliografiya təhsili üzrə vahid şurasının bölmə sədri olmaqla, professor A.Xələfov ölkəmizdə bütünlükdə ali təhsil sisteminin təkmilləşdirilməsi, Azərbaycan Respublikasının yeni Təhsil Qanununun hazırlanması yönümlərində səmərəli işlər görür.

Azərbaycanda ali kitabxanaçılıq-bibliografiya təhsilinin inkişafında və optimallaşdırılmasında onun xidmətləri əvəzsizdir.

Tələbələrin elmi dünyagörüşlərinin genişləndirilməsi, peşə hazırlığının təkmilləşdirilməsi, ixtisas təhsilinin kütləvi, elmi və xüsusi kitabxanaların iş təcrübəsi ilə qarşılıqlı əlaqəsi, kitabxana proseslərinə mexanikləşdirmə və avtomatlaşdırma vasitələrinin tətbiq edilməsi kimi mühüm məsələlərlə bağlı professor A.Xələfov bir sıra təşəbbüslər irəli sürmüş və onların həyata keçirilməsi üçün əməli fəallıq göstərmişdir.

Yüksək ixtisaslı kitabxanaçı kadrlar hazırlanmasının xarakteri və metodikası ilə əlaqədar A.Xələfovun ideya və baxışlarının əməli təntənəsi hələ 1989-cu ildə onun rəhbərliyi ilə Bakı Dövlət Universiteti kitabxanaçılıq fakültəsinin fərdi tədris planının işlənilib hazırlanması və SSRİ Ali Təhsil Nazirliyi tərəfindən Sovet İttifaqının kitabxanaçılıq fakültəsi olan bütün universitetləri üçün nümunəvi plan kimi təsdiq edilməsi olmuşdur.

A.Xələfov 1997-ci ildə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyində ölkəmizdə ali kitabxanaçılıq-bibliografiya təhsili sahəsində dövlət standartlarının yaradılması üzrə komissiyanın işinə rəhbərlik etmişdir.

Təcrübəli alimin “Kitabxanaçılıq informatikası”, “Kitabxanaçılıq pedaqogikası”, “Kitabxanaçılıq psixologiyası”, “Kitabxana iqtisadiyyatı”, “Kitabxanaçı peşəsi” kimi kitabxanaşünaslıq sahələrinin formalaşmasına, həmçinin, kitabxanaçı kadrların hazırlığının ixtisaslaşdırılmasına, geniş profilli kitabxana işçilərinin hazırlanmasına dair ideya və təklifləri həmişə maraq doğurmuş, tamamilə perspektiv xarakter daşı-mışdır.

Professor A.Xələfovun həmin ideya və təklifləri Bakı Dövlət Universitetində yeni ali təhsil sisteminin – “bakalavr” pilləsinin əsasını təşkil etmişdir. Alim eyni zamanda Bakı Dövlət Universitetində kitabxanaşünaslıq, bibliografiyaşünaslıq və informatika üzrə magistr təhsilinin təşkilatçısı, ali kitabxanaçılıq təhsilinin bu mərhələsində ixtisas fənlərinə dair tədris plan və proqramlarının əsas müəllifidir. Kitabxanaçılıq fakültəsinin magistraturasında dissertasiya tədqiqatları mövzularının işlənilməsi ilə bağlı prosesə də məhz o rəhbərlik etmişdir.

Kitabxanaçı kadrlar hazırlığının tarixi, nəzəriyyəsi və metodikasına dair professor A.Xələfovun çoxillik elmi təşkilatçılıq fəaliyyətinin nəticəsi onun yazdığı “Azərbaycanda kitabxanaçılıq təhsilinin inkişafı”, “Azərbaycanda ali kitabxanaçılıq təhsili” monoqrafiyalarında, həmçinin, alimin redaktorluğu ilə buraxılmış «Azərbaycanda ali kitabxanaçı kadrların hazırlanması» məqalələr toplusunda özünün geniş əksini tapmışdır. Həmin monoqrafiyalarda müəllif XX əsrin 20-ci illərindən əsrin sonlarına qədərki dövrdə respublikamızda kitabxanaçılıq təhsilinin meydana gəlməsinin və inkişafının mərhələlərini ümumiləşdirmiş, kitabxana işi mütəxəssisləri hazırlığının mühüm forma və metodlarının xüsusiyyətlərini vermişdir.

Bu baxımdan 1998-ci ildə BDU-nun kitabxanaçılıq fakültəsinin 50 illiyi münasibəti ilə professor A.Xələfovun nəşr etdirdiyi “Azərbaycanda ali kitabxanaçılıq təhsili (1947-1997)” kitabı mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Burada kitabxanaçılıq fakültəsinin yarıməsrlik tarixi ərzində Azərbaycanda ali kitabxanaçılıq təhsilinin inkişaf meyilləri araşdırılır. Müəllif müxtəlif inkişaf mərhələlərində fakültənin tədris planlarının təhlilinə, kitabxanaşünaslıq, bibliografiyaşünaslıq, kitabxana fondu və kataloqların təşkili, kitabşünaslıq kafedralarının fəaliyyət xüsusiyyətlərinə xüsusi diqqət yetirir. Fakültənin elmi-tədqiqat işinin mühüm istiqamətlərinin təsviri, özlərini ali kitabxanaçılıq təhsilinin yaranmasına və inkişafına həsr etmiş şəxslərin həyat və fəaliyyəti də əsərdə geniş işıqlandırılır. Monoqrafiyada müasir şəraitdə Azərbaycanda ali kitabxanaçılıq təhsilinin, kitabxanaçı kadrların ixtisasartırma sisteminin yeniləşməsinin strateji istiqamətləri müəyyən olunmuşdur.

Professor A.Xələfovun pedaqoji fəaliyyəti də çox barlıbəhərliyə malikdir. O, demək olar ki, yarıməsrlik pedaqoji fəaliyyəti dövründə kitabxanaşünaslığa dair bütün fənləri tədris etmişdir. Son onilliklər ərzində isə Abuzər müəllim bakalavrlar üçün “Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi”, “Ümumi kitabxanaşünaslıq” və başqa ixtisas kursları üzrə, həmçinin magistratura tələbələrini üçün “Kitabxanaşünaslığın müasir problemləri”, “Kitabxanaşünaslığın tarixi və metodologiyası” fənləri üzrə mühazirələr oxuyur.

Alim eyni zamanda, həm ayrı-ayrı kitabxanalarda, həm də fasiləsiz fəaliyyət göstərən mədəniyyət işçilərinin ixtisasartırma kurslarında kitabxana işçiləri qarşısında mühazirələr oxumağa da vaxt tapır.

Professor A.A.Xələfov kitabxanaçılıq fakültəsində mühüm kitabxanaşünaslıq və bibliografiyaşünaslıq fənləri silsiləsi üzrə, demək olar ki, bütün dərslərlərin, tədris və metodik vəsaitlərin

və proqramların müəllifi, həmmüəllifi, redaktoru, yaxud tərcüməçisi olmuşdur.

1999-2000-ci tədris ilində professor A.Xələfovun rəhbərliyi ilə yeni tarixi şəraitdə Azərbaycanda ali kitabxanaçılıq təhsilinin müasir konsepsiyası əsasında kitabxanaşünaslıq fənləri silsiləsi proqramlarının yeniləşdirilməsi üzrə xeyli işlər görülmüşdür.

1999-cu ildə professor A.Xələfov kitabxanaçılıq fakültəsi nəzdində “Kitabxana proseslərinin kompüterləşdirilməsi” elmi-tədqiqat laboratoriyasının yaradılması təşəbbüsünü irəli sürmüş və bu yeni laboratoriyaya rəhbərliyi öz üzərinə götürmüşdür. Məhz onun başçılığı ilə Azərbaycan ali məktəb kitabxanaları texnologiyasının kompüterləşdirilməsi, informasiya ehtiyatlarının inteqrasiyası və əlverişliliyi problemlərinin həlli üzrə laboratoriyanın əsas nəzəri və tətbiqi fəaliyyət istiqamətləri müəyyənləşdirilmişdir. İlk mərhələdə bu işin təcrübi nəticəsi Bakı Dövlət Universiteti elmi kitabxanasındakı Azərbaycan nəşrlərinin kataloq kartoçkalarının maşınla oxunan şəkildə retrospektiv konversiyasının yaradılması olmuşdur. Hazırda burada kitabdakı xarici nəşrlərin elektron kataloqunun optimal texnologiyasının seçilməsi, respublika ali məktəb kitabxanalarının ümumi elektron kataloqunun yaradılması istiqamətində iş aparılır. Proses tamamlanarkən UNIMARC bibliografik qeydlərin beynəlxalq formatı Azərbaycan dilinə tərcümə edilir.

Gələcəkdə Azərbaycan ali məktəb kitabxanalarının qlobal şəbəkələrdə vahid idarəetmə çıxışına malik korporativ kompüter şəbəkəsinin yaradılması və respublikamızın əksər ali məktəb kitabxanalarının istifadəçi kimi bu şəbəkəyə qoşulması da nəzərdə tutulmuşdur.

Abuzər Xələfovun ictimai fəaliyyəti

Professor A.A.Xələfov özünün çoxcəhətli elmi və pedaqoji fəaliyyətini fəal ictimai işlərlə sıx şəkildə bağlayır.

O, 1960-1984-cü illərdə Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyi yanında İdarələrarası Kitabxana Şurasına başçılıq etmiş, 1976-1989-cu illərdə isə Respublika Mədəniyyət Nazirliyi yanında Dövlət İdarələrarası Kitabxana Komissiyasının üzvü seçilmişdir.

Professor A.Xələfovun ictimai fəaliyyətinin ən mühüm istiqamətlərindən biri Kitabxana Şurasının keçirdiyi çoxsaylı konfrans, müşavirə, seminar, dəyirmi masa və disputlarda fəal iştirak etməsi, həmçinin, kitabxana işinin və kitabxanaçılıq təhsilinin aktual problemləri ilə bağlı radio və televiziya mün-təzəm çıxışlar etməsi ilə bağlıdır.

1960-1980-ci illərdə A.Xələfovun rəhbərlik etdiyi iki şura - Kitabxana Şurası və Respublika Təhsil Nazirliyi nəzdində kitabxanaçılıq-bibliografiya təhsili üzrə elmi-metodik şura çərçivəsində respublikamızda bütövlükdə əhaliyə kitabxana xidməti sisteminin və kitabxanaçı kadrlar hazırlığının daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində çox vacib tədbirlər həyata keçirilmişdir. O, bu ictimai işləri yerinə yetirərkən Azərbaycanın mədəni həyatındakı mühüm proseslərə səmərəli təsir göstərən sistem yaratmağa nail olmuşdur. Məhz bunun nəticəsində Azərbaycanda əhaliyə kitabxana xidmətinin optimallaşdırılmasına, elmi işçilərin və mütəxəssislərin informasiya təminatına, akademiya kitabxanalarının mərkəzləşdirilməsinə, ali kitabxanaçılıq təhsili sisteminin təkmilləşdirilməsinə yönəlmiş bir sıra ümumittifaq və respublika əhəmiyyətli elmi konfranslar, müşavirələr, seminarlar keçirilmişdir.

A.Xələfov 1970-80-ci illərdə Bakı şəhəri Yasamal rayon Xalq Deputatları İcraiyyə Sovetinin deputatı kimi mədəniyyət komissiyasına rəhbərlik edərkən şəhərdə mədəni-maarif işinin canlandırılması istiqamətində əhəmiyyətli işlər görmüşdür. Bu işlər, hər şeydən əvvəl, klubların və kitabxanaların maddi-texniki bazalarının möhkəmləndirilməsində, onların ixtisaslı kadrlarla təmin edilməsində və fəaliyyət məzmununun yaxşılaşdırılmasında özünü büruzə verirdi.

Professor A.Xələfov 55 ildən artıqdır ki, kitabxana işi problemlərinə dair beynəlxalq miqyasda keçirilən bir sıra simpoziumlarda, konqreslərdə və müşavirələrdə Azərbaycanı ləyaqətlə təmsil edir. O, Moskva, Sankt-Peterburq, Kiyev, Tbilisi, Daşkənd, İstanbul, Tehran, Təbriz şəhərlərinin mötəbər kürsülərindən Azərbaycanın müasir elmi, mədəni və kitabxanaçılıq həyatının aktual istiqamətləri, onun dünya informasiya məkanına daxil olması imkanları və səmərəli yolları ilə bağlı özünün ideya və baxışlarını səsləndirmişdir.

1999-cu ildə professor A.Xələfovun təşəbbüsü ilə Azərbaycanda Respublika kitabxanaçılarının ilk peşəkar ittifaqı - Azərbaycan Kitabxanaçılar Cəmiyyəti yaradılır. Respublikanın kitabxana ictimaiyyəti yeni təsis edilmiş Cəmiyyətin prezidenti vəzifəsinə məhz A.Xələfovu seçir.

Azərbaycan Kitabxanaçılar Cəmiyyətinin başçısı və görkəmli mütəxəssis kimi professor A.Xələfovun xarici ölkələrdəki kitabxanaçılıq təşkilatlarının nümayəndələri ilə görüşlər keçirməsi, kitabxana işinin inkişafının aktual problemlərinə dair respublikamızda təşkil olunan beynəlxalq forumlarda iştirak etməsi beynəlxalq kitabxana ictimaiyyətində müstəqil Azərbaycanın kitabxana siyasəti sahəsində yeni imicini formalaşdırmağa, həmçinin, onlara Azərbaycanın kitabçılıq və kitab-

xana işinin tarixi ənənələri haqqında daha geniş informasiya verməyə, bu istiqamətlərdə əməkdaşlığı inkişaf etdirməyə kömək göstərmişdir. Əlbəttə, bütün bu əlaqələr eyni zamanda Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü haqqında, erməni işğalının ölkəmizin mədəni həyatına, kitabxana işinə vurduğu dəhşətli ziyan haqqında əsl həqiqətləri xarici ölkə nümayəndələrinə çatdırmağa imkan vermişdir.

1970-ci illərdən professor A.Xələfov respublikamızda çıxan “Mədəni-maarif işi”, “Kitablar aləmində” kimi dövrü mətbuat orqanlarının redaksiya heyətlərinin üzvü olmuş, respublikamızda kitabxana işinin vəziyyəti və inkişafı ilə bağlı mühüm problemlərə dair elmi və elmi-kütləvi məqalələrin həmin jurnallarda işıq üzü görməsinə yardım göstərmişdir.

Professor A.Xələfov eyni zamanda Azərbaycan Sovet Ensiklopediyasının elmi məsləhətçisi olmuşdur.

1975-ci ildən başlayaraq, A.Xələfov Respublika Kitabsevərlər Cəmiyyəti Rəyasət Heyətinin üzvü və “Kitab” xalq universitetinin rektoru kimi Azərbaycanda kitabçılıq və kitabxana işinin tarixi, nəzəriyyəsi və təcrübəsinə dair elmi biliklərin təbliğində mühüm xidmət göstərmişdir.

Professor A.Xələfov 1967-ci ildən Bakı Dövlət Universiteti Böyük Elmi Şurasının və tarix fakültəsi yanında namizədlik və doktorluq dissertasiyalarının müdafiəsi üzrə ixtisaslaşdırılmış şuranın üzvüdür.

Hazırda o, BDU-nun redaksiya-nəşriyyat şurasının rəhbəri kimi bu ali təhsil ocağının elmi və tədris prosesinin kitabşünaslıq və informasiya təminatı sahəsində işlərinin qaydaya salınması üçün çox böyük təşkilatçılıq işi aparır.

Azərbaycanda dövlət müstəqilliyinin və suverenliyinin möhkəmləndirilməsi şəraitində kitabxana işinin inkişafının hü-

quqi bazasının yaradılması sahəsində professor Abuzər Xələfovun ictimai fəaliyyətini və xidmətini xüsusi vurğulamaq lazım gəlir. Bu baxımdan Azərbaycanın kitabxana işi tarixində ilk dəfə olaraq meydana çıxmış “Kitabxana işi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu daha mühüm əhəmiyyətə malikdir.

A.A.Xələfov “Kitabxana işi haqqında” Qanunu hazırlayan işçi qrupunun rəhbəri kimi müasir şəraitdə Azərbaycan xalqının milli və mənəvi həyatında baş verən mütərəqqi dəyişikliklərin nəzərə alınması şərti ilə respublikada kitabxana işinin kökündən yeniləşdirilməsinin hüquqi əsaslarının işlənilməsi üçün çox böyük elmi təşkilatçılıq işi həyata keçirmişdir.

“Kitabxana işi haqqında” Qanun Azərbaycan Respublikasında kitabxana işi sahəsində dövlət siyasətinin hüquqi normalarını, kitabxana işinin müntəzəm inkişafının elmi, maddi-texniki, kadr və təşkilati təminatını özündə cəmləşdirir. Qanunda Azərbaycanın vahid kitabxana sisteminin təşkilati quruluşu, kitabxanaların kitabla təchizatı onların fondlarının yeniləşməsi və mühafizəsi sistemləri, oxuculara xidmətin təşkilinin və kitabxana işinin idarə olunmasının demokratik prinsipləri, kitabxanaların və kitabxana işçilərinin statusu, onların əməyinin qiymətləndirilməsi, ictimai kitabxana birliklərinin hüquq və vəzifələri, kitabxanaların beynəlxalq əməkdaşlığı haqqında əsasnamələr özünün hüquqi təsdiqini tapmışdır.

“Kitabxana işi haqqında” Qanun hazırlanarkən professor Abuzər Xələfov xarici ölkələrdə kitabxana işi sahəsində mövcud olan qanunvericilik təcrübəsinin dərinədən öyrənilməsinə və ümumiləşdirilməsinə, Azərbaycanda kitabxana işinin strateji inkişafının əsas istiqamətlərini təmin edən prinsipə yeni hüquqi normaların hazırlanmasına, onların həyata keçirilməsi

mexanizminin işlənilməsinə xüsusi diqqət yetirmiş, nəticə baxımından çox yüksək səviyyəli dövlət sənədinin meydana çıxmasında mühüm xidmət göstərmişdir.

Professor Abuzər Xələfovun çoxcəhətli elmi, pedaqoji və ictimai fəaliyyəti təkcə Azərbaycanda deyil, ölkəmizin sərhədlərindən uzaqlarda da ona elm, mədəniyyət və əlbəttə ki, kitabxana ictimaiyyətinin böyük nüfuzunu və hörmətini qazandırmışdır.

Azərbaycanda kitabxanaçılıq elminin və kitabxana işinin inkişafında səmərəli xidmətlərinə görə Abuzər Xələfov 2000-ci ildə BMT yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının müxbir üzvü, az sonra isə həqiqi üzvü – akademiki seçilmişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, dünyanın bir sıra dövlətlərinin başçıları və səlahiyyətli şəxsləri, bir çox Nobel mükafatı laureatları, görkəmli alimlər, elm və mədəniyyət xadimləri beynəlxalq miqyaslı həmin qurumun üzvüdür.

Professor Abuzər Xələfovun Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının həqiqi üzvü seçilməsi, sözsüz ki, dünya kitabxana-informasiya məkanında Azərbaycanın inteqrasiyası prosesinin dərinləşməsinə mühüm təsir göstərəcəkdir.

Təsədüfi deyildir ki, Azərbaycanın görkəmli elm və mədəniyyət xadimlərinin məqalələrində və çıxışlarında milli elmimizin və mədəniyyətimizin inkişafında, kadr hazırlığında A.Xələfovun xidməti yüksək qiymətləndirilir.

Azərbaycan Ağsaqqallar Şurasının sədri, Respublika Milli Elmlər Akademiyası Coğrafiya İnstitutunun direktoru, akademik Budaq Budaqov professor Abuzər Xələfovu ölkəmizdə kitabxana-bibliografiya işinin cəfakeşi adlandırır.

Akademik Fuad Qasımzadənin fikrincə, A.Xələfov bir şəxsiyyət kimi özündə alimə, pedaqoqa, tərbiyəçiyə, gözəl in-

sana, sədaqətli və qayğıkeş dostu məxsus ən gözəl keyfiyyətləri birləşdirir. O, həqiqi vətəndaş, öz xalqının vətənpərvəridir.

Azərbaycan Milli Məclisinin üzvü, millət vəkili, tanınmış dilçi-alim, BDU-nun dilçilik kafedrasının müdiri, professor Nizami Cəfərov qeyd edir ki, professor Abuzər Xələfov universitetdə və respublikada təkcə kitabxanaşünas-alim kimi deyil, həm də yüksək səviyyəli şəxsiyyət və ictimai elmləri dərinlən bilən ictimai xadim kimi tanınır. O, universitetin və bütövlükdə respublikamızın elmi, mədəni və ictimai həyatında böyük rol oynayır.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü, əməkdar elm xadimi Vasif Babazadə professor Abuzər Xələfovun universitet daxilində gördüyü səmərəli işləri yüksək qiymətləndirərək qeyd edir ki, Abuzər müəllimdən ötrü Bakı Universiteti doğma evdən irəlidir. O, universitetin bütün uğurlarına və nailiyyətlərinə ürəkdən sevinir. Abuzər Xələfov universitetin əsas sütunlarından biridir.

Tanınmış dövlət xadimi Hidayət Orucov professor Abuzər Xələfovun həyatını Azərbaycanın məşhur şəxsiyyətlərindən olan Mirzə Cəlil Məmmədquluzadənin və Mirzə Ələkbər Sabirin maarifçilik fəaliyyətləri ilə müqayisə edir. Onun fikrincə, A.Xələfovla hər görüş insanı mənən saflaşdırır, onu işığa, nura qərş edir. O qeyd edir ki, özünün ağsaqqallarını, müəllimlərini həmişə minnətdarlıqla yada salması A.Xələfovun ən gözəl insani keyfiyyətlərindəndir.

Professor A.Xələfovun elmi, pedaqoji və sırf insani keyfiyyətləri haqqında görkəmli elm və mədəniyyət xadimlərinin bu cür fikirlərinin sayını istənilən sayda artırmaq mümkündür.

30 professor, elmlər doktoru, dosent, elmlər namizədi və baş müəllimin çalışdığı, onlarla aspirant və dissertantın təhsil

aldığı Kitabxanaçılıq fakültəsində A.Xələfov ali kitabxanaşünaslıq təhsilinin təşkilatçılarından biri kimi çox yüksək nüfuz və dərin hörmət qazanmışdır.

Professor Abuzər Xələfovun başçılıq etdiyi kitabxanaşünaslıq kafedrası son qırx ildə Azərbaycanda kitabxanaşünaslığın elmi mərkəzinə çevrilmişdir. Kafedranın nüfuzlu elmi-pedaqoji kollektivi həm əməkdaşlarının sayına, həm də təhsil dərəcəsinə görə SSRİ dövründə ali məktəblərdə formalaşmış məşhur kitabxanaşünaslıq məktəblərini gözə çarpacaq səviyyədə ötür keçirdi və bu gün də onları qabaqlamaqda davam edir.

A.Xələfov özünün tələbələri və yetirmələri olan kitabxana işçiləri arasında böyük sevgi və hörmətə malikdir. Öz müəllimlərinə sonsuz ehtiram bəsləyən həmin insanlar bu gün Azərbaycanın, demək olar ki, bütün kitabxanalarında səmərəli fəaliyyət göstərir, respublikamızın böyük kitabxanalarına və müxtəlif bölgələrdəki kitabxana sistemlərinə uğurla rəhbərlik edirlər. Onlardan bir çoxu isə dövlət qurumlarında, ictimai təşkilatlarda, kütləvi informasiya vasitələrində bacarıqla işləyirlər.

Respublikamızın kitabxana ictimaiyyəti Abuzər Xələfovun haqlı olaraq Azərbaycanda kitabxanaçılıq elminin banisi, kitabxanaşünaslığın klassiki sayırlar. Bu, doğrudan da, belədir. Azərbaycanın çoxəsrlik kitabxana işi tarixində artıq ayrıca "Abuzər Xələfov mərhələsi" vardır. Bu isə XX əsrin ikinci yarısına düşür. Sevindirici haldır ki, həmin mərhələ XXI əsrdə də davam etməkdədir.

Abuzər Xələfovun Azərbaycanda cəmiyyət, elm və mədəniyyət qarşısındakı xidmətləri özünün yüksək qiymətini almışdır.

1946-cı ildə - cəmi 15 yaşı olarkən Abuzər Xələfov SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyətinin fərmanı ilə «1941-1945-ci illər

Böyük Vətən müharibəsində rəşadətli əməyinə görə» medalına layiq görülmüşdür.

Sonrakı illərdə o, dövlət və ictimai təşkilatlar tərəfindən bir çox medallarla, fəxri fərmanlarla, döş nişanları ilə təltif edilmişdir. Onların arasında SSRİ Mədəniyyət Nazirliyinin N.K.Krupskaya adına medalı, “SSRİ ali məktəb əlaçısı” nişanı, “Bilik” Cəmiyyəti Həmkarlar İttifaqı təşkilatının fəxri fərmanları və digərləri xüsusi yer tutur.

A.Xələfov 1969-cu ildə Azərbaycan Respublikasının “Əməkdar mədəniyyət işçisi” fəxri adına layiq görülmüşdür.

2000-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyevin fərmanı ilə Abuzər Alı oğlu Xələfov elm və təhsilin inkişafındakı böyük xidmətlərinə görə ölkəmizin yüksək mükafatı – “Şöhrət” ordeni ilə təltif olunmuşdur. 2001-ci ildə professor A.A.Xələfova “Əməkdar elm xadimi” fəxri adı verilmişdir.

Universitetimizin fəxri

2001-2011-ci illər Birləşmiş Millətlər Təşkilatı yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının akademiki, Azərbaycan Respublikasının Əməkdar elm xadimi, «Şöhrət» ordenli, tarix elmləri doktoru, professor, BDU-nun kitabxanaşünaslıq kafedrasının müdiri Abuzər Alı oğlu Xələfovun elmi fəaliyyətinin zirvəsi sayıla bilər.

Bu illər ərzində onun yaratdığı əsərlər, apardığı tədqiqatlar öz məzmunu, elmi əhəmiyyəti baxımdan əvvəllər yazdığı çoxsaylı əsərlərinin məntiqi davamı olmaqla yanaşı, müəllifin elmi təfəkkürünün, zəhmətsevərliyinin və öz peşəsinə vurgunluğunun daha yüksək zirvələrə çatdığından xəbər verir.

Professor Abuzər Xələfovun 2001-2011-ci illərdəki elmi fəaliyyəti çox geniş və əhəmiyyətlidir. Professorun XXI əsrin ilk illərindəki zəngin yaradıcılıq yolu, elmi ictimaiyyətin dərin rəğbətini qazanan, görkəmli ziyalı alim, müəllim, fədakar elm, mədəniyyət və təhsil xadiminin keçdiyi şərəfli bir yoldur.

Amerika Bioqrafiya İnstitutunun direktoru Y.M.Evansın imzası ilə BDU-nun professoru Abuzər Xələfovun ünvanına xoş məramlı məktub gəlmişdir.

Məktubda deyilir: «Azərbaycan kitabxanaçılıq elminin banisi, milli kitabxanaların tarixinin görkəmli tədqiqatçısı, Bakı Dövlət Universiteti kitabxanaşünaslıq kafedrasının müdiri, kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin yaradıcısı, BMT yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının akademiki, Əməkdar elm xadimi, tarix elmləri doktoru, professor Abuzər Xələfov Amerika Bioqrafiya İnstitutu tərəfindən “İlin adamı – 2004” seçilmişdir”. Y.M.Evansın təbrik məktubunda bildirilir ki, bu titullar görkəmli şəxslərin cəmiyyətin quruculuğu

və inkişafındakı xidmətlərinə görə təltif edildikləri nadir nominasiyadır.

XXI əsrin ilk illərində Abuzər Xələfovun elmi-tədqiqat fəaliyyətində kitabxanaşünaslıq nəzəriyyəsinin tarixi və müasir problemlərinin işlənməsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Bu baxımdan onun 2001-2004-ci illərdə nəşr etdirdiyi 2 cildlik “Kitabxanaşünaslığa giriş” monoqrafiyası Azərbaycanda kitabxanaşünaslıq fikrinin inkişafında yeni mərhələ sayıla bilər.

Azərbaycanın müstəqilliyi şəraitində kitabxanaşünaslıq nəzəriyyəsində ümumbəşəri və milli dəyərlərə, eləcə də dünya kitabxanaşünaslıq nəzəriyyəsinin müasir mütərəqqi ideyalarına əsaslanan bu əsər respublikamızda kitabxanaçılıq-informasiya ixtisası üzrə ilk dərslikdir. Burada kitabxanaşünaslığın nəzəri problemləri və metodoloji əsasları, kitabxanaçılıq fəaliyyəti verilmişdir. Dərsliyin birinci cildində “Kitabxanaşünaslığa giriş” fənninin predmeti, bunun tərkib hissələri, cəmiyyətdə kitabxanaçılıq fəaliyyətinin ictimai mahiyyəti, sosial funksiyalarının ümumənəzəri problemləri sistemləşdirilmiş və ümumiləşdirilmiş bir elmi fənn kimi əks etdirilmişdir.

Dərsliyin ən mühüm və önəmli xüsusiyyətlərindən biri də odur ki, dünyada kitabxanaşünaslıq fənninin inkişaf mərhələləri şərh edilmiş, Azərbaycanda orta əsrlərdən başlayaraq müasir dövrə qədər kitabxanaşünaslığın təşəkkülü və inkişafının mühüm tarixi mərhələləri işıqlandırılmışdır.

Həmin kitab əhatə etdiyi problemlərə, mənbə və sənəd bazasına, materialların həcminə və təhlil üsullarına görə sanballı bir nəşrdir. Dərsliyin ən mühüm üstünlüklərindən biri də məzmunca çox mürəkkəb olan materialların dəqiq təşkili, sistemləşdirilməsi və ifadəsidir.

Yeni, XXI əsrin əvvəllərində Abuzər Xələfovun xalqımızın mədəniyyət tarixinə verdiyi qiymətli töhfələrindən biri də onun 2004-cü ildə çap etdirdiyi “Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi” adlı dərslik olmuşdur. Həmin il bu dərsliyin ölkəmizdə kitabxana işi tarixinin ən qədim dövrlərdən XX əsrə qədərki dövrünü əhatə edən I hissəsi çap edilmişdir.

Bu əsaslı tədqiqatın ana xətti ondan ibarətdir ki, Azərbaycan xalqı hələ tarixin erkən çağlarından başlayaraq təhsilə, elmə, kitab və kitabxanalara çox böyük qiymət vermiş, milli sərəvətimiz olan yazı abidələrinin toplanıb saxlanılmasında, əsrdən-əsrə, nəsilən-nəslə çatdırılmasında kitabxanalarımız əvəzsiz rol oynamışlar. Müəllifin yazdığı kimi «Vətən tarixini öyrənmək, öz soykökünə qayıtmaq, qan yaddaşını bərpa etmək hər bir insanın şərəfli vəzifəsidir, vətəndaşlıq borcudur. Tarix insanlara keçmişin ibrət dərslərini anlamaqda, Vətən qarşısındakı borcunu başa düşməkdə, Vətənə məhəbbəti, torpaq sevgisi borcunu başa düşməkdə, torpaq sevgisi yaratmaqda, əsrlərdən bəri yaranıb formalaşan milli mənəvi sərəvətlərə yiyələnməkdə güclü amildir».

Professor A.A.Xələfovun xalqımızın kitab və kitabxana tarixinə həsr etdiyi bu əsəri məhz həmin niyyətlərə xidmət edən qiymətli tədqiqatdır.

2006-cı ildə professor A.Xələfovun Azərbaycan elmi və mədəniyyətinə verdiyi qiymətli töhfələrdən biri də onun “Heydər Əliyev və Azərbaycanda kitabxana işi” adlı monoqrafiyasıdır.

Professor A.A.Xələfov kitaba daxil etdiyi əlavələrdə kitabxana işi ilə bağlı olan bir sıra mühüm sənədləri də oxucuların diqqətinə çatdırmağı lazım bilmişdir. Burada müasir dövrdə müxtəlif tipli və növlü kitabxanalarda Heydər Əliyev irsinin səmərəli təbliği məqsədilə ümummilli liderin həyat və fəaliyyəti

tinin qısa tarixçəsi, təltifləri, əsərlərindən seçmələr, dünyanın görkəmli siyasətçilərinin, elm və mədəniyyət xadimlərinin onun haqqında fikirləri verilmişdir.

2006-cı ildə professor A.Xələfov elm və təhsil sahəsindəki əvəzsiz xidmətlərinə görə Heydər Əliyev Fondunun təsis etdiyi “Mədəniyyətin dostları” təqaüdünə layiq görülmüşdür. Həmin ildə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin əmri ilə A.Xələfov “Qabaqcıl təhsil işçisi” döş nişanı ilə təltif edilmişdir.

A.Xələfovun XXI əsrin ilk illərində yazdığı elmi məqalələrdə ölkəmizin müstəqilliyi şəraitində cəmiyyətdə kitabxana işinin sosial-siyasi, iqtisadi və tərbiyəvi əhəmiyyəti, informasiya cəmiyyətinin formalaşmasında kitabxanaların rolu və vəzifələri hərtərəfli işıqlandırılmışdır. Bu məqalələr müasir dövrdə kitabxana işinin modernləşdirilməsi, informasiyalaşdırılması, ayrı-ayrı kitabxana proseslərinin yeniləşməsi vəzifələri haqqında geniş təsəvvür yaradır.

Abuzər Xələfovun elmi məqalələri mücərrəd səviyyə daşmayıb, əksər hallarda konkret obyekt, şəxs və ya problem əsasında qurulmuş təhlil xarakteri daşıyır, ayrı-ayrı kitabxanaların fəaliyyətinə qiymət verir, onların gələcək inkişaf perspektivlərinə dair qiymətli tövsiyələr verir.

Bu məsələlərlə yanaşı, Abuzər Xələfovun ümummilliyet lideri Heydər Əliyevə həsr edilmiş məqalələrində bu böyük şəxsiyyətin ölkədə kitabxana işinin inkişafındakı rolu, müasir dövrdə ölkə kitabxanalarında Heydər Əliyevin əsərlərinin təbliğinə xüsusi diqqət yetirilir.

Professor Abuzər Xələfovun “Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi” adlı dərsliyinin II hissəsi 2007-ci ildə çapdan çıxmışdır.

“Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi” dərsliyinin II hissəsi XX əsrin birinci yarısında respublikamızda kitabxanaların

yarınması, inkişafı və formalaşması məsələlərinin tədqiqinə və təhlilinə həsr olunmuşdur. Müəllif müxtəlif tipli və növlü kitabxanaların inkişaf xüsusiyyətlərini ölkənin ictimai-siyasi, elmi-mədəni və sosial-iqtisadi həyatı ilə vəhdətdə şərh etmiş, kitab nəşri, mətbuat və mədəniyyətin digər sahələri ilə sıx əlaqələndirmişdir.

Professor A.Xələfovun daha bir əsəri – “Azərbaycanda kitabxana işinə dair Heydər Əliyev doktrinası uğurla davam edir” 2009-cu ildə çapdan çıxmışdır. Kitabda ümummilliyet lideri Heydər Əliyevin Azərbaycan Respublikasına 34 illik rəhbərliyi dövründə Azərbaycan mədəniyyətinin ayrılmaz tərkib hissəsi olan kitabxana quruculuğu sahəsində misilsiz xidmətləri, həyata keçirdiyi kitabxana siyasəti ümumiləşdirilmiş və bu siyasətin ulu öndərin layiqli varisi İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi işıqlandırılmışdır.

Görkəmli alimin “Bakı Dövlət Universitetinin Elmi Kitabxanası 90 il elm və təhsilin xidmətində” adlı monoqrafiyası Bakı Dövlət Universitetinin yaradılmasının 90 illik yubileyinə həsr olunmuş çox qiymətli əsərdir. İlk dəfə nəşr olunan bu monoqrafiyada ayrıca bir kitabxananın – Bakı Dövlət Universiteti Elmi Kitabxanasının 90 illik tarixi əhatəli tədqiq edilmişdir.

Professor A.Xələfovun elmi rəhbərliyi ilə 2009-cu ildə K.M.Tahirov “M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanasının yaranması və inkişafı: 1923-1969-cu illər” mövzusunda, 2010-cu ildə P.F.Kazımi “Səfəvilər dövründə Azərbaycanda kitabxana işi” mövzusunda dissertasiya işini müdafiə etmişdir.

2009-cu ildə professor Abuzər Xələfovun böyük xidmətlərini nəzərə alan Azərbaycan KİVİHİ öz qərarı ilə onu “Qızıl qələm” diplomuna layiq görmüşdür. Elə həmin ildə Əməkdar elm xadimi, Bakı Dövlət Universitetinin professoru Abuzər Xələfov “İlin nüfuzlu ziyalı” Fəxri diplomuna layiq görülmüşdür.

Abuzər Xələfovun “Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi” adlı dərslisinin III hissəsi “Bakı Universiteti” nəşriyyatında 2010-cu ildə çap olunmuşdur.

“Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi” dərslisinin III hissəsi XX əsrin ikinci yarısında və XXI əsrin əvvəllərində respublikamızda müxtəlif kitabxana şəbəkələrinin inkişafı və formalaşması məsələlərinin araşdırılmasına və ümumiləşdirilməsinə həsr edilmişdir. Müəllif kitabxana işinin tarixini Azərbaycan mədəniyyətinin tərkib hissəsi kimi tədqiq etmiş, ölkəmizin mədəni inkişafında kitabxanaların rolunu və vəzifələrini elmi şəkildə sistemləşdirmişdir.

Dərslərdə XX əsrin 70-80-ci illərində respublikamızda kitabxana işinin inkişafında Heydər Əliyev mərhələsinin hərtərəfli tədqiqinə və öyrənilməsinə xüsusi diqqət yetirilmişdir.

Əvvəlki dövrlərdə olduğu kimi, son illər ərzində də kitabxanaşünaslıq və informasiya sahəsində respublikamızda əldə edilmiş nailiyyətlər bu alimin adı ilə möhkəm bağlıdır. Bu dövr ərzində də Abuzər Xələfov kitabxanaçı və kitabxanaşünas alimlərin müəllimi olmuşdur. Bu müəllimlik təkcə onun elmi-nəzəri və pedaqoji ustalıqla məhdudlaşmır. Abuzər Xələfov həm də yüksək mənəvi, əxlaqi keyfiyyətlərə malik insandır. Təsirə qapılmamaq, öz vicdanının səsinə qulaq asmaq Abuzər Xələfovun bir ziyalı və alim kimi əxlaqi keyfiyyətlərini xarakterizə edir.

2010-cu ildə “Kitabxanaşünaslıq və informasiya” adlı elmi-nəzəri və praktiki jurnal nəşr olunur. Təsisçisi və baş redaktoru Abuzər Xələfov olan bu jurnal kitabxanaşünaslığın, kitabxana işinin tarixi, nəzəriyyəsi və təcrübi problemlərinə dair elmi məqalələri dərc edən nüfuzlu elmi jurnallardan hesab edilir.

Ömrünün 65 ilini kitabxana işi tarixinin araşdırılmasına, kitabxanaçılıq elminin formalaşdırılmasına, inkişafına və təcrübədə tətbiq edilməsinə, yüksək ixtisaslı kadrların yetişdiril-

məsinə həsr etmiş alimi yaxın və uzaq xarici dövlətlərdə də yaxşı tanıyırlar. O, kitabxana işinin tarixinə və kitabxanaşünaslığın aktual məsələlərinə dair çoxsaylı dərslər vəsaitləri, monoqrafiyalar və elmi məqalələrin müəllifidir.

2010-cu ildə Amerika Bioqrafiya İnstitutu Abuzər Xələfovun «İlin adamı» elan etmiş və onu «Qızıl medal»la mükafatlandırmışdır. «Şöhrət» ordenli professor Abuzər Xələfovun belə nüfuzlu titula layiq görülməsi Azərbaycanda kitabxanaçılıq elminin dünyada tanınmasına dəlalət edir.

2011-ci ilin may ayında AMEA Mərkəzi Elmi Kitabxanasında «Kitabxanaşünaslıq, bibliografyaşünaslıq və kitabşünaslıq üzrə elmi tədqiqat işlərinin ümumrespublika müsabiqəsi»nin yekunları ilə bağlı tədbir keçirilib. Kitabxanaşünaslıq üzrə ən yaxşı elmi-tədqiqat işinə görə Bakı Dövlət Universitetinin professoru Abuzər Xələfov diplomla təltif olunmuşdur.

Görkəmli kitabxanaşünas alim, professor A.A.Xələfovun 80 illik yubileyinin geniş şəkildə qeyd olunması haqqında Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi 21 aprel 2011-ci il tarixli 623 sayılı əmr, Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi 29 aprel 2011-ci il tarixli 211 sayılı əmr və Bakı Dövlət Universitetinin rektorluğu 18 may 2011-ci il tarixli R-41 sayılı əmr vermişdir. Həmin əmrlərdə geniş tədbirlər planı öz əksini tapmışdır.

2011-ci ildə “Kitabxana və cəmiyyət” kitabı çapdan çıxmışdır. 2011-ci ildə “Məqalələr toplusu (1990-2011-ci illər)” kitabı Bakı Universiteti Nəşriyyatında 464 səhifədən ibarət çap olunmuşdur.

2012-ci il 02 noyabrda BDU ilk veteran təşkilatının sədri Xələfov Abuzər Alı oğlunu Gənclərin hərbi vətənpərvərlik tərbiyəsində və rayonun ictimai həyatında fəal iştirakına görə Azərbaycan Respublikası Müharibə, Əmək, Silahlı qüvvələr və

Hüquq mühafizə orqanları veteranları şurasının Yasamal rayon təşkilatı Fəxri fərman”la təltif etmişdir. 2013-cü ildə “M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası 90 il elm və mədəniyyətin xidmətində” adlı kitabı çap olunmuşdur.

2013-cü ildə Azərbaycanda elmin və təhsilin inkişafındakı xidmətlərinə görə və anadan olmasının 82-ci ildönümü münasibətilə professor Abuzər Xələfov “Aşıq Şəmsir” Mədəniyyət ocağı İctimai Birliyi “Diplom”la təltif etmişdir.

2013-cü il dekabrın 25-də Universitetin və fakültənin ictimai həyatındakı fəal mövqeyinə, gənc nəslin yetişdirilməsindəki xidmətlərinə görə və anadan olmasının 82 illik yubileyi münasibətilə, Ağsaqqallar Şurasının sədri, BDU HİK İdarə heyətinin üzvü prof. Abuzər Xələfov BDU HİK tərəfindən “Fəxri fərman”la təltif etmişdir.

2014-cü ildə “Söz, kitab, müaliə, kitabxana və kitabxanaçı haqqında müdrik fikirlər” adlı kitabı çapdan çıxmışdır.

2014-cü ildə “Kitabxanaşünaslığın tarixi və metodologiyası” 552 səhifəlik dərsliyi çap olunmuşdur.

Bakı Dövlət Universiteti Elmi Şurasının 9 mart 2016-cı il tarixli iclasının qərarı ilə ilk dəfə Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin yaradıcısı, Kitabxanaşünaslıq kafedrasının müdiri, əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfova “Bakı Dövlət Universitetinin fəxri professoru” adı verilmişdir.

Özünə və ətrafındakılara qarşı tələbkarlıq, prinsipiallıq, işgüzarlıq, ciddilik, düzgünlük, qayğıkeşlik, səmimilik, yüksək vətəndaşlıq məsuliyyəti hissləri, milli dirçəliş və milli dövlətçilik ideyalarına sədaqət Abuzər Xələfov alim, vətəndaş və doğma Vətənin sadıq vətənpərvəri kimi səciyyəvləndirən xarakterik cəhətlərdir. Bu gün professor Abuzər Xələfov çox yüksək elmi səviyyədədir. Alim müstəqil Azərbaycanda elmin, mədəniyyətin və təhsilin inkişafı naminə yeni ideyalar və yaradıcılıq planları haqqında düşünür.

АБУЗАР АЛЫ ОГЛЫ ХАЛАФОВ (Очерк научно-педагогической и общественной деятельности)

Действительный член Международной Академии Информатизации при ООН, Заслужанный деятель науки, Заслуженный работник культуры Азербайджанской Республики, зав. кафедрой библиотековедения Бакинского Государственного Университета, кавалер ордена «Славы», Доктор исторических наук, профессор, Абузар Алы оглы Халафов является основоположником национального библиотековедения в Азербайджане, с научной и организаторской деятельностью которого связано становление и формирование библиотечно-библиографической науки и высшего библиотечного образования в республике.

А.А.Халафов родился 25 декабря 1931 года в селе Джиль Красносельского района Западного Азербайджана в семье крестьянина. Здесь же он получил неполное среднее образование, совмещая учебу в годы Второй Мировой войны с работой в колхозе родного села.

В 1950 году, окончив полную среднюю школу в селе Тохлуджа Красносельского района, А.А.Халафов поступает на библиотечное отделение филологического факультета Бакинского Государственного Университета. Будучи студентом, проявив незаурядные научные способности, он выступает с докладами, сообщениями на научно-студенческих конференциях, неоднократно награждается почетными грамотами.

Принимая во внимание отличную учебу и активную общественную деятельность А.А.Халафова в студенческие годы, после завершения им учебы в 1955 году он оставля-

ется в БГУ в качестве преподавателя.

В 1955-1978 гг. А.Халафов работал преподавателем, старшим преподавателем, доцентом. Эти годы А.Халафов считает для себя очень важными, так как, именно тогда совершенствовалось его мастерство как ученого-исследователя и навыки руководителя научного и учебного процесса. В эти годы А.Халафова окружала плеяда прекрасных ученых-педагогов, людей широко образованных и доброжелательных, готовых прийти на помощь молодым специалистам. Среди них А.Караев, М.А.Дадашзаде, Дж.Хандан, Ф.Касумзаде, Ш.Мехтиев, Г.Араслы, З.Ибрагимов и др.

В 1962 году благодаря активной деятельности А.Халафова библиотечное отделение БГУ преобразовывается в самостоятельный библиотечный факультет и А.Халафов становится его первым деканом, работая на этой должности 25 лет. В 1963 году он одновременно был избран на должность зав. кафедры библиотековедения, где работает по настоящее время.

Абузар Халафов в 1961 году защищает первую кандидатскую, а в 1975 году первую докторскую диссертацию в Азербайджане по библиотечному делу, получает звание профессора.

Примечательно, что А.Халафов впервые в пост советском пространстве защитил докторскую диссертацию по библиотечному делу на соискание ученой степени доктора исторических наук. Научным руководителем А.Халафова был замечательный человек и ученый, член корреспондент АН Азербайджана Зульфали Ибрагимов.

Защитой первых, кандидатской и докторской, диссертационных исследований по библиотечному делу в Азербайджане за А.Халафовым навсегда закрепляется статус основоположника библиотековедческой науки в Азербайджане.

Основоположник науки библиотековедения в Азербайджане

Интерес к научно-исследовательской работе пробудился у А.Халафова еще в студенческие годы, когда он принимал активное участие в работе студенческих научных кружков, семинаров, выступал с докладами и сообщениями по истории и теории библиотечного дела.

В начале своего научного пути А.Халафов избрал предметом научного исследования проблемы истории библиотечного дела в Азербайджане. При этом он исходил из той неоспоримой концепции, что без обращения к историческому прошлому невозможно правильное научное осмысление современных проблем библиотечного дела. Избрал путь историка библиотечного дела А.Халафов, в конце 1950-х годов выступает в печати с первыми научными статьями по истории библиотечного дела в Азербайджане в конце XIX и начале XX вв., в 20-30-х годах XX столетия, о современных проблемах и передовом опыте работы библиотек, пишет рецензии и обзорные статьи о новых книгах по культуре, библиотечному и книжному делу.

Широкое признание в начале 1960-х годов получают монографии молодого исследователя «Из истории библиотечного дела в Азербайджане (1870-1920)» и «Из истории библиотечного дела в Советском Азербайджане (1920-1932)». Последняя легла в основу кандидатской диссертации автора.

Именно в этих работах формировалась отличительная особенность стиля А.Халафова – систематическое обращение к архивным документам, постоянный поиск и вве-

дение в научный оборот новых исторических фактов и документов. Большинство его работ тем и отличается, что опираются они на прочную архивно-документальную базу. Начало этому было положено в первых книгах по истории библиотечного дела появившихся в 1960-х годах. Этими исследованиями А.Халафов приступил к разработке по существу никем не изученной прежде проблемы истории развития библиотечного дела в Азербайджане.

Нестандартные подходы, творческое осмысление, критический анализ господствующих в те годы идеологических концепций дали возможность А.Халафову сделать оригинальные выводы, в частности, о роли и значении мечетей в развитии библиотечного дела, в просвещении народа, которые в соответствии с коммунистическими догмами рассматривались не иначе как очаги мракобесия и невежества.

Вопреки существующим стереотипам о первой Азербайджанской Демократической Республике, как о реакционном режиме, А.Халафову удалось скрытно осветить ряд фактов, свидетельствующих о развитии библиотечного дела в условиях АДР, даже процитировать М.Э.Расулзаде о роли и значении библиотек в просвещении народа, привести факты о помощи Турции в книгоснабжении библиотек Азербайджана в 1919 году, дать критический анализ российской статистики относительно состояния библиотечного дела в Азербайджане в начале XX в. и т.д. Все это требовало от молодого исследователя не только научной принципиальности, но и чисто гражданского мужества.

Характерной чертой первых исследований А.Халафова по истории библиотечного дела в Азербайджане является рассмотрение социальной природы библиотек, раскрытие

их общественной роли и функций как социальных институтов общества, выявление и обобщение закономерностей библиотечных процессов в различные исторические периоды в тесной связи с духовными, экономическими и политическими условиями, уровнем культуры и просвещения общества, широкий показ и обоснование сущности библиотечного дела в развитии просвещения, науки, интеллектуального потенциала народа.

Благодаря исследованиям А.Халафова в 1960-х годах по проблемам истории и теории библиотечного дела, в республике формируется система научных выводов и положений, раскрывающих сущность, назначение, цели и методы работы современных библиотек на примере библиотек Азербайджана. Особое научно-практическое значение имела разработка А.Халафовым в его многочисленных статьях этого периода вопросов о подчинении библиотечной работы экономическим, хозяйственным и идеологическим задачам республики соответствующего периода.

В 1970-е годы А.Халафов, не замыкаясь в пространстве истории, опираясь на глубокие знания исторических процессов, выходит на актуальные проблемы современности. В эти годы в его трудах большое место занимает разработка общетеоретических и методологических проблем библиотековедения как гуманитарной науки, исследования развития социальных функций библиотек, их роли и месте в процессе формирования культуры чтения населения. В этот период он пишет серию статей для соответствующих томов Азербайджанской Советской Энциклопедии по историческим и теоретическим проблемам библиотечно-библиографического и книжного дела, истории крупных библиотек Азербайджана.

В 1974 году в издательстве Азернешр выходит капитальный труд А.Халафова «История библиотечного дела в Азербайджане.1933-1958 гг.». В монографии воссоздана развернутая картина формирования всесторонне развитой библиотечной сети в республике в 1930-50-х годах. При этом весьма существенно, что автор при обобщении динамики развития библиотечного дела в Азербайджане показывает взаимосвязь всех сторон социально-экономической и духовной жизни Азербайджана на данном этапе. Развитие библиотечного дела на всех этапах показано на фоне процессов, происходящих во всех сферах политической, экономической и духовной жизни общества, в тесной связи с историей Азербайджана и его культурой в целом.

В исследовании раскрыты научные основы и практические методы развития библиотечного дела в Азербайджане, проанализирована государственная политика в области библиотечного строительства. В работе дается глубокий анализ форм и методов библиотечного обслуживания населения различными типами библиотек (массовыми, научными, техническими, вузовскими, профсоюзными и др.) в исследуемый период, как в городах, так и в сельских районах.

Системное рассмотрение вопросов государственного планирования библиотечного дела, размещение библиотечной сети, укрепление материально-технической базы, становление и совершенствование системы методического обеспечения библиотечной деятельности, библиотечного образования и другие проблемы создают целостную панораму развития библиотечного дела в Азербайджанской Республике в рассматриваемый период.

В работе на основе вовлечения в научный оборот боль-

шого числа архивных документов и материалов периодической печати всесторонне исследована деятельность библиотек республики в период Второй Мировой Войны. Изучая историю библиотек военных лет автор отводит много места их участию в претворении в жизнь исторического лозунга «Все для фронта, все для победы», подробно анализирует их деятельность в этом направлении. Эти факты особенно актуальны сегодня, в условиях армянской агрессии.

В монографии на основе многочисленных фактов, в большинстве случаев впервые введенных в научный оборот, убедительно показано, что совершенствование библиотечного дела в Азербайджане особенно в послевоенные годы привело к возникновению больших качественных изменений и углублению содержания библиотечного дела, более тесному увязыванию работы библиотек с задачами социально-экономического развития республики, заметному росту роли и значения библиотек в обществе, превращение библиотечного дела в один из решающих факторов культурного развития народа. Как уже было отмечено, содержание указанной монографии легло в основу докторской диссертации Абузара Халафова, которая была успешно защищена в 1975 году.

Докторская диссертация Абузара Халафова, в которой были обобщены результаты исследований автора, приведенных в течение 15 лет, привлекла внимание как библиотечной общественности страны, так и специалистов в области культурологии не только обилием интересных и ценных фактов, но и новизной, оригинальностью их постановки и обобщения. Не случайно исследование А.Халафова было высоко оценено видными учеными - вице-прези-

дентом АН, академиком М.А.Дадашзаде, академиком Ф.Ф.Касумзаде, чл.-корр. АН А.М.Аслановым, доктором исторических наук, профессором А.М.Атакишиевым, доктором исторических наук, профессором М.Ю.Векиловым, доктором исторических наук, профессором Н.М.Пашаевым, а также крупнейшими библиотековедами, видными историками и теоретиками библиотечного дела бывшего СССР. Так, завед.кафедрой библиотековедения Московского государственного университета культуры и искусства, доктор педагогических наук, профессор, заслуженный деятель науки Российской Федерации К.И.Абрамов считал, что по глубине разработки исследование А.Халафова является одной из лучших оригинальных работ, выполненных в последние годы в союзных республиках. В отзывах Библиотечного Совета Президиума АН СССР, кафедры книговедения Московского государственного университета культуры и искусства отмечалось, что это исследование имеет большое значение для разработки исторических, теоретических и практических проблем развития библиотечного дела в союзных республиках.

В последующие годы Абузар Халафов расширил и углубил хронологические рамки своих исследований в области истории и современных проблем развития библиотечного дела в Азербайджане.

В эти годы А.Халафов много сделал для обобщения накопленного опыта масштабной работы по централизации массовых библиотек в республике во второй половине 1970-х годов.

Систематизируя и обобщая огромный материал о централизации библиотек системы Министерства культуры А.Халафов сумел определить важные процессы, кото-

рые произошли в результате централизации, подверг системному анализу особенности централизованных библиотечных систем, указал на важнейшие недостатки и доказал необходимость совершенствования методов их организации и управления.

Он с озабоченностью отмечал, что в процессе централизации библиотек, несмотря на позитивные сдвиги так и не были достигнуты заметные положительные результаты в методическом обеспечении их деятельности, системе книгоснабжения, механизации и автоматизации важнейших библиотечно-библиографических процессов, в информационном обслуживании читателей, обеспечении библиотек высококвалифицированными кадрами, укреплении их материально-технической базы.

В статьях, опубликованных в официальных республиканских органах, а также в научных трудах БГУ в начале 1980-х годов, на основе глубокого анализа современных проблем, ученый предложил ряд вариантов параметров развития библиотечного дела в республике на ближайшую и долгосрочную перспективу.

Важнейшей характерной чертой научных разработок А.Халафова в 1980-е годы было также систематическое обращение его к истокам зарождения библиотечного дела в Азербайджане, историческому опыту библиотек в самые отдаленные эпохи, видя в этом неразрывную связь и преемственность в развитии духовной культуры азербайджанского народа.

Результатом этих исследований стал выход в 1986 году его книги «Из истории библиотек Азербайджана». В этой работе автор впервые исследует исторические корни зарождения библиотек в древнем и средневековом Азер-

байджане, прослеживает пути развития книжного и библиотечного дела в древней Албании по XVIII век.

Автор выполнил огромный труд по разысканию и изучению древних и современных источников о состоянии библиотечного дела в исследуемый период, особое внимание уделив эпохе Низами, периоду правления Газан хана и Шах Исмаила Хатаи. В книге, несмотря на лаконичность изложения, введены в научный оборот много ранее неизвестных широкому кругу читателей ценнейших фактов относительно дворцовых, религиозных, личных библиотек, выявлены и систематизированы взгляды на книгу, чтение, и библиотеки корифеев азербайджанской культуры и науки. Работа «Из истории библиотечного дела в Азербайджане» заполнила существенный пробел в истории духовной культуры азербайджанского народа.

Поистине настольной книгой библиотечных работников стало появившееся в 1985 году впервые в Советском Союзе фундаментальное издание «Справочник библиотечного работника», одним из авторов которого был Абузар Халафов. Собранный и обобщенный в книге материал знакомит библиотечных работников со всеми основными понятиями библиотечно-библиографической и информационной работы, раскрывает социальные функции библиотек в организации общественного пользования произведениями печати. В книге характеризуется состояние и современные принципы формирования книжных фондов, каталогизации литературы, справочно-библиографической деятельности библиотек, организации библиотечного обслуживания различных групп читателей и отраслевых библиотек.

Значительное место в справочнике уделено привитию практикам библиотечного дела методов прогнозирования и

планирования, комплекса работ, связанных с комплектованием единых фондов в централизованных библиотечных системах, справочно-библиографического аппарата, организацией методической работы и управления библиотечным делом. Особое внимание в справочнике уделено использованию в библиотеках современных прогрессивных форм работы с читателями, повышению эффективности этой работы. Книга вооружает библиотекарей методами научной организации труда, современными знаниями о механизации и автоматизации библиотечных процессов, внедрении государственных стандартов в практическую деятельность библиотек.

В 1990-х годах научно-исследовательская деятельность А.Халафова в области истории, теории и методики библиотечной работы проявилась в качественно новой исторической обстановке, в условиях независимости и суверенитета Азербайджанской Республики.

В эти годы свою многогранную научную и педагогическую деятельность Абузар Халафов тесно связывает с методическими проблемами организации библиотечного обслуживания в современном понимании этого термина, роли библиотек в интеллектуальном и нравственном развитии личности и общества в целом, в условиях построения правового, демократического общества в Азербайджане, с учетом политического плюрализма, свободы информации, приоритета национальных и общечеловеческих ценностей.

В его концептуальных статьях «О методологических основах теории и практики библиотечной работы в современных условиях», «О социальных функциях библиотек на современном этапе» и др. на основе научного осмысления социально-экономических и культурных процессов, проис-

ходящих в обществе, построена концепция развития теории и практики библиотечного дела в Азербайджане адекватно отражающее реалии нового общества.

Практикуя некоторые аспекты развития библиотечного дела в стране в прошлом, связанные с ограничением прав и свобод читателей в получении информации, одностороннюю партийную и идеологическую ориентацию в деятельности библиотек, командно-административные методы управления библиотечным делом, автор вместе с тем предостерегает от опрометчивого игнорирования достигнутых успехов в прошлом. По мнению автора, было бы непросительной ошибкой пренебрегать историей, умалять ее, не брать из нее в будущее все ценное и полезное.

Определяя стратегию развития теории и практики библиотечного дела в Азербайджане в новых исторических условиях, А.Халафов на первый план выдвигает демократизацию всей системы организации и управления библиотечным делом, освобождения библиотек от идеологических догм, обеспечение прав и свобод читателей в получении информации.

Библиотечное дело в Азербайджане должно полностью перейти на пути компьютеризации, т.е. комплексного, всеобщего по масштабам внедрения вычислительной техники, телекоммуникаций, сетевых технологий, единения с мировым информационным и интеллектуальным пространством.

В духе новых исторических реалий написаны и другие книги А.Халафова, изданные в 1996 году «Введение в библиотековедение», «Введение в курс истории библиотечного дела». В этих работах автору удалось с новых принципиальных позиций с учетом осмысления достижений

мирового библиотековедения, общечеловеческих ценностей и идей национального возрождения рассмотреть современные проблемы библиотековедения, социальные функции библиотек в информационном обществе, обозначить новые подходы и принципы изучения истории библиотечного дела, взаимосвязь библиотековедения с другими науками, дать типологию библиотек, определить основные общетеоретические и методологические проблемы библиотековедения как гуманитарной науки.

Вершиной научной деятельности А.Халафова, в начале нового века стала монография-учебник «Введение в библиотековедение» в 2-х частях «теоретические основы библиотековедения», «учение о библиотеке». Это первый учебник по библиотековедению в Азербайджане, появившийся за всю историю библиотечного образования в республике.

Данная книга фундаментальна по кругу рассматриваемых в ней проблем, по источниковой, документальной базе и способу анализа большого по объему материала.

Одно из важнейших достоинств учебника - четкость организации, систематизации и изложения очень трудного по содержанию материала.

Новый учебник - исследование синтезирует прежде всего все ранее сформулированные А.Халафовым, а также крупными теоретиками культуры и библиотечного дела зарубежных стран, в том числе русскими и США, выводы и положения о теоретических основах библиотековедения и библиотечного дела.

Содержание и логика учебника обусловлены приоритетным значением рассмотренных в нем проблем для теории и практики, современных библиотечно-информационных процессов в мире. В книге рассмотрены актуальные

вопросы истории развития библиотековедческой мысли, научная, информационная и социально-культурная миссия библиотеки в мировом информационном пространстве.

Обстоятельный, обширный материал, основанный на основе достижений мирового библиотековедения, отличается четким подразделением частей, глав и параграфов, логичностью и лаконичностью изложения материала.

Трактуя библиотековедение как науку о закономерностях библиотечно-информационных процессов и социальных коммуникациях, автор раскрывает исторические и теоретические аспекты её развития. В этом отношении особую ценность представляют впервые разработанные им такие разделы, как: «Становление и развитие библиотековедения от доисторического периода по XVIII век», «Развитие мирового библиотековедения в XIX веке», «Развитие мирового библиотековедения в XX веке», «Развитие и формирование библиотековедения в Азербайджане с древних времен до начала XX века», «Развитие библиотековедения в Азербайджане (1920-2000гг.)»

Системный анализ библиотековедения позволил автору выявить многообразие отношений элементов как внутри самого библиотековедения, так и во взаимодействии ее с другими науками. Такой подход определил выделение в учебнике таких тематических разделов, как: «Сущность, объект и предмет современного библиотековедения», «Функции библиотековедения», «Методология библиотековедения», «Методика библиотековедения», «Организация библиотековедческих исследований» и др.

Особой заслугой автора следует считать системную характеристику взаимосвязей и взаимодействий библиотековедения с другими науками. Данная проблема, в прошл-

ом разработанная в советском библиотековедении явно недостаточно, наполнена А.Халафовым новыми разделами: «Библиотековедение и философия», «Библиотековедение и социология», «Библиотековедение и экономика», «Библиотековедение и математика», «Библиотековедение и информатика», «Библиотековедение и педагогика», «Библиотековедение и психология».

В книге А.Халафова удалось логически объединить теоретические положения библиотековедения с библиотечной деятельностью в обществе, с целью преодоления изолированности теории от практики в учебнике имеется раздел «Учение о библиотеках», где сквозь призму теоретических положений подвергается системному анализу структурная характеристика важнейших элементов библиотеки документ, читатель, библиотekarь и материально-техническая база.

Учебник содержит специальную главу, посвященную социальным функциям библиотек в современном обществе.

В данной главе А.Халафова удалось существенно дополнить и обогатить господствовавшую в течение долгих лет в советском библиотековедении, концепцию о социальных функциях библиотеки как идеологических, культурно-просветительных и информационных учреждений.

Автор обосновывает качественно новую систему социальных функций библиотек. Она включает в себя научные, информационные, культурные, образовательные и воспитательные функции. Творчески разрабатывая эти сущностные особенности социальных функций библиотек, с учетом законов общественного развития, А.Халафов внес существенный вклад в теорию библиотековедения.

Особо следует остановиться на главе учебника, посвя-

щенной типологической характеристике системы библиотек в современном обществе. В этой главе автор на основе выявления типичных и специфических признаков дает классификацию библиотек дифференцируя задачи, функции, связи, уровни организации обслуживания читателей в зависимости от их типологической сущности.

Хотелось бы обратить внимание на последнюю главу книги, в которой освещены проблемы библиотечной профессии, создана некая модель библиотечного работника, определены комплекс знаний и система требований к библиотечному специалисту сегодняшнего дня. Все это обусловливается необходимостью интенсификации деятельности библиотек в условиях научно-технического прогресса, социально-экономического развития и информатизации общества.

Такова краткая характеристика многогранной научно-исследовательской деятельности Абузара Халафова в области библиотековедения, истории и теории библиотечной работы. Ему принадлежит 301 научных работ монографий, книг, учебников и учебных пособий, научных статей по самым разнообразным проблемам книговедения и библиотековедения. На трудах Абузара Халафова воспитано целое поколение библиотечных работников во второй половине XX века.

В научных трудах профессора Абузара Халафова красной нитью проходит мысль: «В историческом развитии любой страны, любого народа важнейшая роль принадлежит библиотекам. Библиотека во все времена способствует прогрессу, является по существу постоянным фактором и источником развития общества. Только люди с дефицитом интеллекта и патриотизма могут недооценивать значение библиотечного дела».

Научная школа Абузара Халафова

Неоценимы заслуги А.Халафова в деле подготовки научно-педагогических кадров.

Сегодня в Азербайджане сформирована и успешно действует целая научная школа по историческим и теоретическим проблемам библиотечного дела, основанная А.Халафовым. Эта школа представлена исследованиями, посвященными истории массовых и технических библиотек, научных и партийных библиотек, детских и школьных библиотек, медицинских и сельскохозяйственных библиотек, теории и практики библиотечного дела в Азербайджане в различные исторические периоды. В эту школу входят ведущие историки и теоретики библиотечного дела в Азербайджане, кандидаты наук, доценты Т.Кулиев, Э.Бадалов, М.Гасанов, А.Аббасова, Х.Исмаилов, А.Алиев, М.Гасанов, Э.Ахмедов, М.Мамедов, Ш.Исламова, К.Аслан, К.Таиров, П.Казыми и др.

За последние годы под руководством А.Халафова 22 аспирантов и соискателей защитили кандидатские диссертации. В 1990-х годах под руководством А.Халафова было выполнено интересное диссертационное исследование - «Развитие библиотечного дела в Нагорно-Карабахской автономной области в 1923-1988 гг.» (автор Наджафов А.), в которой аргументировано опровергнуты лживые обвинения армянских сепаратистов в адрес Азербайджана о низком качестве культурной жизни и библиотечного обслуживания населения Автономной области. В работе на основе многочисленных архивных документов и офи-

циальной статистики воссоздана истинная картина свидетельствующая о заботе Азербайджана в развитии сети библиотек в крае, обеспечении прежде всего армянского населения Автономной области библиотечной книгой и разнообразными формами библиотечного обслуживания, основные показатели которых были выше соответствующих показателей в Армянской и Азербайджанской республиках. В 1970-80-х годах он консультировал нескольких докторантов, выступал в качестве официального оппонента многих кандидатских и докторских диссертаций по истории и теории культуры, библиотечного и книжного дела, выполненных не только в Баку, но и в Москве, Санкт-Петербурге, Тбилиси, Ташкенте, Киеве, Самаре и др. городах бывшего союза.

В 1970-80-х годах А.Халафов был членом единственного в Советском Союзе специализированного совета в Москве по защите докторских диссертаций в области библиотековедения, библиографоведения и книговедения. Он был официальным рецензентом самой крупной в СССР монографии по истории библиотечного дела, написанной в 80-х годах крупнейшим библиотековедом страны, доктором педагогических наук, профессором, заслуженным деятелем науки К.И.Абрамовым.

В 1970-1980-х годах А.Халафов обосновал и был бессменным редактором серии «Библиотековедения и библиографии» ученых записок Бакинского Государственного Университета, который по существу был теоретическим органом всесоюзного значения, на страницах которого публиковались научные изыскания многих представителей библиотечной науки бывшего СССР.

С 1980 года эта работа продолжалась в виде тематических сборников, посвященных самым актуальным проблемам истории и теории библиотечного дела: «Проблемы централизации библиотечного дела в Азербайджане», «Организация библиотечно-библиографического обслуживания научных работников», «Библиотечное образование в Азербайджане», «Современные проблемы библиотечно-библиографического обслуживания сельского населения в Азербайджане» и др.

В настоящее время созданная А.Халафовым научная школа и определяет основное научное направление кафедры библиотековедения, которая с 1963 года возглавляется им. Именно этим объясняется то, что эта кафедра превратилась в научный центр библиотековедения в стране.

За 55 лет кафедрой библиотековедения выполнена большая по объему работа по актуальным вопросам истории, теории и методики библиотечной работы, отличающаяся высокой степенью профессионализма, обобщения, широким и глубоким видением библиотечно-информационных процессов в общей системе социальной, экономической и духовной жизни общества, современной трактовкой библиотечных проблем в свете новой общественно-политической ситуации в Азербайджане в условиях формирования суверенного и независимого государства.

Всегда на высоком научном уровне проходят научные семинары кафедры библиотековедения, где обсуждаются самые злободневные вопросы теории и практики библиотечного дела. Только в последние годы на семинарах были заслушаны доклады: «Рыночная экономика и библиотеки», «Демократизация библиотечного обслужива-

ния населения в современных условиях», «Интернет и библиотеки», «Проблемы компьютеризации библиотечных процессов» и т.д.

На базе кафедры библиотековедения систематически проводятся научные конференции и совещания по самым актуальным вопросам библиотечной работы. На многих из них А.Халафов выступает с докладами и сообщениями.

Абузар Халафов много внимания уделяет научным работам магистрантов и бакалавров. Диссертационные и дипломные работы магистрантов и бакалавров, их сообщения и доклады на республиканских и университетских научных конференциях постоянно получают высокую оценку специалистов. Не раз научные доклады студентов, написанные под его руководством, награждались дипломами и почетными грамотами.

Теоретик и организатор высшего библиотечного образования

Большое место в научно-педагогической деятельности Абузара Халафова принадлежит исследованию важнейших проблем подготовки библиотечных кадров, которое составляет основу современной концепции высшего библиотечного образования в Азербайджанской Республике.

Наряду с проблемами истории и теории библиотечного дела профессор А.Халафов более чем 65 лет интенсивно разрабатывает теоретические и методические аспекты библиотечного образования в Азербайджане. В его монографиях, многочисленных статьях, докладах и выступлениях по данному вопросу формировалась глубоко аргументированная концепция библиотечно-библиографического образования, отвечающая современным требованиям теории и практики библиотечного дела в республике.

Долголетняя педагогическая деятельность, работа по руководству учебным процессом в качестве декана и заведующего кафедрой способствовали формированию А.Халафова, как умелого организатора учебно-воспитательной работы в Азербайджане. Он является признанным знатоком вузовского учебного процесса. Не случайно все вопросы реорганизации и оптимизации высшего образования в республике, в Бакинском Государственном Университете решались при активном участии А.Халафова.

Будучи членом Республиканского Совета по образованию, президиума единого совета по высшему образованию, а также председателем отделения единого совета по библиотечно-библиографическому образованию Минис-

терства образования Азербайджанской Республики он проводит интенсивную работу по совершенствованию всей системы высшего образования в стране, в подготовке нового закона Азербайджанской Республики образованию.

Особенно велики его заслуги в развитии и оптимизации высшего библиотечно-библиографического образования в Азербайджане.

Абузар Халафовым выдвинуты целый ряд положений относительно характера общенаучной и мировоззренческой подготовки студентов, совершенствованию их профессиональной подготовки, взаимосвязей профессионального обучения студентов с практикой работы массовых, научных и специальных библиотек, применения средств механизации и автоматизации библиотечных процессов.

Практическим воплощением идей и взглядов А.Халафова относительно характера и методики подготовки библиотечных кадров высшей квалификации явился разработанный под его руководством еще в 1989 году индивидуальный учебный план Библиотечного факультета Бакинского Государственного Университета, который был утвержден Минвузом СССР в качестве типового для библиотечных факультетов всех университетов Советского Союза.

В 1997 году А.Халафов возглавил работу комиссии Министерство образования Азербайджана по созданию государственных стандартов в области высшего библиотечно-библиографического образования в республике.

Весьма перспективными являются его идеи и предложения о формировании таких отраслей библиотековедения как «Библиотечная информатика», «Библиотечная педагогика», «Библиотечная психология», «Библиотечная экономика», «Профессиография библиотекаря», специализа-

ция подготовки библиотечных кадров, а также о подготовке библиотечных работников широкого профиля.

Эти и другие идеи А.Халафова легли в основу новой системы высшего образования - ступени «Бакалавр» в Бакинском Государственном Университете.

А.Халафов является организатором магистерского образования по библиотековедению, библиографоведению и информатике, учебных планов и программ по специализациям на данном этапе высшего библиотечного образования в Бакинском Государственном Университете. Он же возглавил работу по разработке тематики диссертационных исследований в Магистратуре библиотечного факультета.

Результатом многолетней научно-организационной деятельности А.Халафова по проблемам истории, теории и методики подготовки библиотечных кадров явились подготовленные им монографии «Развитие библиотечного образования в Азербайджане», «Высшее библиотечное образование в Азербайджане», а также сборник статей «Подготовка библиотечных кадров в Азербайджане», выпущенный под его редакцией.

В монографиях автора обобщены этапы становления и развития библиотечного образования в республике с 20-х годов по настоящее время, дана характеристика важнейших форм и методов подготовки специалистов библиотечного дела.

Особый интерес в этом отношении представляет изданная в 1998 году к 50-летию библиотечного факультета БГУ книга А.Халафова «Высшее библиотечное образование в Азербайджане.1947-1997». Здесь рассматриваются тенденции развития высшего библиотечного образования в Азербайджане в течение полувековой истории библиотеч-

ного факультета. Большое внимание в работе уделяется анализу учебных планов факультета в различные периоды его развития, характеристике деятельности кафедр: библиотековедение, библиографоведения, организации библиотечных фондов и каталогов, книговедения. В книге нашло отражение описание важнейших направлений научно-исследовательской работы факультета, жизни и деятельности лиц, посвятивших себя становлению и развитию высшего библиотечного образования. В монографии определены стратегические направления обновления высшего библиотечного образования, системы повышения квалификации библиотечных кадров в Азербайджане в современных условиях.

Не менее плодотворна педагогическая деятельность профессора А.Халафова, за период его почти полувековой деятельности в качестве педагога он преподавал практически все дисциплины по библиотековедению. В течение последних десятилетий он читает курсы по истории библиотечного дела в Азербайджане, «Библиотековедение. Общий курс», различные спецкурсы для бакалавров, а также «Современные проблемы библиотековедения», «История и методология библиотековедения» в магистратуре. Находит он время прочитать лекции по актуальным проблемам библиотечного дела для практических библиотечных работников, как в самих библиотеках, так и на постоянно действующих курсах повышения квалификации работников культуры.

А.Халафов автор, соавтор, редактор или переводчик практически всех учебников, учебных и методических пособий и программ по циклу важнейших библиотековедческих и библиографоведческих дисциплин на библиотечном факультете.

В 1999-2000 учебном году под руководством А.Халафова была проведена большая работа по обновлению программ цикла библиотековедческих дисциплин на основе современной концепции высшего библиотечного образования в Азербайджане в новых исторических условиях.

В 1999 году А.Халафов выступил с инициативой создания при библиотечном факультете научно-исследовательской лаборатории «Компьютеризации библиотечных процессов» и стал её руководителем. Под его руководством были определены основные теоретические и прикладные направления деятельности лаборатории по решению проблем компьютеризации библиотечной технологии, интеграции и доступности информационных ресурсов вузовских библиотек Азербайджана. Практическим воплощением этой работы на начальном этапе стала ретроспективная конверсия карточных каталогов азербайджанских изданий научной библиотеки Бакинского Государственного Университета в машиночитаемую форму. В настоящее время ведется работа по оптимальной технологии создания электронного каталога зарубежных изданий библиотеки, создания сводного электронного каталога вузовских библиотек республики, В процессе завершения находится перевод на азербайджанский язык международного формата библиографической записи UNIMARC.

В перспективе создание корпоративной компьютерной сети вузовских библиотек Азербайджана с единым управляемым выходом в глобальные сети и подключение к этой сети большинства вузовских библиотек Азербайджана в качестве пользователей.

Общественная деятельность Абузара Халафова

Свою многогранную научную и педагогическую деятельность А.А.Халафов тесно связывает с активной общественной работой.

С 1960 года по 1984 год он возглавлял Библиотечный Совет республики, а с 1976 по 1989 год был членом Межведомственной Государственной Библиотечной Комиссии при Министерстве Культуры Азербайджанской Республики.

Многочисленные конференции, совещания, семинары, круглые столы и диспуты, которые осуществлялись Библиотечным Советом, а также выступления по радио и телевидению по актуальным проблемам библиотечного дела и библиотечного образования, - одно из важнейших направлений деятельности А.Халафова. В 1960-80-х годах в рамках Библиотечного Совета, научно-методического совета по библиотечно-библиографическому образованию Министерство Образования, возглавляемый А.Халафовым были осуществлены ряд очень важных мероприятий, направленных на улучшение всей системы библиотечного обслуживания населения, подготовки библиотечных кадров в республике. Выполняя эти общественные работы, он сумел сформировать в республике эффективно действующую систему воздействия на важнейшие процессы культурной жизни Азербайджана, благодаря которой был осуществлен ряд крупных всесоюзных, республиканских научных конференций, совещаний, семинаров, направленных на оптимизацию библиотечного обслуживания населения, инфор-

мационного обеспечения научных работников, централизации академических библиотек, улучшения системы высшего библиотечного образования в Азербайджане.

Значительную работу по оживлению культурно-просветительной работы в городе Баку А.Халафов осуществлял в 1970-80-х годах в качестве депутата исполнительного органа Ясамальского района г. Баку, возглавляя комиссию по культуре. Эта работа выразилась, прежде всего в укреплении материально-технической базы клубных и библиотечных учреждений, обеспечении их квалифицированными кадрами и улучшения содержания их работы.

В течение более 55 лет А.Халафов достойно представляет Азербайджан на многих симпозиумах, конгрессах и совещаниях по проблемам библиотечного дела, в бывшем СССР, так и в международном масштабе. Москва, С.Петербург, Киев, Тбилиси, Ташкент, Анкара, Стамбул, Тегеран, Тебриз, вот лишь основные географические пункты с трибун которых А.Халафов провозглашал свои идеи и взгляды по актуальным направлениям современной научной, культурной и библиотечной жизни Азербайджана, возможностях и путях эффективного ее вхождения в мировое информационное пространство.

В 1999 году по инициативе А.Халафова в Азербайджане был создан первый общественный профессиональный союз библиотекарей республики - Общество библиотечных работников Азербайджана. Библиотечная общественность республики избрала А.Халафова президентом этого общества.

Его встречи в качестве главы библиотечного общества и крупнейшего специалиста в области библиотечного дела в Азербайджане с представителями библиотечных ор-

ганизаций зарубежных стран, участие на международных форумах, проводимых в республике по актуальным проблемам развития библиотечного дела, способствовали формированию у международной библиотечной общественности нового имиджа независимого Азербайджана в области библиотечной политики, а также для получения более объемной информации об исторических традициях Азербайджана в книжном и библиотечном деле, для развития сотрудничества в этих направлениях. И конечно же, эти контакты позволили донести правду об агрессии Армении против Азербайджана, о том чудовищном уроне, который нанесла она библиотекам нашей республики, ее культурной жизни.

С 1970-х годов А.Халафов будучи членом редколлегии таких республиканских периодических органов как «Медени-маариф иши» («Культурно-просветительская работа»), «Китаблар алеминде» («В мире книг»), активно способствовал появлению на страницах этих органов многочисленных проблемных, публицистических статей по важнейшим проблемам состояния и развития библиотечного дела в республике. А.Халафов является научным консультантом Азербайджанской Советской Энциклопедии.

С 1975 года А.Халафов как член Президиума Общества книголюбов и ректор народного университета «Книга», внес большой вклад в пропаганду научных знаний по истории, теории и практике книжного и библиотечного дела в Азербайджане.

С 1967 года Абузар Халафов член Большого Ученого Совета Бакинского Государственного Университета и Специализированного Совета исторического факультета по защите кандидатских и докторских диссертаций. В настоящее время

А.Халафов возглавляет редакционно-издательский Совет БГУ, осуществляя большую организационную работу по упорядочению дела в области книговедения, информационного обеспечения научного и учебного процесса БГУ.

Особо следует остановиться на общественной деятельности Абузара Халафова по созданию правовой базы развития библиотечного дела в Азербайджане в условиях независимости и укрепления суверенитета Республики. Эта была работа по созданию первого в истории библиотечного дела Азербайджана «Закона Азербайджанской Республики по библиотечному делу».

Возглавив рабочую группу по разработке Библиотечного закона А.Халафов осуществил очень трудоемкую научно-организационную работу по выработке правовых основ, обуславливающих кардинальное обновление библиотечного дела в республике с учетом новых прогрессивных явлений, происходящих в процессе национального и духовного обновления азербайджанского народа в современных условиях.

Библиотечный закон содержит правовые нормы государственной политики в области библиотечного дела, научного, материально-технического, кадрового и организационного обеспечения интенсивного развития библиотечного дела в Азербайджанской Республике.

В Законе юридически закреплена организационная структура единой библиотечной системы Азербайджана, системы книгоснабжения библиотек, обновления и сохранности их фондов, демократические принципы организации обслуживания читателей и управления библиотечным делом, положение о статусе библиотек и библиотечных работников, об оплате их труда, о правах и обязанностях

общественных библиотечных объединений, международном сотрудничестве библиотек.

В процессе подготовки Закона Абузар Халафовым была осуществлена большая работа по изучению и обобщению зарубежного опыта библиотечного законодательства, разработаны принципиально новые, правовые нормы, обеспечивающие приоритетные направления стратегии развития библиотечного дела в Азербайджане, механизм их реализации.

Многогранная научная, педагогическая и общественная деятельность Абузара Халафова снискала ему большой авторитет и уважение научной, культурной и конечно же библиотечной общественности не только в Азербайджане, но и за его пределами. Признанием больших заслуг А.Халафова в деле развития науки и библиотечного дела в Азербайджане стало избрание его в 2000 году действительным членом Международной Академии Информатизации при ООН.

В этой солидной организации мирового масштаба собраны главы и другие ответственные лица многих государств, лауреаты Нобелевской премии, крупнейшие ученые, деятели науки и культуры многих стран.

Избрание А.Халафова в действительные члены МАИ безусловно будет способствовать углублению интеграционных процессов Азербайджана в мировое библиотечно-информационное пространство.

Не случайно в публикациях и высказываниях крупнейших деятелей науки и культуры Азербайджана отмечают его большие заслуги в деле развития отечественной науки и культуры, подготовки кадров.

Председатель Совета старейшин Азербайджана, директор Института Географии АН, академик Будаг Будагов

считает Абузара Халафова становым хребтом библиотечно-библиографической работы в Азербайджане. По мнению академика Фуада Касумзаде А.Халафов как личность воплотил в себе все лучшие качества ученого, педагога, воспитателя, прекрасного человека, преданного и заботливого друга. Он истинный гражданин, патриот своего народа.

По признанию известного ученого-лингвиста, декан филологического факультета БГУ Низами Джафарова, профессор Абузар Халафов известен в университете и в республике не только как ученый-библиотековед, но и как личность высокого уровня и глубокий знаток общественных наук. Чл. корр. Академии Наук Азербайджана, заслуженного деятель науки Васиф Бабазаде, которым отмечая плодотворную работу А.Халафова в стенах университета, подчеркивает, что для Абузара Халафова Бакинский Университет больше чем родной дом. Всем успехам, достижениям университета он искренно радуется. Он один из столбов на котором держится университет.

Известный государственный деятель И.Оруджев сравнивает жизнь А.Халафова с просветительской деятельностью выдающихся лиц периода Мирза Джалила Мамедкулизаде, Сабира. По его мнению каждая встреча с А.Халафовым очищает человека, делает его светлым. Важнейшей чертой А.Халафова он считает чувство признательности к своим педагогам, наставникам.

Перечень таких выражений выдающихся деятелей науки, культуры о научных, педагогических и чисто человеческих качествах А.Халафова можно продолжить бесконечно.

Непререкаемым авторитетом и глубоким уважением он пользуется на библиотечном факультета. Как один из

организаторов высшего библиотековедческого образования, где трудятся профессора, доктора и доценты, старшие преподаватели, обучается около десятка аспирантов и соискателей.

За истекшие четыре десятилетия кафедра библиотековедения, возглавляемая Абузаром Халафовым, превратилась в научный центр библиотековедения в Азербайджане, в солидный научно-педагогический коллектив, который и численностью и образовательным цензам сотрудников ощутимо опережал и продолжает опережать многие известные школы библиотековедения, формировавшиеся в вузах бывшего СССР.

Особой любовью и уважением А.Халафов пользуется среди библиотечных работников - своих учеников и воспитанников, которые успешно трудятся практически во всех библиотеках Азербайджана, возглавляют крупные библиотеки и библиотечные системы во всех регионах республики. Многие из них плодотворно работают в государственных и общественных органах, в средствах массовой информации.

Библиотечная общественность республики по праву считают Абузара Халафова основоположником библиотечной науки, классиком библиотековедения в Азербайджане. Это действительно так. В многовековой истории библиотечного дела в Азербайджане имеется этап Абузара Халафова - эта вторая половина XX века. К счастью, этот этап продолжается и в XXI веке.

Заслуги Абузара Халафова перед обществом, наукой и культурой Азербайджана получили высокое признание.

Еще в 15 - летнем возрасте в 1946 году Абузар Халафов Указом Президиума Верховного Совета СССР

был награжден медалью «За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941-1945 г.г.».

В последующие годы он был награжден многочисленными наградами государственных и общественных организаций: медалями, почетными грамотами, значками. Среди них, медаль им. Н.К.Крупской Минкультуры СССР, «Отличник высшей школы СССР». Почетные грамоты профсоюзных органов, «Общества Знание» и др.

С 1969 года А.Халафов носит почетное звание - «Заслуженный работник культуры Азербайджанской Республики».

В 2000 году Указом президента Азербайджанской Республики Г.Алиева за большие заслуги в развитии науки и образования Абузар Алы оглы Халафов награжден высоким орденом республики - орденом «Славы». В 2001 году профессору А.Халафову было присвоено почетное звание «Заслуженный деятель науки».

Гордость нашего университета

2001-2011 гг. могут считаться вершиной научной деятельности профессора Абузара Халафова.

Созданные труды, проведенные исследования им в течение этих лет с точки зрения содержания, своей научной значимости являясь логическим продолжением ранее написанных многочисленных произведений говорят о достижении высоких вершин научной мысли, трудолюбивости и любви к в своей профессии автора.

Научная деятельность профессора Абузара Халафова в 2001-2011 гг. очень широкое и значимое. Богатый творческий путь профессора в первые годы XXI века является славным путем выдающегося интеллигента ученого, преподавателя, самоотверженного деятеля науки, культуры и образования завоевавшего глубокую симпатию научной общественности.

Прибыла письмо доброй воли в адрес профессора БГУ Абузара Халафова с подписью директора Американского Биографического Института Й.М.Евансана.

В письме говорится: «Основоположник библиотечной науки Азербайджана, выдающий исследователь истории национальных библиотек, Заведующий кафедрой Библиотековедения Бакинского Государственного Университета, основатель Библиотечно-информационного факультета, академик Международной Академии Информатизации при ООН, Заслуженный деятель науки, доктор исторических наук, профессор Абузар Халафов со стороны Американского Биографического Института избран «Человеком года – 2004»». В поздравительном письме Й.М.Евансана гово-

рится, что этот титул является уникальным номинацией с которым награждаются выдающиеся лица за заслуги в создании и развитии общества.

В первые годы XXI века в научно-исследовательской деятельности Абузара Халафова имеет особое значение разработка истории и современных проблем теории библиотекведения.

С этой точки зрения, монография «Введение в библиотековедение» в 2 томах, которая была издана профессором, может считаться новым этапом в развитии библиотечного дела в Азербайджане.

Основанная на общечеловеческие и национальные ценности в теории библиотековедения, а также на современных прогрессивный идей теории библиотековедения, этот учебник впервые в нашей республике по библиотечно-информационной специальности в условиях независимости Азербайджана.

Эта книга является монументальным изданием по охватывающим проблемам, по источниковой и документальной базе, по объему материалов и по методам анализа. Одним из главных преимуществ учебника, это четкая организация, систематизация и изложение очень сложных по содержанию материалов.

В начале нового, XXI века, одним из ценных вкладов Абузара Халафова в историю культуры нашего народа, является его учебник под названием «История в библиотечного дела в Азербайджане» которую выпустил в 2004. В том же году была опубликована первая часть учебника, которая охватывает период истории библиотечного дела в стране с древнейших времен до XX века.

Главная линия фундаментального исследования заключается в том, что азербайджанский народ еще с ранних времен истории высоко оценивает образование, науку, книги и библиотеки. Библиотеки сыграли незаменимую роль в сохранении и в передаче из поколения в поколение, из веков в века письменных памятников, которые являются национальным достоянием.

Как отмечает автор, «изучить историю своей родины, вернуться к предшественникам, восстановить память, почетная обязанность, гражданский долг каждого человека. История является мощным фактором в понимании уроков, долгов перед родиной, любви к родные, любви к земле, в обладании национально-духовных ценностей, которые создавались и формировались испокон веков».

Можно с уверенностью утверждать, что книга, посвященная истории книги и библиотеки нашего народа, является именно ценным исследованием, которая служит тем же целям.

Одним из ценных вкладов профессора А.Халафова, это монография, которая была опубликована в 2006г. под названием «Гейдар Алиев и библиотечное дело в Азербайджане».

Автор привлекает внимание на то, что книги изданные на азербайджанском и русском языках, составляют более 23 тысяч страниц. Профессор А.Халафов посчитал нужным довести до внимания читателей ряд важных документов, связанных с библиотечным делом в приложениях, которых включил в книгу. Здесь с целью пропаганды наследия Гейдара Алиева в библиотеках различных типов и видов в современный период, дано краткая история жизни и деятельности общенационального лидера, награды,

избранные труды, мысли выдающихся политиков, деятелей науки и культуры.

Профессор А.А.Халафов в 2006 был удостоен стипендии «Друзья культуры» учрежденной Фондом имени Гейдара Алиева за незаменимые заслуги в области образования, науки и культуры. В том же году по приказу Министерства Образования Азербайджанской Республики был награжден грудным знаком «Передовой работник образования».

В научных статьях написанных А.Халафовым в первые годы XXI века всесторонне освещены социально-политическое, экономическое и воспитательное значение библиотек, роль и обязанности библиотек в формировании информационного общества в условиях независимости нашей страны. Эти статьи создают широкое представление о задачах модернизации, информатизации библиотечного дела, об обновлении отдельных библиотечных процессов в современном этапе.

Научные статьи Абузара Халафова не носят абстрактный уровень, в большинстве случаев носят характер анализа построенного на основе конкретных объектов, отдельных лиц или проблем, оценивает деятельность отдельных библиотек, дают ценные рекомендации, касающиеся перспектив их развития в будущем.

Наряду с этими проблемами, Абузар Халафов в своих статьях посвященных общенациональному лидеру Гейдару Алиеву уделяет особое внимание роли этой великой личности в развитии библиотечного дела в стране, пропаганде в библиотеках страны трудов Гейдара Алиева на современном этапе.

В 2007 году вышел в свет II часть учебника профессора Абузара Халафова под названием «История библиотечного дела в Азербайджане».

Вторая часть учебника «История библиотечного дела в Азербайджане» посвящена исследованию и анализу вопросов создания библиотек, развитию и формированию библиотек нашей республики в первой половине XX века. Автор прокомментировал особенности развития различных типов и видов библиотек в единстве с общественно-политической, научно-культурной жизнью, тесно связал с книгоизданием, печатью и другими сферами культуры.

Еще одна книга профессора А.Халафова вышла в свет в 2009 году под названием «В Азербайджане успешно продолжается доктрина Гейдара Алиева по библиотечному делу». В книге обобщены неопределимые заслуги общенационального лидера Гейдара Алиева в области библиотечного формирования в период 34-летнего руководства, являющейся неотъемлемой составной частью азербайджанской культуры, осуществляемая библиотечная политика и освящено успешное продолжение этой политики со стороны достойного преемника великого лидера президентом Ильхамом Алиевым.

Монография под названием «Научная Библиотека Бакинского Государственного Университета 90 лет на заслуге науки и образования» очень ценная книга посвященная 90-летнему юбилею Бакинского Государственного Университета. В монографии, изданная впервые, обширно исследована 90 летняя история отдельной библиотеки – Научной Библиотеки Бакинского Государственного Университета.

В 2009 году под научным руководством профессора А.А.Халафова К.М.Гаиров защитил кандидатскую диссертацию на тему «Создание и развитие Азербайджанской Национальной Библиотеки имени М.Ф.Ахундова: 1923-1969 гг.», а также, в 2010 году П.Ф.Казыми под научным руководством профессора А.А.Халафова защитил кандидатскую диссертацию на тему «Библиотечное дело в Азербайджане во время Сефевидов».

В 2009 году принимая во внимания большие заслуги профессора Абузара Халафова Профессиональный Союз Работников СМИ Азербайджана удостоил ученого диплому «Золотое перо». В том же году Заслуженный деятель Науки, профессор Бакинского Государственного Университета Абузар Халафов был удостоен Почётному диплому «Авторитетный интеллигент года».

В 2010 году вышел в свет III часть учебника профессора Абузара Халафова под названием «История библиотечного дела в Азербайджане». III часть учебника «История библиотечного дела в Азербайджане» посвящена исследованию и обобщению вопросов развития и формирования различных библиотечных сетей в республике во второй половине XX века и в начале XXI века. Автор исследовал историю библиотечного дела как составная часть азербайджанской культуры, научно систематизировал роль библиотек в развитии культуры страны.

В учебнике особое внимание было уделено всестороннему исследованию и изучению эпохи Гейдара Алиева в развитии библиотечного дела в 70-80 гг. XX века.

С 2010 года начался выпускаться научно-теоретический и практический журнал «Библиотековедение и информация» которого, создал профессор Абузар Халафов

и является главным редактором. Этот журнал считается одним из престижных журналов, где публикуются научные статьи о книговедении, про истории, теории и о практических вопросах библиотечного дела.

Ученого посвятившего 65 лет своей жизни изучению истории библиотечного дела, развитию и формированию библиотековедения и ее применению на практике, подготовке высококвалифицированных кадров, хорошо знают в странах ближнего и дальнего зарубежья. Он является автором многочисленных научных статей, монографий и учебных пособий по актуальным вопросам библиотековедения и истории библиотечного дела.

В 2010 году Американский Институт Биографии объявил профессора Абузара Халафова «Человеком года» и наградил его «Золотой медалью». Награждение профессора Абузара Халафова престижной медалью кавалера ордена «Славы» свидетельствует о признании в мире библиотечной науки Азербайджана.

Как и в прежние времена, так и в течение последних годов успехи достигнутые в области библиотековедения информации крепко связано с именем учёного. В течение этого периода, Абузар Халафов также стал преподавателем библиотекарей и ученых-библиотековедов.

В 2011 году в Центральной Библиотеке Национальной Академии Наук Азербайджана состоялось мероприятие связи с результатами «Общереспубликанского конкурса научно исследовательских работ по библиотековедению, библиографоведению и книговедению».

21 апреля 2011-года Министерство Образования Азербайджанской Республики (приказ №623), 29 апреля 2011 года Министерство Культуры и Туризма Азербайджанской

Республики (приказ №211), 18 мая 2011 года ректорат Бакинского Государственного Университета (приказ R-41) по отдельности дали приказ о проведении 80-летнего юбилея выдающегося ученого, профессора А.А.Халафова. В приказах отражены широкие планы мероприятий.

2011 г. вышла из печати книга «Библиотека и общество». 2011г. Была опубликована книга «Сборник статей (1990-2011 гг.)» (464 стр.) издательством Бакинского Университета.

2012 ноябрь 02 Организация Ясамальского района Совета ветеранов Войны, Труда, Вооружённых сил и Правоохранительных органов Азербайджанской Республики вознаградила председателя первой организации ветеранов БГУ Халафова Абузара Алы оглы за активное участие в воспитании молодёжи в военно-патриотическом духе и в общественной жизни района.

2013г. была опубликована книга «Азербайджанская Национальная Библиотека имени М.Ф.Ахундова 90 лет на службе науки и культуры»

2013 г. Общественное объединение «Культурный очаг Ашуг Шамшир» наградил профессора Абузара Халафова дипломом за заслуги в развитии науки и образования в Азербайджане и связи его 82-летия.

2013 г. Декабрь 25 председатель Совета аксакалов, член системы управления Комитета Профсоюза БГУ проф. Абузар Халафов был вознагражден почетно грамотой за активную позицию в общественной жизни университета и факультета, за заслуги в вырастании юного поколения и связи с 82-летием.

2014 г. Вышла из печати книга «Мудрые мысли о слове, книге, чтении, библиотеки и библиотекар» в

издательстве «Мутарджим». 2014 г. Была издана книга «История и методология библиотековедения»

2016 г. 9 марта в соответствии с решением собрания Ученого Совета Бакинского Государственного Университета 9 Марта 2016 года создатель Библиотечно-информационного факультета, заведующий кафедрой библиотековедения, заслуженный деятель науки, профессор Абузар Алы оглы Халафов был удостоен имени «Почетный профессор Бакинского Государственного Университета».

Требовательность к себе и окружающим, принципиальность, деловитость, строгость и справедливость, наряду с заботливостью и доброжелательностью, высокое чувство гражданской ответственности, преданность идеям национального возрождения и государственности - все это характерные черты Абузара Халафова как ученого и гражданина, патриота своей Родины.

Сегодня Абузар Алы оглы Халафов в отличной научной уровне. Он полон новых замыслов и творческих планов во имя дальнейшего развития науки, культуры и образования суверенного Азербайджана.

ABUZAR ALI OGLU KHALAFOV
(A brief sketch of the scientific and pedagogical and social activities)

Member of the International Information Academy at the United Nations, Honored worker of Science, Honored worker of Culture of the Azerbaijan Republic, the head of the department of Library Science of Baku State University, commander of the order of «Glory», doctor of historical sciences, professor, Abuzar Ali oglu Khalafov is the founder of the National Library in Azerbaijan, with the scientific and organizational activity is associated formation and development of library and bibliographic research and higher education libraries in the country.

A.A.Khalafov was born in December 25, 1931 in village Jil in Krasnoselsky district of West Azerbaijan in a peasant family. Here he received an incomplete secondary education, combining his studies during the Second World War to work on the farm of his native village.

In 1950, after graduating from high school in the village Tokhluja Krasnoselsky district, A.A.Khalafov goes to the Library branch of Philological faculty of Baku State University. Being of student, with demonstrating outstanding academic ability, he makes reports on science and student conferences, repeatedly awarded with diplomas.

Taking into account the excellent study and public activities of A.A.Khalafov during a student years, after completing his studies in 1955 he was left in BSU as a teacher.

In the years 1955-1978 A.Khalafov worked as a lecturer,

senior lecturer, associate professor. These years A.Khalafov considers it very important, as it was then perfected his skills as a research scientist-researcher and leadership skills of scientific and educational process. In these years, A.Khalafov surrounded by a galaxy of good scientists and educators, well-educated and friendly human, ready to help young professionals. Among them, A.Karayev, M.A.Dadashzade, J.Chandan, F.Kasimzade, S.Mehdiyev, H.Arasli, Z.Ibrahimov etc.

In 1962, due to activity A.Khalafov Library branch of BSU converted into an independent Library faculty and A.Khalafov became its first dean, working in this position for 25 years. In 1963, he was simultaneously elected as the head of department Library science, where he works for now.

Abuzar Khalafov defends the first candidate in 1961, and in 1975 the first doctoral dissertation in Azerbaijan in librarianship, awards the title of professor.

It is noteworthy, that A.Khalafov the first time in post-soviet space defended doctoral thesis in library work at the degree of doctor of historical sciences. Scientific supervisor A.Khalafov was a remarkable man and scientist, corresponding member of AS of Azerbaijan Zulfali Ibrahimov.

Defending first candidate and doctoral thesis research in librarianship in Azerbaijan A.Khalafov forever secured status of the founder of library work in Azerbaijan.

The founder of library science in Azerbaijan

Interest to scientific-researching work in A.Khalafov awoke in his student years when he took an active part in student scientific circles, workshops and gave lectures and reports on the history and theory of librarianship.

At the beginning of his scientific path A.Khalafov chose the subject of scientific research on the history of library science in Azerbaijan. At the same time he started from the indisputable notion that without recourse to the historical past can not be the correct scientific understanding of contemporary problems of library work. Having chosen the path of the historian of library work A.Khalafov, in the late 1950's appears in print with the first scientific articles on the history of libraries in Azerbaijan in the late XIX and early XX centuries, 20-30's of the XX century, on contemporary issues and best practices of libraries, writes reviews and review articles about new books on culture, library and book case.

Widely recognized in the early 1960's are a young researcher's monograph «From the history of library work in Azerbaijan (1870-1920)» and «From the history of library work in Soviet Azerbaijan (1920-1932).» Last was the basis of the author's candidate thesis.

Exactly, it is in these works formed a distinctive feature of the style of A.Khalafov - the systematic recourse to archival documents, and the constant search for entering in scientific use of new historical facts and documents. Most of his work is distinguished, that they are based on solid archival documentary base. This began in the first books on the history of library work emerged in the 1960's. With these researches

A.Khalafov started to develop essentially no one studied the problem before the history of library development in Azerbaijan.

Innovative approaches, creative interpretation, the critical analysis of prevailing in those years made it possible concept: A.Khalafov make original conclusions, in particular, the role and importance of mosques in the development of library science, to educate the people who, in accordance with communist dogma considered not other than obscurantist and pockets of ignorance.

Contrary to existing stereotypes about the first of the Azerbaijan Democratic Republic, as a reactionary mode, A.Khalafov managed secretly to highlight a number of facts indicating the development of librarianship in the ADR, even quoting M.E.Rasulzadeh about the role and importance of libraries in educating the people, to bring the facts on aid to Turkey in Azerbaijan in the supply of books libraries in 1919, give a critical analysis of Russian statistics on the status of libraries in Azerbaijan in the early twentieth century etc. All it required of the young researcher is not only a scientific principle, but purely and civic courage.

A characteristic feature of the first studies on the history of A.Khalafov libraries in Azerbaijan is to examine the social nature of libraries, public disclosure of their role and function as social institutions of society, identification and synthesis of patterns of library processes in different historical periods in close contact with the spiritual, economic and political conditions, the level of culture and enlightenment of society, a wide display and study the essence of librarianship in developing education, science, and intellectual potential of the people.

Thanks to research A.Khalafov in the 1960's on the history and theory of librarianship in the country, a system of scientific findings and conditions, revealing the nature, purpose, goals and methods of the modern libraries in the sample of libraries in Azerbaijan. Special scientific and practical importance was the development of A.Khalafov in his numerous articles in the period of questions about the subordination of library work to economic and ideological problems of the republic the same period.

In 1970's A.Khalafov not confined to space history, drawing on deep knowledge of historical processes that go to the urgent problems of our time. During these years, his work is a great place develop general theoretical and methodological problems of library science as a human science, the study of the social functions of libraries, their role and place in the process of creating a culture of reading people. During this period he wrote a series of articles for the volume of the Azerbaijan Soviet Encyclopedia, for historical and theoretical problems of library and bibliographic and publishing, history of large libraries of Azerbaijan.

In 1974 he published a major book A.Khalafov «The history of library work in Azerbaijan years 1933-1958» in publish house «Azerneshr». The book recreates the detailed picture of the formation of a fully developed library network in the country in 1930-50's. It is very important that the author, the synthesis of the dynamics of development of libraries in Azerbaijan shows the relationship of all parties to the socio-economic and cultural life of Azerbaijan at this time. The development of library science at all stages shown in the background of the processes occurring in all spheres of political, economic and spiritual life of society, in close

connection with the history of Azerbaijan and its culture in general.

The survey revealed the scientific basis and practical methods of library development in Azerbaijan, analyze public policy in the field of library construction. The paper gives a deep analysis of the forms and methods of library services to the public libraries of various types (massive, scientific, technical, university, trade union, etc.) in the study period, in both urban and rural areas.

Systemic review on public library planning, placing the library network, strengthening of material base, the establishment and improvement of the methodological support of library activities, library education and other issues create a complete panorama of the development of librarianship in the Republic of Azerbaijan in the period under review.

In this monograph based on involvement in the scientific use of a large number of archival documents and materials, periodicals comprehensively investigated the activities of libraries during the World War Second. In studying the history of libraries wartime author devotes much space to their participation in the implementation of the historic slogan «Everything for the front, everything for victory», a detailed analysis of their activities in this direction. These facts are especially relevant in today's Armenian aggression.

The book, based on numerous facts, in most cases were first introduced into scientific notation mouth, clearly shows that the improvement of libraries in Azerbaijan, especially in the postwar years led to a large qualitative change and deepen the content of library work, work more closely linking the library with the tasks socio-economic development, a marked increase in the role and importance of libraries in society, the

transformation of libraries in one of the decisive factors in the cultural development of the people. As already noted, the content of this book formed the basis of his doctoral thesis Abuzar Khalafov, which was successfully defended in 1975.

Doctoral thesis of Abuzar Khalafov, which was summarized the results of research of the author conducted over 15 years, has attracted attention as a public library of the country and experts in the field of cultural studies is not only an abundance of interesting and valuable facts, but the novelty, originality of their productions and generalization. It is no accident investigation A.Khalafov was praised by prominent scholars - the vice-president of the Academy of Sciences, Academician M.A.Dadashzade, Academician F.F.Kasumzade, a correspondent member of the Academy of Sciences A.Aslanov, doctor of historical sciences, Professor A.M.Atakishiyeva, doctor of historical sciences, Professor M.Y.Vekilov, doctor of historical sciences, professor N.M.Pashayev, as well as the largest library professionals, prominent historians and theorists library of the former USSR.

Thus, the head of the department of Library science, Moscow State University of Culture and Arts, Doctor of pedagogical sciences, professor, Honored scientist of the Russian Federation Konstantin Abramov believed that the depth of study design A.Khalafov is one of the best original works performed in recent years in Soviet republics. The feedback of the Library Council Presidium of the Academy of Sciences of the USSR, the Department of Book Science of Moscow State University of Culture and Art noted that this study is of great importance for the development of historical, theoretical and practical problems of library development in the Soviet republics.

In subsequent years, Abuzar Khalafov expanded and aggravated chronological framework of his research in the area of the history and current problems of library development in Azerbaijan.

In these years, did much to Khalafov lessons learned large-scale effort to centralize public libraries in the country during the second half of the 1970's.

Classifying and summarizing the vast amount of material about the centralization of libraries system of Ministry of Culture A.Khalafov able to identify important processes that occurred as a result of centralization, systems analysis especially subjected to centralized library systems, pointed to important shortcomings and demonstrated the need to improve their methods of organization and management.

He noted with concern that in the process of centralization of libraries, in spite of positive developments have not been achieved notable positive results in the methodical support of their activity, the system of book providing, mechanization and automation of key bibliographic processes in the information service of readers, providing libraries with highly staff, strengthening their logistical base.

In articles published in the official national bodies, as well as in scientific works of Belarusian State University in the early 1980's, based on a thorough analysis of contemporary problems, the scientist suggested a number of options for the parameters of library development in the country in the short and long term.

The most important feature of scientific development of A.Khalafov in 1980's was also a systematic treatment of its origins to the birth of libraries in Azerbaijan, the historical experience of libraries in the most remote times, seeing the

inseparable connection and continuity in the development of spiritual culture of the Azerbaijani people.

The result of these studies was the publication in 1986 of his book «History of Libraries in Azerbaijan». In this paper the author first explores the historical roots of the birth of libraries in ancient and medieval Azerbaijan, traces the development of books and libraries in the ancient Albania on the XVIII century.

The result of these studies was the publication in 1986 of his book «History of Libraries in Azerbaijan». In this paper the author first explores the historical roots of the birth of libraries in ancient and medieval Azerbaijan, traces the development of books and libraries in the ancient Albania on the fifteenth century.

The author performed a great job of finding the study and the ancient and modern sources on the state of librarianship in the study period, paying special attention to age, Nizami period of the Gazan Khan and Shah Ismail Khatai. In the book, despite the brevity of presentation, put into scientific circulation many previously unknown wide circle of readers the most valuable facts about the palace, religious, private libraries, identified and systematized views of the book, reading, and library luminaries of Azerbaijani culture and science. The paper «From the history of libraries in Azerbaijan» has filled an important gap in the history of the spiritual culture of Azerbaijan people.

Truly a handbook for librarians has appeared in 1985 for the first time in the Soviet Union, the fundamental issue «Reference librarian», one of the authors of which was Abuzar Khalafov. The collected and consolidated material in the book introduces the library staff with all the basic concepts of library and bibliographical and information work, reveals the social function of libraries in the organization of public works of the

press. The book is characterized by the state and the modern principles of book collections, cataloging, literature, reference and bibliographic activities of libraries, library organization servicing different groups of readers, and special libraries.

Significant place in the handbook given to inculcate practices of library science methods of forecasting and planning, and complex work related to the manning of common funds in the centralized library systems, bibliographic apparatus, methodical organization and management of librarianship. Particular attention is paid to the use of reference libraries in the modern progressive forms of work with readers, increasing the efficiency of the work. The book equips librarians scientific management methods, advanced knowledge of mechanization and automation of library processes, implementation of state standards in the practice of libraries.

In 1990's, the research activities of A.Khalafov in history, theory and methodology of library work manifested in a qualitatively new historical conditions, in terms of independence and sovereignty of the Azerbaijan Republic.

In its conceptual papers «On the methodological foundations of the theory and practice of library work in modern conditions», «On the social functions of libraries at the present stage», and others on the basis of scientific understanding of the socio-economic and cultural processes taking place in society, based concept of development theory and practice Librarianship in Azerbaijan adequately reflect the realities of the new society.

By practicing some aspects of library development in the country in the past relating to the restriction of the rights and freedoms of the readers to obtain information, one-sided partisan and ideological orientation of libraries, command-administrative methods of management of librarianship, the

author nevertheless cautions against reckless disregard for the achievements in past. According to the author, it would be an unforgivable mistake to neglect history, belittle her, not take from it in the future is valuable and useful.

Defining the strategy for the development of theory and practice of library work in Azerbaijan in the new historical conditions, A.Khalafov to the fore the democratization of the entire system of organization and management of library work, libraries, free of ideological dogmas, the rights and freedoms of the readers to obtain information.

Librarianship in Azerbaijan should move towards full computerization, an integrated, global-scale introduction of computer technology, telecommunications, networking, unity with the world's information and intellectual space.

In the spirit of the new historical realities, and other books written by A. Khalafov, published in 1996, «Introduction to Library Science», «Introduction to the history of library work». In these papers, the author succeeded with the new principal positions with understanding the achievements of the world of library science, human values and ideas of national revival to review current problems of library science, social function of libraries in the information society, to identify new approaches and principles of studying history, library science, library science relationship with other sciences, provide a typology of libraries, to identify the main general theoretical and methodological problems of library science as a human science.

The peak of scientific activity Khalafov, at the beginning of the century was a monograph, a textbook, «Introduction to Library Science» in 2 parts, «the theoretical foundations of library science», «the doctrine of the library». This is the first textbook on library in Azerbaijan, the appearance shiysya in

the history of library education in the republic.

This book is fundamental in circles consider it the problems, of the source, a documentary based on the method and analysis of a large volume of material.

One of the major advantages of the textbook - the organization of clarity, organization and presentation of very hard on the content of the material.

New book - study synthesizes primarily all wound made by A.Khalafov, as well as major theorists of culture and library work of foreign countries, including Russian and U.S. findings and the status of the theoretical foundations of library science and library science.

The content and logic of the textbook are due to the priority of addressing the problems in it for the theory and practice of modern library and information processes in the world. The book examines current issues of history of thought in library science, scientific, informational, social and cultural mission of libraries in the world information space.

A thorough, extensive material, based on the achievements of the world of library science, a clear division of different parts, chapters and paragraphs, logical and concise presentation.

Treating librarianship as a science of the laws of library and information processes and social communication, the author reveals the historical and theoretical aspects of its development. In this respect, of special value for the first time he developed topics such as: «The establishment and development of library science from the prehistoric age of XVIII», «Development of the world of library science in the XIX century», «Development of the world of library science in the XX century», «Development and creation of library in Azerbaijan from ancient times to the beginning of the XX century», «Development of Library

science in Azerbaijan (years 1920 – 2000)».

Systems analysis of library allowed the author to identify the elements of the diversity of relations both within the library, and in its interaction with other sciences, this approach identified in the textbook selection of topics such as: «The essence of the object and subject of the modern library», «Library Functions», «Methods of Library Science», «library method» and others.

A special merit of the author should consider systemic characteristics of relationships and interactions with other sciences library. This problem, in the past worked in the Soviet library science is not enough, filled with A.Khalafov new sections: «Library science and Philosophy», «Library science and sociology», «Library science and economics», «Library science and mathematics», «Library and Information science», «Library and pedagogy», «Library science and psychology».

The book was logically A.Khalafov combine theoretical principles of library with library activities in the community, to overcome the isolation of the theory and practice in the textbook has a chapter on «Teaching about libraries», where the light of theoretical propositions being a systems analyst structural characteristic of the most important elements of the library document reader, a librarian and material-technical base.

Pupil has a special chapter on the social functions of libraries in modern society.

In this chapter, A.Khalafov could significantly supplement and enrich the dominant for many years in the Soviet library science, the concept of the social functions of the library as an ideological, cultural, educational and information institutions.

The author proves a qualitatively new system of social functions of libraries. It includes scientific, informational,

cultural, educational and coaching skills. Creatively developing these essential features of the social functions of libraries, subject to the laws of social development, A.Khalafov made a significant contribution to the theory of library science.

Special mention should be the head of a textbook devoted to the typological characteristics of libraries in modern society. In this chapter, the author, by identifying common and specific features differentiating gives a classification of library tasks, functions, communication, organization levels of reader service, depending on their typological nature.

I would like to draw attention to the last chapter of the book, which highlights the problem of library science profession, created a certain model of library workers, defined body of knowledge and system requirements for a librarian today. All this necessitates an intensification of the activities of libraries in science and technology, socio-economic development and informatization of society.

This is a brief description of the multifaceted scientific and research activities Abuzar Khalafov in library science, history and theory of library work. He owns 301 scientific papers monographs, books, textbooks and teaching materials, scholarly articles on a variety of problems and Book Science Library. On the writings of Abuzar Khalafov nurtured a generation of librarians in the second half of the twentieth century.

In scientific studies professor Abuzar Khalafov permeates the thought: «In the historical development of any country, any people the most important role is played by libraries. Library at all times contributes to progress, is essentially a constant factor and a source of social development. Only people with lack of intelligence and patriotism may underestimate the value of library work».

Scientific school of Abuzar Khalafov

Invaluable contribution of A.Khalafov is in training of the scientific-teaching staff.

Today Azerbaijan is formed and successfully operated a whole school of the historical and theoretical problems of the library, founded A.Khalafov. This school is represented by studies on the history and massive technical libraries, scientific and party libraries, children and school libraries, medical and agricultural libraries, theory and practice of library work in Azerbaijan in different historical periods. This school includes leading historians and theorists of library work in Azerbaijan, candidates, associate professors T.Guliyev, E.Badalov, M.Gasanov, A.Abbasov, Kh.Ismailov, A.Aliyev, M.Hasanov, E.Akhmedov, F.Mammadov, Sh.Islamova, K.Aslan, K.Tairov, P.Kazimi and others.

In recent years, under the direction of Khalafov 22 postgraduate students defended their dissertations. In the 1990's, under the direction of Khalafov was held research is interesting – «The development of librarianship in the Nagorno-Karabakh Autonomous Region in 1923-1988 years» (The author A. Najafov), which convincingly refuted the false charges against Armenian separatists Azerbaijan on the poor quality of cultural life and library services to the population of the Autonomous Region. In this paper, based on numerous archival documents and official statistics recreated the true picture is about taking care of Azerbaijan to develop a network of libraries in the province, ensuring above all the Armenian population of the Autonomous Region of library books, and various forms of library service, the major indices were higher

than the corresponding indicators in Armenia and Azerbaijan republics. In 1970's and 80's, he advised several doctoral students, acted as the official opponent of many of theses on the history and theory of culture, libraries and publishing, made not only in Baku but also in Moscow, St.-Petersburg, Tbilisi, Tashkent, Kiev, Samara and other cities of the former USSR.

In 1970's and 80's A.Khalafov was a member of only in the Soviet Union, a specialized council in Moscow on doctoral theses in library science, bibliography and book science. He was an official reviewer of the largest in the Soviet monograph on the history of library science, written in 1980's by librarianship of largest country, a doctor of pedagogical sciences, professor, honored worker of science K.I.Abramov.

In years 1970-1980 A.Khalafov substantiated and was a permanent editor of the series «Library science and bibliography» scientists notes Baku State University, which was essentially a theoretical organ of the all-union significance, in the pages of which were published scientific studies of many representatives of library science of the former USSR .

Since 1980, this work continued in the form of thematic collections devoted to the most urgent problems of the history and theory of librarianship: «The problems of centralization of library science in Azerbaijan», «Organization of library and bibliographic services researchers», «Library education in Azerbaijan», «Modern problems library and bibliographic services to the rural population of Azerbaijan» and others.

At present, created by A.Khalafov scientific school and determines the main direction of the department of library science, which in 1963 led to them. This explains the fact that this department has become a research center library in the country.

55 years, the department of librarianship made a big volume of work on current issues of history, theory and methodology of library work, a high degree of professionalism, generalizations, broad and deep vision of the library and information processes in the overall system of social, economic and spiritual life of society, a modern interpretation library problems in the light of new socio-political situation in Azerbaijan in the formation of a sovereign and independent state.

Always at a high scientific level of scientific seminars are held the Department of Library Science, where we discuss the most pressing problems in the theory and practice of librarianship. Only in recent years, the workshops were presented: «The market economy and the library», «The democratization of library services to the population under modern conditions», «Internet and the library», «Problems of computerization of library processes» and etc.

On the base of the department of librarianship held systematic scientific conferences and meetings on the most actual issues of library work. On many of them A.Khalafov was speaker.

Abuzar Khalafov pay much attention to scientific work masters and bachelors. Theses and diploma works of masters and bachelors, their submissions and presentations at national conferences and universities always receive highly appreciated by experts. Often research papers of students, written under his supervision, were awarded with diplomas and certificates of merit.

Theoretician and organizer of higher library education

A great place to research and teaching Abuzar Khalafov belongs to explore major issues of training of library staff, which forms the basis of the modern conception of higher libraries education in Republic of Azerbaijan.

Along with the problems of history and theory of library science professor A.Khalafov more than 65 years intensively developing the theoretical and methodological aspects of library education in Azerbaijan. In his monographs and numerous articles, reports and speeches on the subject formed a deep-reasoned concept of library and bibliographic education that meets the requirements of modern theory and practice of librarianship in the country.

Many years of teaching activities, the work of the education process, as dean and head of the department contributed to the formation of A.Khalafov, as a skilled organizer of educational work in Azerbaijan. He is a recognized expert on high school education process. No accident that the reorganization and optimization of higher education in the Republic, Baku State University dealt with the active participation of A.Khalafov.

As a member of the Republic Council of Education, of Presidium of unified council for higher education, as well as chairman of the department a single council for library and bibliographic Education, Ministry of Education of the Azerbaijan Republic, he worked hard on improving the whole system of higher education in country to prepare a new law of Azerbaijan Republic Education.

Especially his achievements in the development and

optimization of library bibliographic higher education in Azerbaijan is great.

Abuzar Khalafov put forward a number of provisions regarding the nature of general scientific and ideological training of students, improving their training, the relationship of vocational training students with the practice of mass, academic and special libraries, the application of mechanization and automation of library processes.

Practical realization of ideas and views about the nature of A.Khalafov and methods of preparing libraries of highly qualified personnel was developed under his leadership in 1989 individual curriculum Librarian Faculty of Baku State University, which was approved by the Ministry of Higher Education of the USSR as a model for library faculties of all universities in the Soviet Union.

In 1997 A.Khalafov headed the commission Education Ministry to establish national standards for higher education library and bibliography in republic.

Very promising are its ideas and proposals on the formation of such industries of librarianship «Library Science», «Library pedagogy», «Library Psychology», «Library economy», «Increasing specialization of librarian», specialization of training library staff and library staff to prepare a wide profile.

These and other ideas of A.Khalafov formed the basis for a new system of higher education - degree «Bachelor» in Baku State University.

A.Khalafov is the organizer of a master of education in Librarianship, bibliography and computer science, curriculum and programs for special disciplines at this stage of higher library education at the Baku State University. He also led the effort to develop a dissertation research topic in the library faculty masters.

The result of years of scientific and organizational activity of A.Khalafov on the history, theory and methodology of training library staff were trained by him of the monograph «The development of library education in Azerbaijan», «Graduate library education in Azerbaijan», as well as a collection of articles entitled «Training of library staff in Azerbaijan», released under his editorship.

In monographs the author summarizes the stages in the development of library education in the country with the 1920s to the present, the characteristic of the most important forms and methods of training of library science.

Of particular interest in this regard represents is published in 1998, for the 50th anniversary of the library of BSU, book of A.Khalafov «Higher education in library Azerbaijan. years 1947-1997». Here we consider the trends in higher education libraries in Azerbaijan during the half-century history of the library faculty. Much attention is paid to the analysis in the curriculum department in different periods of its development, the characteristics of the chairs: library science, bibliography, organization of library collections and catalogs, book science. The book reflected a description of the major directions of research faculty life and work of individuals who have dedicated themselves to the establishment and development of higher education libraries. The book identifies strategic directions of the renewal of higher library education, continuing education of library personnel in Azerbaijan at present.

No less productive pedagogical activities of professor A.Khalafov, during his almost fifty years of activity as a teacher, he taught virtually every discipline of library science. In recent decades, he teaches courses on the history of library work in Azerbaijan, «Library. General Course», various courses for undergraduate, as well as «Contemporary Library»,

«History of library science and methodology» in the magistracy. He finds time to lecture on current issues of library science to practical library workers, both within libraries and at the permanent training courses of cultural workers.

A.Khalafov author, coauthor, editor or translator of nearly all the textbooks, and manuals and programs for the major cycle librarianship and librarianship disciplines at the library faculty.

In years 1999-2000 academic year, under the direction of A.Khalafov did a great job on updating the program cycle librarianship disciplines on the basis of the modern conception of higher education libraries in Azerbaijan in the new historical conditions.

In 1999 A.Khalafov initiated the establishment of the library faculty at the research laboratory, «Computerization of library processes», and became its leader. Under his leadership, identifies the main theoretical and practical activities of the laboratory to solve the problems of computerization of library technology, integration and accessibility of information resources of university libraries of Azerbaijan. Practical realization of this work initially was the retrospective conversion of card catalogs Azerbaijani publications Research Library of the Baku State University, in machine-readable form. At present we are working on the best technology of the electronic catalog of foreign publications library, creating electronic union catalog of university libraries of the republic is in the process of completing a translation into the Azerbaijani language of international bibliographic record format UNIMARC.

In the future the creation of a corporate computer network of university libraries of Azerbaijan with a single controlled access to the global network and connect to this network, the majority of university libraries of Azerbaijan as the users.

Public activities of Abuzar Khalafov

His multi-faceted research and teaching activities of the A.A.Khalafov closely linked with active social work.

From 1960 to 1984 he headed the Library Council of the Republic, and from 1976 to 1989 he was a member of the Interagency Commission of the State Library under the Ministry of Culture of the Azerbaijan Republic.

Numerous conferences, meetings, seminars, round tables and debates that have been undertaken by the Council of the Librarian, as well as performances on radio and television on topical issues of library work and library education - one of the most important activities of A.Khalafov. In the 1960's and 80's through the Library Council, the Scientific and Methodical Council on Library and bibliographical Ministry of Education, headed by A.Khalafov were carried out a series of important measures aimed at improving the system of library services, training of library staff in the country. In carrying out these public works, he was able to form a republic in an effective system of impact on critical processes of cultural life in Azerbaijan, through which the implementation of several large-Union, republican scientific conferences, meetings, seminars, aimed at the optimization of library services to the public, information scientists, centralization academic libraries, to improve the system of higher education libraries in Azerbaijan.

Considerable work to revitalize the cultural and educational work in the city of Baku A.Khalafov carried out in 1970 and 80 years as deputy executive Yasamal district of Baku, leading the Commission on the Arts. This work is expressed, primarily in strengthening the material base of the

club and library institutions, providing them with qualified personnel and to improve the content of their work.

For over than 55 years, A.Khalafov adequately represents Azerbaijan at many symposiums, congresses and meetings on library science in the former Soviet Union and internationally. Moscow, St.Petersburg, Kiev, Tbilisi, Tashkent, Ankara, Istanbul, Tehran, Tabriz, that's only the main locations of the stands where A.Khalafov proclaim their ideas and views on important areas of modern scientific, cultural and library life of Azerbaijan, opportunities, and ways of its effective integration into the global information space.

In 1999 at the initiative of Khalafov in Azerbaijan was established the first public librarians union republics - Azerbaijan Society of library workers. The library community of the republic, elected president of the A.Khalafov society.

His meetings as head of the library community and the largest specialist in the field of library science in Azerbaijan with library organizations of foreign countries, participation in international forums held in the country on urgent problems of library development, fostered in the international library community a new image of independent Azerbaijan in the field Library policies, as well as to obtain more information about the volume of historical traditions of Azerbaijan in the bookstore and library science, to promote cooperation in these areas. Of course, these contacts are allowed to bring the truth about the Armenian aggression against Azerbaijan, about the monstrous damage it inflicted libraries of our country, its cultural life.

Since 1970's A.Khalafov as a member of the editorial board of national periodical publications as «Medeni-maarif ishi» («Cultural and educational work»), «Kitablar aleminde»

(«In the world of books”), actively facilitated the appearance in the pages of these bodies numerous problematic, analytical articles on important issues of state and development of libraries in the country. A.Khalafov is a scientific consultant of the Azerbaijan Soviet Encyclopedia.

Since 1975 A.Khalafov as a member of the Presidium of the Society of bibliophiles and rector of National University «Book», made a great contribution to the promotion of scientific knowledge on the history, theory and practice of book and library science in Azerbaijan.

Since 1967 Abuzar Khalafov member of the Greater Academic Council of Baku State University and Divisional Council of the Faculty of History on candidate and doctoral dissertations. Currently headed by A.Khalafov editing and publishing the Council of BSU, carrying a large organization to streamline the case of book science, information science and learning process at BSU.

Special attention should be on community activities of Abuzar Khalafov to create a legal basis for the development of libraries in Azerbaijan in terms of independence and strengthen the sovereignty of the Republic. This was the work on creation of the first in the history of library work in Azerbaijan, «Azerbaijan Republic Law on library work».

As head of a working group to the Library Law A.Khalafov performed very labor-intensive organizational work to develop legal frameworks that lead to a radical renewal of libraries in the country with new progressive phenomena occurring in the national and spiritual revival of the Azerbaijani people in the modern world.

Library Act provides the legal norms of public policy in the field of library science, scientific, logistical, staffing and

organizational support of the intensive development of librarianship in the Republic of Azerbaijan.

The Act legally enshrined the organizational structure of a unified library system in Azerbaijan, the system of providing with book library renovation and preservation of their collections, democratic principles of organization of services for readers and library management business, the position on the status of libraries and librarians about their salaries, rights and responsibilities of public library associations, international co-operation of libraries.

In preparation for the Law Abuzar Khalafov was held extensive work on studying and summarizing international experience of library legislation, principally new, legal norms, providing strategy, priority areas of library development in Azerbaijan, the mechanism for their implementation.

The multi-faceted scientific, educational and social activities Abuzar Khalafov earned him great credibility and respect for scientific, cultural and, of course, the public library not only in Azerbaijan but also outside it. Recognition of the great merits of Khalafov in the development of science and library science in Azerbaijan, was his election in 2000, a full member of the International Information Academy at the UN.

In this solid organization worldwide chapters and other officials of many nations, Nobel laureates, prominent scientists, science and culture of many countries.

The election of A.Khalafov an active member of the IAI will certainly contribute to the deepening of integration processes in Azerbaijan in the international library and information space. It is no accident in the publications and statements by leading scientists and cultural workers of Azerbaijan has reported its large contribution to the

development of national science and culture training.

Chairman of the Council of elders of Azerbaijan, Institute of Geography of the Academy of Sciences, Academician Budag Budagov believed Abuzar Khalafov backbone library and bibliographic work in Azerbaijan. According to the academician Fuad Kasumzade A.Khalafov as a person embodied the best qualities of scholar, teacher, educator, a fine man, a devoted and caring friend. He is the true citizen, a patriot of his people.

As acknowledged by the famous scholar and linguist, dean of the Philological faculty of the Baku State University, Nizami Jafarov, professor Abuzar Khalafov known in university and country not just as a scientist librarianship, but also as a person of high level and a deep connoisseur of the social sciences, corresponding member of ANAS, the deserved worker Science Vasif Babazade who noting the fruitful work of A.Khalafov at the university, said that for Abuzar Khalafov Baku University more like home. All the successes, accomplishments, he genuinely enjoys the university. He is one of the pillars on which rests the university.

Famous statesman I.Orujev compares the life of A.Khalafov with educational activities of prominent individuals Mirza Jalil Mammadguluzadeh period, Sabir. According to him, every meeting with A.Khalafov purifies man, making it lighter. The most important feature of A.Khalafov he believes a sense of gratitude to their teachers, mentors.

List of such expressions of outstanding science, culture of scientific, educational and purely human qualities A.Khalafov can continue indefinitely.

Unquestioned authority and he enjoys great respect in the faculty library. As one of the organizers of the higher librarianship education where work professors, doctors and

professors, senior lecturers, has about a dozen graduate students and researchers.

Over the past four decades, Department of Library science, led by Abuzar Khalafov, has become a research center library in Azerbaijan, a solid scientific and pedagogical staff, which numbers and educational qualifications of employes and significantly ahead of many well-known continues to outpace the school library that were formed in the universities of the former USSR.

Special love and respect for A.Khalafov enjoys among librarians - their students and students who have successfully employed in almost all libraries of Azerbaijan, led by large libraries and library systems in all regions of the country. Many of them are doing productive work in government and public bodies in the media.

The library community of the republic is right to believe Abuzar Khalafov founder of library science, library science classics of Azerbaijan. This is true. In the long history of libraries in Azerbaijan has Abuzar Khalafov stage - this second half of the XX century. Fortunately, this phase continues in the XXI century.

Merits of Abuzar Khalafov to society, science and culture of Azerbaijan received high recognition.

Back in the 15 - year-old in 1946 Abuzar Khalafov On Decree of Presidium of the Supreme Soviet of the USSR was awarded medal «For Valiant Labor in the Great Patriotic War 1941-1945».

In later years he was the recipient of numerous awards of state and public organizations: medals, diplomas and badges. Among them, medal of the Ministry of Culture of the USSR named after N.K.Krupskaya, «Excellence in higher education

of the USSR». Certificates of appreciation to trade union bodies, the «knowledge society» and others.

Since 1969, A. Khalafov is the title – «Honored cultural worker of Azerbaijan Republic».

In 2000, on Decree of President of Azerbaijan Republic Heydar Aliyev Abuzar Ali oglu Khalafov awarded the highest Order of the Republic - the Order of «Glory» for the great achievements in development of science and education. In 2001 professor A.Khalafov has been awarded the honorary title «Honored worker of science».

Proud of our university

Years 2001-2011 can be regarded as the top of scientific activity of professor Abuzar Khalafov.

His papers and researches over the years in terms of content, its scientific importance are the logical continuation of the previously written numerous works on the achievement of said high peaks of scientific thought, hard work and a bridge of love for their profession of the author.

Scientific activities of professor Abuzar Khalafov years 2001-2011 very broad and significant. A rich career of professor in the early years of the XXI century is a nice way of outstanding intellectual scholar, a teacher, a selfless leader of science, culture and education has won deep sympathy for the scientific community.

The letter reads: «The founder of Library Science of Azerbaijan, outstanding researcher of history of national libraries, head of the department of Baku State University, Library science, founder of Library and Information Department, Academician of International Informatization Academy at the UN, Honored Scientist, doctor of historical sciences, professor Abuzar Khalafov by the American Biographical Institute elected «Man of the Year – 2004». In his congratulatory letter J.M.Evanson says that this title is unique in that nominations are awarded for outstanding achievements in the face of creation and development of society.

In the first years of XXI century in research Abuzar Khalafov has a special significance of the history and current problems of the theory of library science.

From this perspective, the monograph «Introduction to Library science» in two volumes, which he published, can be

considered a new stage in the development of libraries in Azerbaijan.

Based on universal and national values in the theory of library science, as well as on the modern progressive ideas of the theory of library science, this textbook for the first time in our country for library and information profession in terms of independence of Azerbaijan.

This book is a monumental edition of covering the issues of the source and on the basis of the documentary, in terms of materials and methods of analysis. One of the main advantages of the textbook, it is clear organization, classification and presentation of highly complex and content materials.

At the beginning of a new, XXI century, one of the valuable contributions Abuzar Khalafov in the cultural history of our nation, it is his textbook entitled «The history of libraries in Azerbaijan» buy out released in 2004. In the same year published the first part covers a period in the history of librarianship in the country from ancient times to the twentieth century.

The main line of fundamental research is that the Azerbaijani people since the earliest times, stories praised the education, science, books and libraries, libraries have played an irreplaceable role in preserving and passing on from generation to generation, from century to century, written form of monuments, which are nationally property.

As the author notes, «to explore the history of his homeland to return to the ancestors, to restore the memory, honorable duty, a civic duty of every person. History is a powerful factor in understanding the lessons of debt to the motherland, love of country, love for the land, in possession of national and spiritual values that were created and formed from time immemorial».

We can confidently say that the book is devoted to the history books and the library of our people is a valuable study serves the same purpose.

One of the valuable contributions of professor A.Khalafov, is the monograph is being published in 2006, named as «Heydar Aliyev and library work in Azerbaijan».

The author draws attention to the fact that books published in Azerbaijani and Russian languages, make up more than 23 thousand pages. Professor A.Khalafov found it necessary to bring to the attention of readers a number of important documents relating to librarianship in applications, which included a book. Here to promote the heritage of Heydar Aliyev in different types and kinds of libraries in the modern period, is given a brief history of the life and work of national leader, awards, selected works, the thoughts of prominent politicians, scientists and artists.

Professor A.Khalafov in 2006 was awarded a scholarship, «Friends of culture» established by Heydar Aliyev Foundation for essential services in education, science and culture. In the same year by order of the Ministry of Education of Azerbaijan Republic has been awarded the badge «Best educator».

In scientific articles written by A.Khalafov in the first years of XXI century comprehensively covered the socio-political, economic and educational value of libraries, the role and responsibilities of libraries in the information society in our country's independence. These articles provide a broad understanding of the tasks of modernization, computerization of library science, to update the library of individual processes in the present stage.

Research articles Abuzar Khalafov not have an abstract level, in most cases has the nature of the analysis built on concrete objects, individuals, or problems, assesses the activities of individual libraries, give valuable advice on the prospects for their future development.

Along with these challenges, Abuzar Khalafov in their articles on the national leader Heydar Aliyev pays special attention to the role of this great personality in the development of librarianship in the country, promotion of libraries in the country works Heydar Aliyev at the present stage.

In 2007 was published in Part II of the textbook of professor Abuzar Khalafov entitled «History of libraries in Azerbaijan».

The second part of the textbook «History of libraries in Azerbaijan» is devoted to research and analysis of the creation of libraries, library development and formation of our republic in the first half of the twentieth century. The author commented on the peculiarities of different types and kinds of libraries in unity with the social, political, scientific and cultural life is closely related to book publishing, printing and other spheres of culture.

Another book by Professor A. Khalafov was published in 2009 under the name «Azerbaijan has successfully extended the doctrine of Heydar Aliyev in librarianship». The book summarizes the invaluable contribution of nationwide leader Heydar Aliyev in the library during the formation of 34 year leadership, which is an integral part of Azerbaijani culture, carried out by library policy, and sanctified by the successful continuation of this policy on the part of a worthy successor to the great leader İlham Aliyev.

Monograph entitled «Scientific Library of Baku State University 90 years on the merit of science and education» a very valuable book dedicated to the 90th anniversary of the Baku State University, respectively. The book, published for the first time extensively studied 90 years' history of individual library - Library of Science, Baku State University.

Under the supervision of professor A.Khalafov in 2009 Tairov K.M. defended his thesis on «Creation and development of the Azerbaijan National Library named after MF Akhundov: years 1923-1969», and in 2010 Kazymi P.F. under the supervision of professor A.Khalafov defended his thesis on «Library work in Azerbaijan during the Safavids».

In 2009 Taking into account the great merits of professor Abuzar Khalafov Occupational union Members of the Media in Azerbaijan has honored scientist with Diploma «Golden Pen». And in the same year Honored worker of science, professor of Baku State University Abuzar Khalafov was awarded the Honorary Diploma «Authoritative intellectual of the year».

In 2010 Was published the III part of the textbook «History of library work in Azerbaijan».

Part III of the textbook «History of libraries in Azerbaijan» is devoted to research and compile the issues of development and formation of various library networks in the country during the second half of the twentieth century and early twenty-first century. The author researched the history of librarianship as part of Azerbaijani culture, science codified the role of libraries in the cultural development of the country.

In the tutorial, special attention was paid to the comprehensive study and the study period of Heydar Aliyev in the development of librarianship 70-80 years of XX century.

Since 2010 began produced scientific, theoretical and practical journal «Librarianship and information» which created a professor Abuzar Khalafov and is editor in chief. This journal schiaetsya one of the prestigious journal which publishes scientific articles on book science, about the history, theory and practical aspects of librarianship.

Scientist who dedicated 65 years of his life studying the history of librarianship, and development and a practical application of library science, training highly qualified, well know in the near and far abroad. He is the author of numerous scientific articles, monographs and textbooks on the topical issues of libraries and library history.

In 2010, the American Institute of Bio announced a professor Abuzar Khalafov «Man of the Year» and awarded him the «Gold Medal». Awarding of Chevalier of the Order of «Glory» professor Abuzar Khalafov prestigious medal «is a recognition in the world of Azerbaijan library science».

As in earlier times, and over the past years, too, progress has been made in the area of information strongly bibliotkovedeniya associated with the name of the scientist. During this period, also became a professor Abuzar Khalafov librarians and scholars library professionals.

In 2011 in Central Library of the National Academy of Sciences of Azerbaijan held an event with the results of «Republican competition of scientific research in librarianship, bibliography and book science».

In april 21, 2011, the Ministry of Education of Azerbaijan Republic (order number 623), april 29, 2011 Ministry of Culture and Tourism of Azerbaijan Republic (order number 211), may 18, 2011 the administration of Baku State University (order R-41) were given the order separately celebrating the

80th anniversary of distinguished scientist, professor A.Khalafov. The orders reflect the broad plans of action.

2011 y. Published the book “Library and society”.

2011y. A book “Collection of articles (1990-2011)” (464 p.) was published by the Publishing house of Baku University. 2012 November 02 The Organization of Yasamal district of the Advice of veterans of War, Labour, Armed forces and Law enforcement authorities of Azerbaijan Republic rewarded the chairman of the first organization of veterans of BSU Khalafov Abuzar Ali oglu for active participation in education of young people in a military-patriotic spirit and in public life of district.

2013y. Published a book “Azerbaijan National Library named after M.F.Akhundoff 90 years on service of science and culture”. 2013y. The Public association “Cultural hearth of Ashiq Shamshir” rewarded Professor Abuzar Khalafov with a diploma for merits in development of science and education in Azerbaijan and connection of his 82 year .2013 y. December 25 The chairman of Council of aksakals, member of control system of the Committee of Trade Union of BSU prof. Abuzar Khalafov was rewarded honoured by a deed for active position in public life of university and faculty, for merits in growing of young generation and connection with a 82 year.2014 y. Published a book “Wise ideas about a word, book, reading, libraries and librarian” in publishing house “Mutarjim.”2014 y. A book “History and methodology of library science” was published.

In accordance with the decision of collection of Scientific Advice of Baku State University of March, 9, 2016 the creator of Library-informative faculty, head of department of library science, honoured worker of science, professor Abuzar Ali oglu Khalafov was awarded with the name "The Honoured professor of Baku State University"

His demands on himself and to others, integrity, efficiency, fairness and rigor, along with care and kindness, a high sense of civic responsibility, devotion to the ideas of national rebirth and nationhood - all features Abuzar Khalafov as a scientist and a citizen, a patriot of his Homeland.

Today Abuzar Ali oğlu Khalafov in a good scientific form. He is full of new ideas and creative plans for the further development of science, culture and education of sovereign Azerbaijan.

ƏSƏRLƏRİ

KİTABLARI və PROQRAMLARI

2011

1. Məqalələr toplusu (1990-2011-ci illər) /Abuzər Xələfov.- Bakı: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2011.- 464 s.

2. Kitabxana və cəmiyyət: monoqrafiya /Abuzər Xələfov; elmi red.: L.Məmmədova, K.Aslan; rəyçilər: E.Əhmədov, M.Məmmədov.- Bakı: Azər nəşr, 2011.- 348 s.

2012

3. Kitabxanaşünaslığın müasir problemləri /Abuzər Xələfov; red. P.Kazımi.- Bakı: Bakı Universiteti nəşriyyatı, 2012.- 32 s.

4. Kitabxanaşünaslığın tarixi və metodologiyası: “Kitabxanaşünaslıq və informasiya ixtisası üzrə magistr pilləsi üçün proqram-prospekt /Tərt. edən A.Xələfov; red. E.Əhmədov.- Bakı: “Bakı Universiteti” nəşriyyatı, 2012.- 15 s.

2013

5. M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası – 90 il Elm və mədəniyyətin xidmətində /Abuzər Xələfov.- Bakı: Bakı Universiteti nəşriyyatı, 2013.- 64 s.

2014

6. Kitabxanaşünaslığın tarixi və metodologiyası: dərslik /Abuzər Xələfov.- Bakı: “Bakı Universiteti” nəşriyyatı, 2014.- 552 s.

7. Kitabxanalarda Azərbaycançılıq konsepsiyası və dövlətçiliyin təbliği problemləri: Kitabxanaşünaslıq və infor-

masiya” ixtisası üzrə magistr pilləsi üçün proqram /Tərt. ed. A.Xələfov; elmi red. K.Aslan.- Bakı: “Bakı Universiteti” nəşriyyatı, 2014.- 15 s.

8. Kitabxanaşünaslığın müasir problemləri: “Kitabxanaşünaslıq və informasiya” ixtisası üzrə magistr pilləsi üçün proqram /Tərt ed. A.Xələfov; red. E.Əhmədov.- Bakı: “Bakı Universiteti” nəşriyyatı, 2014.- 15 s.

2015

9. Kitabxanaşünaslıq kafedrası /Abuzər Xələfov; red. A.Qurbanov.- Bakı: Mütərcim, 2015.- 32 s.

10. Библиотечное дело в Азербайджанской Республике. История, теория, практика: монография /Абузар Халафов.- Баку: Мутарджим, 2015.- 164 с.

2016

11. Türk dünyası milli kitabxanaları: monoqrafiya /Abuzər Xələfov, Pərviz Kazımi.- Bakı: Mütərcim, 2016.- 200 s.

ELMI MƏQALƏLƏRİ VƏ MÜSAHİBƏLƏRİ

2011

12. Görkəmli elm və təhsil xadiminin həyat salnaməsi: [Arif Paşayev. Bibliografiya.- Bakı: Şərq-Qərb nəşriyyatı, 2011.- 240 s.) göstəricisi haqqında] /Abuzər Xələfov, Knyaz Aslan //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2011.- №2.- S.115-123.

13. Kitab mədəniyyəti problemləri: Azərbaycanda kitab nəşri və yayımı /Abuzər Xələfov, Knyaz Aslan, Pərviz Kazımi //Kitabxana-az.- 2011.- №4.- S.22-30.

14. Kitab yayımı mədəniyyəti bu gün: Ölkəmizdə kitab nəşri və təbliği müasir tələblərə cavab veririmi? /Abuzər Xələfov //Respublika.- 2011.- 19 iyul.- S.6, 8.

15. Kitabxana fondu ümumbəşəri sərvətin məcmusudur /Abuzər Xələfov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2011.- № 2.- S.7-16.

16. Qədəmin mübarək!: ["Dərələyəz" qəzetinin nəşri ilə əlaqədar təbrik] /Abuzər Xələfov //Dərələyəz.- 2011.- № 2.- 24 sentyabr.- S.2.

17. Ömür kitabı: Abuzər Xələfov – 80": Abuzər Xələfov: "Kitab hər bir xalqın tarixidir, mədəniyyətidir, elmidir, bu gündür, sabahıdır, gələcəyidir. Kitab hər bir xalqın milli qüruru, Vətənə məhəbbət mənbəyidir" /Abuzər Xələfov; qələmə aldı Təranə Vahid //Mədəniyyət.- 2011.- 14 sentyabr.- S.10.

18. İnformasiya cəmiyyəti quruculuğunda kitabxanaların rolu /Abuzər Xələfov //Mədəniyyət.- 2011.- 31 oktyabr.- S.1.

19. Kitabxanalar xalqın mənəvi zənginliyinin göstəricisi: Azərbaycan Respublikası – 20 /Abuzər Xələfov //Mədəniyyət.- 2011.- 31 oktyabr.- S.1.; www.medeniyyet.az.

2012

20. Из истории развития высшего библиотечного образования в Азербайджане (1947-2011гг.) /Абузар Халафов //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2012.- №1.- S.27-38.

21. Современные проблемы библиотековедения /Абузар Халафов //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2012.- № 2.- S.7-29.

22. Azərbaycan təhsili yeni inkişaf mərhələsində /Abuzər Xələfov, Knyaz Aslan //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2012.- № 2.- S.118-218.

23. Azərbaycan təhsili yeni inkişaf mərhələsində: Əməkdar elm xadimi, professor Misir Mərdanovun bu fundamental əsəri müstəqil dövlətimizin indiki mərhələsində milli təhsilimizin uğurlu yolla irəlilədiyini təsdiq edir /Abuzər Xələfov, Knyaz Aslan //Respublika.- 2012.- 4 aprel.- S.6.

24. Azərbaycan təhsili yeni inkişaf mərhələsində /Əməkdar elm xadimi, professor Misir Mərdanovun bu fundamental əsəri müstəqil dövlətimizin undiki mərhələsində milli təhsilimizin uğurlu yolla irəlilədiyini təsdiq edir /Abuzər Xələfov, Knyaz Aslan //Azərbaycan müəllimi.- 2012.- 6 aprel.- S.4.

25. Abuzər Xələfov: "Son 10 il universitetin tarixində intibah dövrüdür" /Abuzər Xələfov; müsahibəni apardı Ə.Cabbarlı //Bizim söz.- 2012.- aprel.- S.5.

26. "Heydər Əliyev və Azərbaycan dövlətçiliyi" mövzusunda məqalə müsabiqəsinin təqdimat mərasimi keçirildi. Bakı Dövlət Universitetinin professoru, tarix elmləri doktoru, Əməkdar elm xadimi, BMT yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının akademiki Abuzər Xələfov çıxış etdi /Abuzər Xələfov; qələmə aldı Nofəl Ədalət //Bizim söz.- 2012.- may.- S.7.

27. Yarım əsrdən artıq elm və təhsilin xidmətində: Bakı Dövlət Universiteti Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin 65 illiyinə həsr olunur /Abuzər Xələfov //Azərbaycan müəllimi.- 2012.- 23 noyabr.- S.8.

27^a. Baş redaktordan /Abuzər Xələfov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2012.- № 3.- S.7-11.

28. Orta əsrlərdə Avropa ölkələrində kitabxanaşünaslıq /Abuzər Xələfov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2012.- № 3.- S.83-88.

2013

29. Kitab böyük qüvvədir: Azərbaycan kitabının qayğıları, problemləri /Abuzər Xələfov, Knyaz Aslan, Pərviz Kazimi //Respublika.- 2013.- 15 yanvar.- S.5.

30. Kitabxanaşünaslığın müasir problemləri /Abuzər Xələfov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2013.- №1.- S.7-27.

31. “Sevin kitabı!” /Abuzər Xələfov; müsahibəni apardı Yaqut Tofiqqızı //Baku Post.- 2013.

32. Kitabxana işinə dair Heydər Əliyev ideyaları uğurla davam edir /Abuzər Xələfov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2013.- № 2.- S.7-25.

33. BDU-nun Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin kitabxanaşünaslıq kafedrasının nəzdindəki “Kitabxanaların kompüterləşdirilməsi” ETL-in 2013-cü il üzrə yerinə yetirdiyi elmi-tədqiqat işləri haqqında /Abuzər Xələfov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2013.- № 3.- S.18-25.

34. Əkrəm Əylislinin “Daş yuxular” romanı milli xəyanət faktorudur /Abuzər Xələfov //Respublika.- 2013.- 21 fevral.- S.6.

35. Xalqımızın qürur və qeyrət simvolu: Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə ikinci dəfə qayıdışı xalqımızın nicat gününün başlanğıcı oldu /Abuzər Xələfov //Bizim söz.- 2013.- 25 aprel.- S.9.

36. Azərbaycanın uğurlu yüksəlişi naminə: Müstəqillik Azərbaycan xalqının böyük sərvətidir /Abuzər Xələfov //Azərbaycan.- 2013.- 17 noyabr.- S.6.

2014

37. Müasir kitabxanaların konseptual modeli: ideya və anlayışlar /Abuzər Xələfov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2014.- № 1.- S.3-22. (I Məqalə)

38. Müasir kitabxanaların konseptual modeli: ideya və anlayışlar //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2014.- № 2.- S.3-18. (II Məqalə)

39. 95 il elm və təhsilin xidmətində /Abuzər Xələfov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2014.- № 3.- S.7-14.

40. 95 il elm və təhsilin xidmətində: BDU-nun 95 illiyinə həsr olunur /Abuzər Xələfov //Bütöv Azərbaycan.- 2014.- 27 noyabr-3 dekabr.- S.4.

41. 95 il elm və təhsilin xidmətində: Bakı Dövlət Universitetinin 95 illik yubileyinə həsr olunur //Azərbaycan müəllimi.- 2014.- 5 dekabr.- S.4.

42. Heydər Əliyev kursu uğurla aparılır /Abuzər Xələfov //Zirvə yolu.- 2014.- 11 dekabr.- S.4.

43. Professor Abuzər Xələfov: “Bakı Dövlət Universiteti ilk milli kadrların yetişdirilməsinin əsas bazası rolunu oynamışdır”: [BDU-nun 95 illik yubileyi münasibətilə müsahibə] /Abuzər Xələfov; müsahibəni apardı S.Babaşova //Bakı Universiteti.- 2014.- 18 dekabr.- S.6.

2015

44. Kitabxanalarda milli ideologiyanın və dövlətçiliyin təbliği problemləri /Abuzər Xələfov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2015.- №.1.- S.3-26.

45. Vətəndaş, alim, ziyalı akademik Bəkir Nəbiyev bibliografik informasiya mənbələrində /Abuzər Xələfov, Solmaz Sadıqova //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2015.- №.3.- S.98-105.

2016

46. Multikulturalizm dəyərlərinin kitabxana-informasiya məkanında təbliği problemləri /Abuzər Xələfov //Respublika.- 2016.- 20 sentyabr .

47. Azərbaycan Xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadəyə həsr olunmuş bibliografik resursun informasiya təminatında yeri /Abuzər Xələfov, Solmaz Sadıqova //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2016.- № 2.- S.5-22

ELMİ REDAKTORU OLDUĞU ƏSƏRLƏR

2011

48. Kazımi, P. İnformasiya mühəndisliyi (müasir kitabxana fəaliyyəti) /Pərviz Kazımi; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı: "Bakı Universiteti" Nəşriyyatı, 2011.- 233 s.

2012

49. Azərbaycanca kitabxana işinin hüquqi təminatı: proqram /Tərt. ed. Elçin Əhmədov; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı: "Bakı Universiteti" nəşriyyatı, 2012.- 10 s.

50. Əhmədov, E. Azərbaycanca kitabxana-informasiya işinin hüquqi bazası: dərs vəsaiti /Elçin Əhmədov; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı, 2012.- 212 s.

51. Kazımi P. Türk xalqlarının kitab və kitabxana mədəniyyəti /Pərviz Kazımi; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı: ABC, 2012.- 316 s.

52. Kitabxanaların kompüterləşdirilməsinin əsasları: proqram /Tərt. ed.: A.Qurbanov, N.İsmayılova; elmi red. A.Xələfov.- Bakı, 2012.- 15 s.

53. Qurbanov, A. Kitabxana-informasiya fəaliyyətinin iqtisadiyyatı: Ali məktəb tələbələri üçün dərs vəsaiti /A.Qurbanov, P.Kazımi, N.İsmayılova; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı: Mütərcim, 2012.- 308 s.

54. Qurbanov, A. Kitabxana-informasiya fəaliyyətinin marketing və menecmenti: dərs vəsaiti /Azad Qurbanov, Pərviz Kazımi, Mehmanəli Məmmədov; elmi red. Abuzər Xələfov, rəyçilər: K.Aslan, Ş.İslamova.- Bakı: Mütərcim, 2012.- 216 s.

55. Rzayev, S. Kitabxana xidməti: dərslik /S.Rzayev; red. Abuzər Xələfov; rəyçilər: K.Aslan, E.Əhmədov.- Bakı: “Bakı Universiteti” nəşriyyatı, 2012.- 276 s.

2013

56. Tahirov, K. Dünya milli kitabxanaları: M.F.Axundzadə adına Azərbaycan Milli Kitabxanası: dərs vəsaiti /Kərim Tahirov; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı: “Bakı Universiteti” nəşriyyatı, 2013.- 212 s.

2014

57. Bibliometriya: BDU-nun Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin magistr pilləsi üçün proqram /Tərt. ed. A.Qurbanov; red. Abuzər Xələfov.- Bakı, 2014.- 15 s.

58. Elektron kataloqun yaradılması metodikası: BDU-nun Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin magistr pilləsi üçün proqram /Tərt. ed.: A.Qurbanov; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı, 2014.- 15 s.

59. Elektron kitabxananın yaradılması metodikası: BDU-nun Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin magistr pilləsi üçün proqram /Tərt. ed. A.Qurbanov; red. Abuzər Xələfov.- Bakı, 2014.- 14 s.

60. Elm və təhsilə informasiya xidməti: Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin bakalavr pilləsi üçün proqram /Tərt. ed. Ş.İslamova; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı, 2014.- 15 s.

61. Elmi-texniki kitabxanalarda patentlə iş fənnindən Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin magistr pilləsi üçün proqram /Tərt. ed.: M.Məmmədov; elmi red.: Abuzər Xələfov.- Bakı: “Bakı Universiteti” nəşriyyatı, 2014.- 14 s.

62. Kazımi, P. Türk xalqlarının kitab və kitabxana mədəniyyətinin mənbəşünaslığı: monoqrafiya /Pərviz Kazımi; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı: Mütərcim, 2014.- 136 s.

63. Kitabxana elektron vasitələrinin qorunması və təsnifatı: “Kitabxanaçılıq və informasiya” ixtisası üzrə magistr pilləsi üçün proqram /Tərt. ed.: E.Məmmədov; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı, 2014.- 15 s.

64. Kitabxana-informasiya fəaliyyətinin təşkili və menecment: BDU-nun Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin bakalavr pilləsinin tələbələri üçün proqram /Tərt. ed.: M.Məmmədov; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı, 2014.- 14 s.

65. Kitabxana-informasiya xidməti: Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin bakalavr pilləsi üçün proqram /Tərt. Ş.İslamova; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı, 2014.- 20 s.

66. Kitabxana-informasiya işinin iqtisadiyyatı: BDU-nun Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin bakalavr pilləsi üçün proqram /Tərt. ed. M.Məmmədov; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı, 2014.- 12 s.

67. Kitabxana-informasiya texnologiyaları: “Kitabxana-informasiya texnologiyaları” ixtisası üzrə magistr pilləsi üçün proqram /Tərt. ed. N.Həsənova; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı, 2014.- 15 s.

68. Kitabxana informatikası: Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin bakalavr pilləsi üçün proqram /Tərt. ed.: A.Qurbanov, N.Həsənova; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı, 2014.- 15 s.

69. Kitabxana işinin proqram təminatı: BDU-nun Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin bakalavr pilləsi üçün proqram /Tərt. ed. A.Qurbanov; red. Abuzər Xələfov.- Bakı, 2014.- 16 s.

70. Kitabxana işinin proqramlaşdırılması: BDU-nun Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin bakalavr pilləsi üçün proqram /Tərt. A.Qurbanov; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı, 2014.- 15 s.

71. Kitabxana və fasiləsiz təhsil: Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin bakalavr təhsil pilləsi üçün proqram /Tərt. ed.: Ş.İslamova; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı, 2014.- 13 s.

72. Kitabxana və internet: “Kitabxanaçılıq və informasiya” ixtisası üzrə magistr pilləsi üçün proqram /Tərt. ed.: E.Məmmədov; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı, 2014.- 15 s.

73. Kitabxanalarda oxuculara xidmət işinin təşkilində elektron vasitələrdən istifadə fənnindən magistr pilləsi üçün proqram /Tərt. ed. P.Kazımi; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı, 2014.- 13 s.

74. Kitabxanaların elmi innovasiya və metodik fəaliyyəti: BDU-nun Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin bakalavr pilləsinin tələbələri üçün proqram /Tərt. ed.: M.Məmmədov; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı: “Bakı Universiteti” nəşriyyatı, 2014.- 15 s.

75. Kitabxanaların informasiyalaşdırılması: “Kitabxana informasiya texnologiyaları”, “Sənəd resursları və axtarış sistemləri”, “Kitabxanaşünaslıq” və “Bibliografiyaşünaslıq” ixtisası üzrə magistr pilləsi üçün proqram /Tərt. ed.: N.Həsənova; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı, 2014.- 15 s.

76. Kitabxanaşünaslıq fənlərinin tədrisi metodikası: Kitabxanaşünaslıq ixtisaslaşması üzrə magistr hazırlığı üçün proqram /Tərt. ed. E.Əhmədov; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı, 2014.- 15 s.

77. Mərkəzləşdirilmiş kitabxana sistemlərində kitabxana-informasiya işinin təşkili: Kitabxanaçılıq-informasiya

ixtisası üzrə bakalavr təhsil pilləsi üçün proqram /Tərt. ed. N.İsmayılova; elmi red. A.Xələfov.- Bakı, 2014.- 15 s.

78. Rəqəmsallaşdırma texnologiyaları “Kitabxana informasiya texnologiyaları” və “Bibliografiyaşünaslıq” ixtisasları üzrə magistr pilləsi üçün proqram /Tərt. ed. N.Həsənova; elmi red. A.Xələfov.- Bakı, 2014.- 15 s.

79. Seçmə fənn (Türk xalqlarının kitab və kitabxana mədəniyyəti): Bakalavr səviyyəsi üçün tədris proqramı /Tərt. ed. P.Kazımi; elmi red. Abuzər Xələfov.- Bakı, 2014.- 15 s.

80. WEB və multimediyə texnologiyaları: BDU-nun Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin magistr pilləsi üçün proqram /Tərt. ed. A.Qurbanov; red. Abuzər Xələfov.- Bakı, 2014.- 13 s.

2015

81. Azərbaycan kitabxana ensiklopediyası /Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, M.F.Axundzadə adına Milli kitabxana; layihənin rəhb. Ə.Qarayev; baş red. K.Tahirov, elmi red. A.Xələfov.- Bakı: “Zərdabi-Nəşr” MMC, 2015.- 632 s.

82. Ümummilli lider Heydər Əlirza oğlu Əliyevin anadan olmasının 92 illiyinə həsr olunmuş “Müasir dövrdə kitabxana-informasiya fəaliyyətinin və kitabşünaslığın müasir problemləri”. Respublika Elmi Konfransının tezisləri, 7 may 2015 /Red. A.Xələfov.- Bakı: Mütərcim, 2015.- 212 s.

RƏHBƏRLİK ETDİYİ FƏLSƏFƏ DOKTORLUĞU DİSSERTASIYALARI

2013

83. Cəfərov, C.A. Azərbaycan kitabxanalarında elektron kataloqların yaradılması: tarixi, müasir vəziyyəti və inkişaf perspektivləri: tarix üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi almaq üçün təqdim edilmiş dissertasiyanın avtoreferatı: 3356.01 - Kitabxanaşünaslıq, bibliografiyaşünaslıq və kitabşünaslıq /C.A.Cəfərov.- Bakı, 2013.- 22 s.

2016

84. İsmayılova, N.N. Kitabxana işinin kompüterləşdirilməsinin tarixi və müasir problemləri: tarix üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi almaq üçün təqdim edilmiş dissertasiyanın avtoreferatı: 3356.01- Kitabxanaşünaslıq, bibliografiyaşünaslıq və kitabşünaslıq.- Bakı, 2016.- 26 s.

ELMİ-PEDAQOJİ FƏALİYYƏTİ VƏ ƏSƏRLƏRİ HAQQINDA ƏDƏBİYYAT

Rəsmi sənədlər

2011

85. Mərdanov, M. A.Xələfovun yubileyinin qeyd olunması barədə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi Əmr № 623, 21 aprel, 2011-ci il //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- № 3.- S.9-10.

86. Qarayev, Ə. Professor Abuzər Xələfovun 80 illik yubileyi haqqında: Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi Kitabxana sektoru. Əmr № 201, 29 aprel, 2011-ci il //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- № 3.- S.11-12.

87. Məhərrəmov, A. Prof. A.Xələfovun yubileyinin qeyd olunması haqqında Bakı Dövlət Universiteti Əmr №R-41, 18 may, 2011-ci il //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.13-14.

88. Elçin. Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Xələfova. Teleqram. 21.11.2011 //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- № 3.- S.15-16.

Haqqında yazılmış kitablar və dövri nəşrlər**2011**

89. Sadıqova, S. Abuzər Xələfov: Biblioqrafik məlumat kitabı: Anadan olmasının 80, elmi-pedaqoji fəaliyyətinin 60 illiyinə həsr edilir /Solmaz Sadıqova.- Bakı: Nağıl evi, 2011.- 342 s.- Azərbaycanın elm və mədəniyyət xadimləri ser.

90. Kazımi, P. İnformasiya mühəndisliyi (müasir kitabxana fəaliyyəti): prof. A.A.Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunur /P.Kazımi.- Bakı: "Bakı Universiteti" nəşriyyatı, 2011.- 233 s.

91. 80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında /Tərt. ed. P.Kazımi; red. K.Aslan.- Bakı: "Bakı Universiteti" nəşriyyatı, 2011.- 228 s.

92. Kitabxanaşünaslıq və informasiya: elmi-nəzəri və praktiki jurnal: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- № 3.-166 s.

93. Aslan, K. Ön söz əvəzi /Knyaz Aslan //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.3-6.

94. Məhərrəmov, A. Universitetimizin fəxri /Abel Məhərrəmov //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.7-12.

95. Mərdanov, M. Tanınmış alim, bacarıqlı elm təşkilatçısı /Misir Mərdanov //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.13-17.

96. Qarayev, Ə. Görkəmli alim, tanınmış pedaqoq /Ə.Qarayev //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında. – Bakı: Bakı Universiteti nəşriyyatı, 2011.- S.18-21.

97. Axundov, A. Abuzər müəllim /A.Axundov //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.22-23.

98. Nəbiyev, B. Azərbaycan gəncləri üçün əsl nümunə məktəbi /Bəkir Nəbiyev //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.24-27.

99. Budaqov, B. Görkəmli kitabxanaşünas alim, Abuzər Xələfov – 80 /Budaq Budaqov //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.28-29.

100. Əsgərov, B. Görkəmli elm, təhsil və mədəniyyət xadimi /B.Əsgərov //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.30-34.

101. Məmmədəliyev, V. Görkəmli alim, gözəl insan /V.Məmmədəliyev //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.35-38.

102. Məmmədəliyeva, S. Tanınmış tədqiqatçı-alim, elm və təhsil təşkilatçısı /S.Məmmədəliyeva //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.39-42.

103. Əhmədov, H. Azərbaycan kitabxanaşünaslığının atası /H.Əhmədov //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikası-

nın görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.43-45.

104. Məlikova, M. Qayğıkeş inşa, görkəmli alim /M.Məlikova //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.46-49.

105. Məmmədov, Y. Azərbaycan kitabxanaşünaslıq elminin və təhsilinin siması /Y.Məmmədov //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.-S.50-52.

106. Nəbiyev, A. Görkəmli elm xadimi, böyük müəllim, qayğıkeş insan /A.Nəbiyev //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.53-57.

107. Cəfərov, N. “Tərcümeyi-hal”ının sahibi olan kişi /N.Cəfərov //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.58-61.

108. Babazadə, V. Abuzər müəllim, 80 yaşın mübarək /V.Babazadə //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.62-66.

109. Yaqub, Z. Onun “Quran”ı kitabıdır /Zəlimxan Yaqub //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.67-69.

110. Hüseynova, İ. Tanınmış təhsil təşkilatçısı /İ.Hüseynova //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.70-74.

111. İmanov, H. Sadiq dostluğun bariz nümunəsi /H.İmanov //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.75-77.

112. Muxtarova, Ə. Görkəmli alim, fədakar elm xadimi /Ə.Muxtarova //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.78-81.

113. Vəliyev, T. Görkəmli alim, sədaqətli dost /T.Vəliyev //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.82-85.

114. Göyçaylı, Ş. İxtisası və təbiəti ilə insanlara yaxın olan fədakar alim /Ş.Göyçaylı //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.86-88.

115. Namazov, Q. O, seçdiyi sənətin məktəbini yaratdı /Q.Namazov //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.89-94.

116. Vəliyev, Ş. Kitablara bağlı ömür /Ş.Vəliyev //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.95-101.

117. Hacıyev, A. Kitabxanaşünaslığımızın Atlantı /A.Hacıyev //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.102-106.

118. Allahverdiyev, B. Şərəfli ömürdən səhifələr /B. Allahverdiyev //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.107-110.

119. Əhmədov, Ə. Görkəmli alim, böyük ziyalı və qayğıkeş insan /Ə.Əhmədov //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.111-113.

120. Məmmədov, İ. Azərbaycanşünaslığımızın sütunlarından biri /İ.Məmmədov //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.114-118.

121. Müseyibov, M. Əziz və çox hörmətli professor Abuzər Xələfov haqda dost sözləri /M.Müseyibov //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.119-121.

122. Seyidov, Y. Professor Abuzər Xələfov /Y.Seyidov //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.122-124.

123. Mustafayev, Q. Elmlərin hamısının əhəmiyyəti eynidir, alimlər fərqli olurlar /Q.Mustafayev //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.125-128.

124. Qasimov, N. Cəfəkeş elm və mədəniyyət xadimi /N.Qasimov //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.129-130.

125. Əliyeva-Kəngərli, A. Milli ziyalılıq meyarı /Aybəniz Əliyeva-Kəngərli //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikası-

nın görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.131-136.

126. Əlizadə, Ə. Əsrin görkəmli maarifçi ziyalı /Ə.Əlizadə //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.137-141.

127. Məmmədli, C. Alimin universitet ləyaqəti /C.Məmmədli //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.-S.142-148.

128. Səməndərov, F. Vətəndaş alim, böyük şəxsiyyət /V.Səməndərov //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.149-151.

129. Abbasbəyli, A. Kitaba həsr olunmuş ömür /A.Abbasbəyli //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.152-157.

130. Qasimov, A. Ömrün müdriklik zirvəsində /A.Qasimov //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.158-167.

131. Abasov, A. Şərəfli ömür yolları... /A.Abasov //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.168-174.

132. Əzizov, H.Ə. Elm ağsaqqalı, işıqlı və nəcib alim /H.Ə.Əzizov //80 yaşın uralığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.175-179.

133. Əkbərov, O. Görkəmli alim-ziyalı /O.Əkbərov //80 yaşın ucalığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.180-182.

134. Məmmədov, S. Zirvə fəth etmiş alim /S.Məmmədov //80 yaşın ucalığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.183-186.

135. Rüstəmov, F. Örnək insan /F.Rüstəmov //80 yaşın ucalığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.187-193.

136. Allahverdiyev, Ə. Böyük alim, peşəkar təşkilatçı, xeyirxah insan /Ə.Allahverdiyev //80 yaşın ucalığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.194-196.

137. Mustafayev, İ. Görkəmli elm və təhsil təşkilatçısı /İ.Mustafayev //80 yaşın ucalığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.197-202.

138. Məmmədova, İ. Nəsillərə örnək ömür /İ.Məmmədova //80 yaşın ucalığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011 S.203-206.

139. Tahirov, K. Ustadlarımızın ustadı və ya canlı əfsanə /Kərim Tahirov //80 yaşın ucalığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.207-211.

140. İbrahimova, S. Azərbaycan kitabxana mədəniyyəti tarixinin tədqiqində professor Abuzər Xələfovun rolu /S.İbrahimova //80 yaşın ucalığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli

elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.212-216.

141. Əhmədov, M. Azərbaycanın baş kitabxanaçısı /M.Əhmədov //80 yaşın ucalığı: Azərbaycan Respublikasının görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri prof. A.A.Xələfov haqqında.- Bakı, 2011.- S.217-221.

142. Aslan, K. Baş redaktor müavini /Knyaz Aslan //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- № 3.- S.7-8.

143. Aslan, K. Azərbaycanda milli kitabxanaşünaslıq elminin banisi /Knyaz Aslan //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.16-27.

144. Əliyev, Q. Nüfuzlu el ağsaqqalı, professor Abuzər Xələfovun 80 illiyi qarşısında /Q.Əliyev //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.28-31.

145. Əliyev, Ə. Böyük alim, kamil insan, qayğıkeş müəllim /Ə.Əliyev //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.32-34.

146. Vəliyev, İ. Abuzər Xələfovun 80 yaşı /İ.Vəliyev //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.35-37.

147. Kazımi, P. Görkəmli elm xadimi /P.Kazımi //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor

Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.38-39.

148. Rzayev, S. Aydın məqsədə yönəlmiş fəaliyyət /S.Rzayev //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.40-42.

149. Rüstəmov, Ə. “Məktəb” yaratmış alim və müəllim /Ə.Rüstəmov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.43-46.

150. İsmayılov, N. Görkəmli elm və təhsil təşkilatçısı /N.İsmayılov // Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.47-49.

151. Əhmədov, E. Elmin zirvəsində /E.Əhmədov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.50-51.

152. Məmmədov, M. Dünya şöhrətli alim /M.Məmmədov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.52-58.

153. Əliyev, A. Müstəqillik illərində prof. Abuzər Xələfovun nəşr etdiyi dərslilər və dərslər vəsaitləri milli kitabxanaşünaslığımıza hədiyyədir //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.59-61.

154. Qurbanov, A. Görkəmli alim, sevimli müəllim, müdrik el ağsaqqalı /A.Qurbanov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələ-

fovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.62-65.

155. Məmmədov, E. Sənətinə vurğun insan /E.Məmmədov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.66-68.

156. İslamova, Ş. Zirvələrdə yaşayan alim /Ş.İslamova //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.69-70.

157. Ağayeva, X. Professor A.Xələfova həsr olunmuş bibliografik informasiya mənbələrinin axtarış imkanları /X.Ağayeva //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.71-78.

158. Xələfova, S. Abuzər Xələfov elmi məktəbi /S.Xələfova //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.79-80.

159. Hüseyinov, A. Görkəmli elm fədaisi /A.Hüseyinov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.81-83.

160. İsmayılova, X. Kitabxanaçılar ordusunun sərkərdəsi /X.İsmayılova //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.84-85.

161. Quliyev, O. Ziyalı mənzərəsi /O.Quliyev //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.86-87.

162. Əliyeva, İ. Elm ağ saçda gül açır /İ.Əliyeva //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- № 3.- S.88-90.

163. Məmmədova, X. Nadir şəxsiyyət /X.Məmmədova //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.91.

164. Hacıyeva, Q. Abuzər müəllim haqqında ürək sözlərim //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.92-94.

165. Mustafayeva, S. Elmə fəda ömür /S.Mustafayeva //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- № 3.- S.95-96.

166. Cəfərov, A. Görkəmli tədqiqatçı-alim /A.Cəfərov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- № 3.- S.97-99.

167. Sadıqova, S. İnformasiya əsrinin ilk onilliyində professor Abuzər Xələfovun elmi fəaliyyəti //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.-№3.- S.100-104.

168. İsmayılova, N. 80 yaşlı yenilikçi alim /N.İsmayılova //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- № 3.- S.105-107.

169. Rzayeva, Z. Milli kitabxanaşünaslığımızın korifeyi /Z.Rzayeva //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm

xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- № 3.- S.108-109.

170. Abasova, L. Professor Abuzər Xələfovun nəşr etdiyi dərslərin xüsusiyyətləri /L.Abasova //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S. 110-114.

171. Qardaşov, R. Kitabxanaçılıq təhsilində professor Xələfov fenomeni /R.Qardaşov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- S.115-118.

172. Camalova, Z. Örnək şəxsiyyət /Z.Camalova //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- № 3.- S.119-120.

173. Hacıyeva, S. Müdriklik və ağsaqqallıq rəmzi /S.Hacıyeva //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.121.

174. Əliyeva, S. Həmişə qürur hissi duyduğum ağsaqqal /S.Əliyeva //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.-№3.- S.122-123.

175. Manafova, U. Uca zirvədə olan alim /U.Manafova //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.124.

176. Namazova, R. Gənc nəsələ nümünə olan görkəmli pedaqoq-alim /R.Namazova //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun

80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.125-127.

177. Məmmədov, E. Kitabxana işinin görkəmli tədqiqatçısı /E.Məmmədov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- № 3.- S.128-129.

178. Məmmədova, Y. Görkəmli müəllim və novator müəllim /Y.Məmmədova //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.130-131.

179. Əjdərov, E. Nüfuzlu alim-vətəndaş /E.Əjdərov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.132-133.

180. Məmmədova, S. Qayğıkeş və həssas insan /S.Məmmədova //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- № 3.- S.134-135.

181. Ağayeva, L. Ağsaqqal müəllimim haqqında xoş təəssürat /L.Ağayeva //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.136-137.

182. Baxşıyeva, G. Sevimli müəllimim /G.Baxşıyeva //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- № 3.- S.138-139.

183. Mehdiyeva, R. Kitab xəzinəsinin xəzinədarı /R.Mehdiyeva //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- № 3.- S.140-141.

DÖVRİ MƏTBUATDA VƏ DİGƏR NƏŞRLƏRDƏ DƏRC OLUNMUŞ MATERIALLAR

2011

Abuzər Xələfov - 80

184. Aslan, K. Ön söz /Knyaz Aslan //Xələfov A. Kitabxana və cəmiyyət.- Bakı, 2011.- S.3-6.

185. Kazımi, P. Azərbaycan kitabxanaşünaslığının banisi /P.Kazımi //Dərələyəz.- 2011.- 24 sentyabr.- S.2.

186. Vəliyev, M. Müdriklik və alimlik zirvəsi /M. //Respublika. - 2011. -15 noyabr.

187. Abuzər Xələfovla görüş: ADU-da prof. A.Xələfovla görüş keçirilmişdir //İki sahil.- 2011.- 2 dekabr.- S.13.

188. Seyidzadə, H. Abuzər Xələfovun 80 illik yubileyi ADU-da qeyd olunub. Səməd Seyidov: “Milli kökümüzü və mənəvi dəyərlər daşıyıcısı olan kitabxanaçılıq işinin əsasını qoyan Abuzər Xələfov kimi şəxsləri biz unutmamalıyıq /H.Seyidzadə //Yeni Azərbaycan.- 2011.- 4 dekabr.

189. Aslan, K. Müəllim və alim ömrünün naxışları /Knyaz Aslan //Bakı Universiteti.- 2011.- 22 dekabr.- S.6.

190. İsmayılov, X. Milli kitabxanaşünaslığımızın yaradıcısı /X.İsmayılov //Respublika.- 2011.- 22 dekabr.- S.7.

191. Aslan, K. Milli kitabxanaşünaslıq elminin banisi /Knyaz Aslan //Azərbaycan.- 2011.- 23 dekabr.- S.10.

192. Quliyeva, O. Azərbaycan kitabxanaşünaslıq elminin banisi: prof. Abuzər Xələfovun 80 yaşı tamam oldu /O.Quliyeva //Yeni Azərbaycan.- 2011.- 24 dekabr.

2012

193. Xələfov Abuzər Alı oğlu //Sadıqova S. Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsi: biobibliografik lüğət.- Bakı, 2012.- S. 14-39.

194. Əhmədov, E. Abuzər Xələfov – 80: Elm xadimlərimiz /E.Əhmədov //Avropanın səsi.- 2012.- 23-29 fevral.- S.12.

195. Садыгова, С. Основоположник национальной науки библиотековедения, библиографоведения /С.Садыгова //Повседневная жизнь и общественное сознание в России XIX–XXI вв.: сб. Материалов междун. науч. конф. /Подобщ. ред. В.Н.Скворцова, отв. Ред. В.А.Веремченко.- Спб.: ЛГУ им. А.С.Пушкина, 2012. - С.314-318.

196. Aslan, K. Görkəmli kitabxanaşünas alimin yubileyi: Professor Abuzər Xələfov – 80 /Knyaz Aslan //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2012.- № 1.- S.146-170.

197. Aslan, K. Azərbaycanda kitabxanaşünaslıq elminin formalaşmasında və ali kitabxanaçılıq təhsilinin inkişafında professor Abuzər Xələfovun tarixi missiyası /Knyaz Aslan //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2012.- № 3.- S.34- 49.

198. Aslan, K. Azərbaycan kitabxanaşünaslıq elminin banisi /Knyaz Aslan //Bizim söz.- 2012.- dekabr.- S.3.

199. Qurbanov, A. Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsi - 65 /A.Qurbanov, K.Asan //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2012.- № 3.- S.12-34.

200. Sadıqova, S. Müstəqillik illərində kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin elmi nəşrləri (2000-2012-ci illər) /Solmaz Sadıqova //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2012.- № 3.- S.69-82.

201. Казыми П. Международные связи кафедра библиотековедения в годы независимости /П.Казыми //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2012.- № 3.- S.109-115.

202. Əhmədov, E. Kitabxanaşünaslıq kafedrası (yaranması və inkişafı) /E.Əhmədov, M.Məmmədov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2012.- № 3.- S.50-58.

2013

203. Əhmədov, E. Professor A. Xələfov elmi məktəbinin növbəti uğuru: [fəlsəfə doktoru P.Kazımının Almaniyada çap olunmuş “İnformasiya mühəndisliyi” monoqrafiyasının təqdimatı haqqında] //Kitabxanaşünaslıq və informasiya. - 2013.- № 2.- S.54- 57

204. Əzizova, C. Abuzər Xələfovun “Heydər Əliyev və Azərbaycanda kitabxana işi” monoqrafiyası, Heydər Əliyev irsinin bibliografik məxəzi kimi //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2013.- № 2.- S.119-127.

205. Казыми, П. Организатор научную школу национального библиотековедения в Азербайджане /П.Казыми //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2013.- № 3.- S.134-138

2014

206. Məmmədov, M. Kitabxanaşünaslığa dair dəyərli dərslər vəsaiti: [professor A.Xələfovun “Kitabxanaşünaslığın tarixi və metodologiyası” adlı dərsləri haqqında] /M.Məmmədov //Azərbaycan müəllimi.- 2014.- 23 may.- S.10.

207. Aslan, K. Kitabxanaşünaslığın tarixi və metodologiyasının araşdırılmasına dəyərli töhfə: [professor A.Xələfovun “Kitabxanaşünaslığın tarixi və metodologiyası” adlı dərsləri haqqında] /Knyaz Aslan, Kərim Tahirov //Respublika.- 2014.- 25 may.

208. Aslan, K. Kitabxanaşünaslığın tarixi və metodologiyasının araşdırılmasına dəyərli töhfə [professor A.Xələfovun “Kitabxanaşünaslığın tarixi və metodologiyası” adlı dərsləri

haqqında] /Knyaz Aslan, Kərim Tahirov //Kitabxanaşünaslıq və informasiya.- 2014.- № 2.- S.98-106.

209. Qurbanov, A. “Kitabxanaşünaslığın tarixi və metodologiyası”: Görkəmli kitabxanaşünas, professor Abuzər Xələfovun eyniadlı dərslisi haqqında /A.Qurbanov, P.Kazimi //Xalq qəzeti.- 2014.- 6 iyun

210. Əhmədov, E. Azərbaycan milli kitabxanaşünaslığına yeni töhfə: [professor A.Xələfovun “Kitabxanaşünaslığın tarixi və metodologiyası” adlı dərslisi haqqında] /E.Əhmədov //Azərbaycan.- 2014.- 10 iyun.- S.5.

2015

211. Qasımlı, H. Elm və təhsil fədaisi: Görkəmli şəxsiyyət, Azərbaycanda kitabxanaşünaslıq elminin banisi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfov haqqında /H.Qasımlı //Paralel.- 2015.- 22 dekabr.

2016

212. Əhmədov, E. Görkəmli kitabxanaşünas alim BDU-nun “Fəxri professoru” adına layiq görülüb: [BDU Elmi Şurasının 9 mart 2016-cı il tarixli iclasında Bakı Dövlət Universitetinin Kitabxanaşünaslıq kafedrasının müdiri, Əməkdar elm xadimi, Əməkdar mədəniyyət işçisi, BMT yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının akademiki, Prezident təqaüdçüsü, “Şöhrət” ordenli, tarix elmləri doktoru, professor Xələfov Abuzər Alı oğluna BDU-nun “Fəxri professoru” fəxri adının verilməsi haqqında] /E.Əhmədov //Azərbaycan müəllimi.- 2016.- 23 aprel.- S.10.

213. Nərimanoğlu, M. Müharibə uşaqları...: [9 May Faşizm Üzərində Qələbə Günü münasibətilə Bakı Dövlət Universitetinin Kitabxanaşünaslıq kafedrasının müdiri, profes-

sor Abuzər Xələfov da məhz uşaqlığı müharibə illərində əlindən alınanlardan biridir] /M.Nərimanoğlu //Azərbaycan.- 2016.- 7 may.- S.11.

214. Sadıqova, S. Klassik Azərbaycanın milli kitabxanaşünaslığına töhfəsi: (K 85-letmə yubileyi Abuzəra Xələfova) /S.Sadıqova //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: elmi-nəzəri, təcrübi jurnal.- 2016.- №.1.- S.106 -133.

215. Abuzər Xələfov: Kitabxanaşünaslığa həsr olunmuş ömür /Elektron məlumat bazası //http://anl.az/el/emb /A.Xelefov/index.html.

**PROFESSOR ABUZƏR XƏLƏFOVA
HƏSR OLUNMUŞ ŞEİRLƏR**

216. Yaqub, Z. Özün bir ayrıca kitabxanasan /Zəlimxan Yaqub //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.142.

217. Aslan, K. Ucalıq mərtəbəsi /Knyaz Aslan //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.143-144.

218. İsmayıl, E. Sabaha inam var alim səsində /E.İsmayıl //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.145.

219. Şəmsizadə, M. 80 yaşın mübarək /M.Şəmsizadə //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- № 3.- S.146.

220. Şiriyev, F. Var /F.Şiriyev //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.147-148.

221. Cabbarlı, Ə. Həyatı mənalı, çöhrəsi nurlu /Ə.Cabbarlı //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.149.

222. Vəliyeva, A. Sönməyən ocaq /A.Vəliyeva //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor

Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.150.

223. Vəliyeva, A. Kitabla, qələmlə verib baş-başa /A.Vəliyeva //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.151.

224. Vəliyeva, A. Elm adlı kəhkəşanın parlayan ulduzudur /A.Vəliyeva //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.152.

225. Hüseynli, A.M. Abuzər //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.153-154.

226. İsmayılova, X. Ömür kitabdırsa.... /X.İsmayılova //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.155.

227. Rəcəbqızı, Ş. Təbrikə gəldim /Ş.Rəcəbqızı //Kitabxanaşünaslıq və informasiya: Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Alı oğlu Xələfovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış.- 2011.- №3.- S.156.

KÖMƏKÇİ GÖSTƏRİCİLƏR

A.A.XƏLƏFOVUN ƏSƏRLƏRİNİN SƏRLÖVHƏLƏRİNİN ƏLİFBƏ GÖSTƏRİCİSİ

Azərbaycan dilində

A

- Abuzər Xələfov: “Son 10 il universitetin tarixində intibah dövrüdür” 25
Azərbaycan xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadəyə həsr olunmuş bibliografik resursun informasiya təminatında yeri 47
Azərbaycan təhsili yeni inkişaf mərhələsində 22, 23, 24
Azərbaycanın uğurlu yüksəlişi naminə 6

B

- Baş redaktordan ..... 27^a
BDU-nun Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin kitabxanaşünaslıq kafedrasının nəzdindəki “Kitabxanaların kompüterləşdirilməsi” ETL-in 2013-cü il üzrə yerinə yetirdiyi elmi-tədqiqat işləri haqqında 33

D

- 95 il elm və təhsilin xidmətində 39, 40, 41

Ə

- Əkrəm Əylislinin “Daş yuxular” romanı milli xəyanət faktorudur 34

G

- Görkəmli elm və təhsil xadiminin həyat salnaməsi 12

H

- Heydər Əliyev kursu uğurla aparılır 42
 Heydər Əliyev və Azərbaycan dövlətçiliyi mövzusunda
 məqalə müsabiqəsinin təqdimat mərasimi keçirildi 26

X

- Xalqımızın qürur və qeyrət simvolu: Heydər Əliyevin siyasi
 hakimiyyətə ikinci dəfə qayıdışı xalqımızın nicat gününün
 başlanğıcı oldu 35

İ

- İnformasiya cəmiyyəti quruculuğunda kitabxanaların rolu ... 18

K

- Kitab böyük qüvvədir 29
 Kitab mədəniyyəti problemləri 13
 Kitab yayımı mədəniyyəti bu gün 14
 Kitabxana fondu ümumbəşəri sərvətin məcmusudur 15
 Kitabxana işinə dair Heydər Əliyev ideyaları
 uğurla davam edir 32
 Kitabxana və cəmiyyət 2
 Kitabxanalar xalqın mənəvi zənginliyinin göstəricisi 19
 Kitabxanalarda milli ideologiyanın və dövlətçiliyin təbliği
 problemləri 44
 Kitabxanalarda Azərbaycançılıq konsepsiyası və
 dövlətçiliyin təbliği problemləri 7
 Kitabxanaşünaslığın müasir problemləri 3,8,30
 Kitabxanaşünaslığın tarixi və metodologiyası 4,6
 Kitabxanaşünaslıq kafedrası 9

Q

- Qədəmin mübarək! 16

M

- M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası 90 il Elm
 və mədəniyyətin xidmətində 5
 Məqalələr toplusu (1990-2011-ci illər) 1
 Multikulturalizm dəyərlərinin kitabxana-informasiya
 məkanında təbliği problemləri 46
 Müasir kitabxanaların konseptual modeli: ideya və anlayışlar
 (I Məqalə) 37
 Müasir kitabxanaların konseptual modeli: ideya və anlayışlar
 (II Məqalə) 38

O

- Orta əsrlərdə Avropa ölkələrində kitabxanaşünaslıq 28

Ö

- Ömür kitabı: Abuzər Xələfov-80” 17

P

- Professor Abuzər Xələfov: “Bakı Dövlət Universiteti ilk milli
 kadrların yetişdirilməsinin əsas bazası rolunu oynamışdır” 43

S

- Sevin kitabı! 31

T

- Türk dünyası milli kitabxanaları 11

V

Vətəndaş, alim, ziyalı akademik Bəkir Nəbiyev bibliografik informasiya mənbələrində 45

Y

Yarım əsrdən artıq elm və təhsilin xidmətində – 27

Rus dilində

Б

Библиотечное дело в Азербайджанской Республике.
История, теория, практика 10

И

Из истории развития высшего библиотечного образования
в Азербайджане 20

С

Современные проблемы библиотековедения 21

**A.A.XƏLƏFOVUN ƏSƏRLƏRİNİN DƏRC
OLUNDUĞU MƏNBƏLƏRİN ƏLİFBƏ GÖSTƏRİCİSİ**

Azərbaycan 36

Azərbaycan müəllimi 24, 27, 41

Azərnəşr 2

Bakı Universiteti 43

Bakı Universiteti Nəşriyyatı 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Baku Post 31

Bizim söz 25, 26, 35

Bütöv Azərbaycan 40

Dərələyəz 16

Kitabxana-az 13

Kitabxanaşünaslıq və informasiya ..... 12, 15, 20, 21, 22, 27^a,
28, 30, 32, 33, 37, 38, 39, 44, 45, 47

Mədəniyyət 17, 18, 19

Mütərcim 9, 10, 11

Respublika 14, 23, 29, 34, 46

Zirvə yolu 42

**A.A.XƏLƏFOV HAQQINDA YAZMIŞ MÜƏLLİFLƏRİN
ADLAR GÖSTƏRİCİSİ**

Azərbaycan dilində

Abasov A. 131
 Abasova L. 170
 Abbasbəyli A. 129
 Ağayeva X. 157
 Ağayeva, L. 181
 Axundov A. 97
 Allahverdiyev B. 118
 Allahverdiyev Ə. 136
 Aslan K. 93, 142, 143, 184, 189, 191, 196,
 197, 198, 199, 207, 208, 217
 Babazadə V. 108
 Baxşiyeva G. 182
 Budaqov B. 99
 Cabbarlı Ə. 221
 Camalova Z. 172
 Cəfərov A. 166
 Cəfərov N. 107
 Elçin 88
 Əhmədov E. 151, 194, 202, 203, 210, 212
 Əhmədov Ə. 119
 Əhmədov H. 103
 Əhmədov M. 141
 Əjdərov E. 179
 Əkbərov O. 133

Əliyev A. 153
 Əliyev Ə. 145
 Əliyev Q. 144
 Əliyeva İ. 162
 Əliyeva S. 174
 Əliyeva-Kəngərli A. 125
 Əlizadə Ə. 126
 Əsgərov B. 100
 Əzizov H.Ə. 132
 Əzizova C. 204
 Göyçaylı Ş. 114
 Hacıyev A. 117
 Hacıyeva Q. 164
 Hacıyeva S. 173
 Hüseynli A.M. 225
 Hüseynov A. 159
 Hüseynova İ. 110
 Xələfova S. 158
 İbrahimova S. 140
 İmanov H. 111
 İslamova Ş. 156
 İsmayıl E. 218
 İsmayılov X. 190
 İsmayılov N. 150
 İsmayılova X. 160, 226
 İsmayılova N. 168
 Kazımi P. 90, 147, 185
 Qarayev Ə. 86, 96
 Qardaşov R. 171
 Qasımlı H. 211
 Qasımov A. 130

Qasimov N. 124
 Quliyev O. 161
 Quliyeva O. 192
 Qurbanov A. 154, 199, 209
 Manafova U. 175
 Mehdiyeva R. 183
 Məhərrəmov A. 87, 94
 Məlikova M. 104
 Məmmədaliyev V. 101
 Məmmədaliyeva S. 102
 Məmmədli C. 127
 Məmmədov M. 152, 201, 202, 206
 Məmmədov E. 155
 Məmmədov E. 177
 Məmmədov İ. 120
 Məmmədov S. 134
 Məmmədov Y. 105
 Məmmədova X. 163
 Məmmədova İ. 138
 Məmmədova S. 180
 Məmmədova Y. 178
 Mərdanov M. 85
 Mərdanov M. 95
 Muxtarova Ə. 112
 Mustafayev İ. 137
 Mustafayev Q. 123
 Mustafayeva S. 165
 Müseyibov M. 121
 Namazov Q. 115
 Namazova R. 176
 Nəbiyev A. 106

Nəbiyev B. 98
 Nərimanoğlu M. 213
 Rəcəbqızı Ş. 227
 Rüstəmov Ə. 149
 Rüstəmov F. 135
 Rzayev S. 148
 Rzayeva Z. 169
 Sadıqova S.A. 89, 167, 193, 200
 Seyidov Y. 122
 Seyidzadə H. 188
 Səməndərov F. 128
 Şəmsizadə M. 219
 Şiriyev F. 220
 Tahirov K. 139
 Vəliyev İ. 146
 Vəliyev M. 186
 Vəliyev Ş. 116
 Vəliyev T. 113
 Vəliyeva A. 222, 223, 224
 Yaqub Z. 109, 216

Rus dilində

Казыми П. 201, 205
 Садыгова С. 195, 214

MÜNDƏRİCAT

Tərtibçi-müəllifdən.....	7
От автора-составителя	9
From author-compiler	11
A.A.Xələfov haqqında görkəmli alimlərin və universitet əməkdaşlarının fikirləri.....	13
Professor Abuzər Xələfovun həyat və fəaliyyətinin əsas tarixləri.....	44
Основные даты жизни и деятельности профессора Абузара Халафова.....	56
Basic dates of life and activity of professor Abuzar Khalafov	69
Abuzər Alı oğlu Xələfov (Elmi, pedaqoji və ictimai fəaliyyəti haqqında qısa очерк)	81
Абузар Алы оглы Халафов (Краткий очерк научно-педагогической и общественной деятельности)	122
Abuzar Ali oglu Khalafov (A brief sketch of the scientific and pedagogical and social activities)	164

ƏSƏRLƏRİ

Kitabları və proqramları	201
Elmi məqalələri və müsahibələri	203
Redaktoru olduğu əsərlər.....	208
Rəhbərlik etdiyi fəlsəfə doktorluğu dissertasiyaları	213
Elmi-pedaqoji fəaliyyəti və əsərləri haqqında ədəbiyyat	214

KÖMƏKÇİ GÖSTƏRİCİLƏR

A.A.Xələfovun əsərlərinin sərlövhlərinin əlifba göstəricisi.....	236
A.A.Xələfovun əsərlərinin dərc olunduğu mənbələrin əlifba göstəricisi.....	240
A.A.Xələfov haqqında yazmış müəlliflərin adlar göstəricisi.....	241

Abuzər Xələfov
Bibliografik məlumat kitabı

*Anadan olmasının 85, elmi-pedaqoji
fəaliyyətinin 65 illiyinə həsr edilir*
II HİSSƏ

(2011-2016-cı illər)

Kompüter tərtibatı: **Ayşən Sadıqlı**

Dizayner:

Mətanət Əliyızı

Çapa imzalanmışdır: 05.12.2016
Sifariş: № 36
Tirajı: 300
Pulsuz.

«Zərdabi-Nəşr» MMC Nəşriyyat Poliqrafiya müəssisəsi
Formatı 60x84 1/16. Həcmi 15,5 ç.v. Sifariş № 35.
☎ iş (012) 498-79-62, mob. (050; 070) 344 76 01
e-mail: zerdabi_em@mail.ru